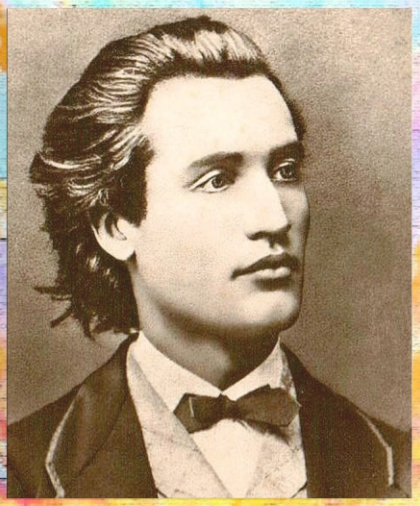
Revistă de cultură și artă

PIEDESTAL

Anul II, Numărul 1/2024

Revistă de cultură și artă PIEDESTAL

Anul 2, Numărul 1/2024

Editată cu sprijinul Consiliului Judeţean Hunedoara şi a Bibliotecii Judeţene „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva

Coordonator:	**Dumitru TÂLVESCU**
Redactori permanenți:	**Dumitru DUMITRESCU**
	Camelia ARDELEAN
	Ioan Sebastian BARA
Corectură:	**Diana FERENCZ**
	Traian MARIAN
Tehnoredactare:	**Carmen POPESCU**
Copertă, grafică:	**Carmen POPESCU**
Adresă:	**Strada Traian Vuia, Nr. 4**
	Deva, Județul Hunedoara
Email:	**talvescudumitru@yahoo.com**
	scdumitrex@yahoo.com

ISSN: **3008-2250 ISSN-L 3008-2250**

Tiparul executat la Casa de editare EMIA Deva

ASOCA
ASOCIAȚIA OAMENILOR DE CULTURĂ ȘI ARTĂ DIN JUDEȚUL HUNEDOARA

PIEDESTAL

Revistă de cultură şi artă
Anul II, Nr. 1/2024

Motto:
„Alegând confortul şi siguranţa drumurilor bătătorite, zadarnică ne va fi truda identificării amprentelor proprii, măturate între timp de valurile trecerii!”
(Dumitru Dumitrescu)

S U M A R

Poezie cultă

Miron Țic /3
Nicolae Crepcia /4
Felix Marțian /5
Sorin Micuțiu /6
Camelia Ardelean /7
Ion Poescu Brădiceni /8
Angelina Nădejde /9
Adriana Apostol /10
Mihaela Cazimirovici /12
Adina Velcea /13
Valentin David /14
Dumitru Dumitrescu /15
Lilian Trif /16
Florea Constantinescu /18
Mirela Cocheci /20
Florentina Mitrică /21
Adrian Prehari /22
Dumitru Tâlvescu /23
Dorel Neamțu /25
Gabriela Trotuș /26
Ioan Vasiu /27
Simion Cozmescu /28
Virgil Cincă /30
Ana Ciolca /31

Poezie pentru copii

Marioara Ardelean /32

Poezie populară

Ana Tricu /34
Ileana Cornelia Neaga /34

Epigrame

Valentin David /37

Debut

Alexandra Bolea /39
Paul Vețan /40

Opinii

Dan Orghici /41

Invitat special

Dumitru Ichim (Canada) /42

ASOCIAȚIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN JUDEȚUL HUNEDOARA

PIEDESTAL

Revistă de cultură şi artă

Anul II, Nr. 1/2024

S U M A R

In memoriam

Ileana Lucia Floran /44
Gligor Hașa /46

Roman

Ion Dulugeac /48

Proză scurtă

Camelia Ardelean /52
Tudor Cicu /55
Georgiana David /58
George Văidean /59
Ion Dulugeac /60

Reportaj

Ioan Ovidiu Muntean /65

Cronici

Ladislau Daradici /67
Constantin Stancu /70
Camelia Ardelean /74
Daniel Mariș /78

Eseu

Dumitru Dumitrescu /79

Cercetare

Cristina Mitar /82

Editorial

Cristian W. Shenck /84

Interviu

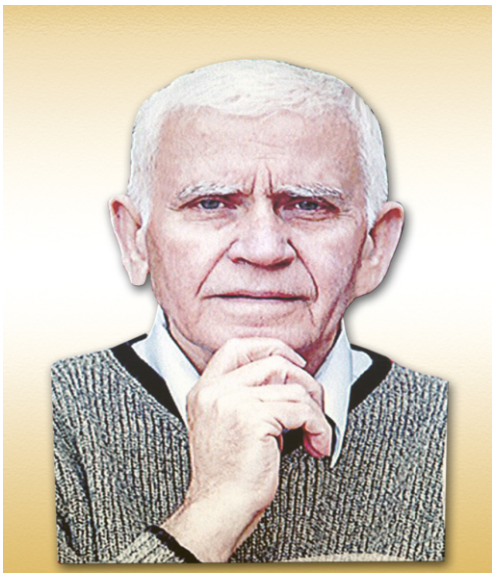
Victoria Stoian /86

Refexii

Virgil Iovițâ /89

Vernisaj

Virgil Borcan /90

MIRON ȚIC

DINTR-UN TULNIC

Pământul este locuit de iarba verde
Și eu voi scrie de aici încolo doar cu firul de iarbă
Și mă voi apropia de țărmul de unde
Pleacă ultimul cocor la Sadoveanu
Și la Mitrea Cocor
În locul acela înflorește vederea simplă
Iar trestia se unduiește ca un cântec târziu
Dimineața împinge zorii spre lume
Gura Ta dintr-un tulnic mă cheamă
Pură și sfântă

IUBIRE DE ÎNGER

Iubire de înger
Îți culeg fructele
Din privirile ochilor
Dacă vrei mă poți săruta
Și poți să îmbrățișezi pruncii
Zilelor noastre în timpul scurs
Printre degete
Din care n-au lipsit regretele
Cuibărite-n inima unui prunc
Ce privește liniștit
Pentru a nu uita timpul
Propus pentru împăcare
Atunci am rămas de vorbă cu Dumnezeu
Până s-a luminat de ziuă
Iar îngerul care mi-a oferit fructele din ochii
Lui a fost și el prezent
Acum corpul meu
Respiră veșnicia cerească

SCRISOARE UITATĂ ÎN BUZUNARUL UNEI HAINE VECHI

Totul a fost o întâmplare
Nu a rămas niciun semn
În jurnalul de însemnări al inimii
A fost ceva spontan și firesc să se întâmple astfel
Chipul îi era de o seninătate aparte
Cum nu mai ajunsesem să-l văd
Dar mai ales ochii
Cu jocul privirilor de iarbă crudă
Apoi să nu uit de frumusețea mâinilor
Și a degetelor lungi
Și atât de transparente
Totul părea un vis și cât mi-am dorit să am și eu
Asemenea degete
Cu Cătălin m-am întâlnit atunci când mi-a povestit
Aceste sentimente pline de frumusețe
Din care ieșeau mugurii primăverii
Ce a urmat a fost să aflu că frumoasa fată nu era
Decât o imagine
Un zâmbet tandru ce a dispărut la o simplă adiere
De vânt
Într-o dimineață i-am văzut pe cei doi îndrăgostiți
Cătălin și Cătălina, frumoșii poetului
Ce vede tot ce
Este frumos în lume
Aș fi dorit să-i văd chiar acolo
Opriți la semafor
Cum se sărută cu foc și cum le crește iubirea
Sub chipul
De lună nouă

DINTR-UN TULNIC

Pământul este locuit de iarba verde
Și eu voi scrie de aici încolo doar cu firul de iarbă
Și mă voi apropia de țărmul de unde
Pleacă ultimul cocor la Sadoveanu
Și la Mitrea Cocor
În locul acela înflorește vederea simplă
Iar trestia se unduiește ca un cântec târziu
Dimineața împinge zorii spre lume
Gura Ta dintr-un tulnic mă cheamă
Pură și sfântă
Duminica înflorită ca un pom
Ca un cais cu suflet de om

NICOLAE CREPCIA

cu un fel de duioșie

vrăbiile au încredere în mine
coboară în palma mea
și ciugulesc firimiturile de pâine
nu au teamă că aș putea strânge pumnul
să le strivesc
nu se gândesc că din palma mea
zborul lor s-ar putea
să nu se mai întâmple
au încredere în mine
și ciugulesc până la ultima firimitură
și ciripesc privindu-mă în ochi
cu un fel de duioșie

eu rămân și scriu

timpul trece pe lângă mine și moare
eu rămân și scriu
despre timpul
care trece pe lângă mine și moare
poemul se așază confortabil
într-o carte
de-i bateți în ușă el sare
și îndată vă deschide
în tăcerea desferecată
timpul acela mort învie
și vă povestește

poezia sufletul meu călător

poezia-i o caracatiță
își fixează ventuzele în sufletul meu
și mă suge
și mă absoarbe
până nu mai sunt decât în ea
până nu mai sunt decât ea
și poezia e sufletul meu călător
între durere și vis
între întâmplare și spaimă
între pământ și cer
un fluture alb
deasupra tuturor îndoielilor

pe spicul luminii

o pasăre se așază
pe spicul luminii
și cântă
îmbogățită lumina
devine sărbătoare
și pâine
și tuturor se împarte
celor ce plâng
celor ce iubesc
și pe toți satură
și mângâie fără osebire
și bucură fără parcimonie

FELIX MARȚIAN

Sonet cu invitații

Veniți, vă rog, în versul meu, cuvinte,
Nu e nevoie să veniți în frac,
Doar să aveți acolo, în rucsac,
Amnarul care-aprinde simțăminte.

Apoi, în cadru paradiziac,
Să împletim poemul viu, fierbinte,
Care să poarte-n miez vibrații sfinte,
Fiind la rana sufletului leac.

Veniți într-un pelerinaj perpetuu
Pășind cu grijă-n universul meu,
Unde, din voi, se va ivi sonetul.

Intrați, nu pierdeți vremea în antreu,
La masa unde-așteaptă alb caietul
E numai gândul meu și Dumnezeu!

Sonet întomnat

Se sparge curcubeul în prigorii
Ce-și poartă evadarea peste gruie,
Când toamna calendarul și-l descuie,
Ducându-și sacii către poarta morii

Se-aprinde viu lumina în gutuie
Și galben țipă ziua prin toți porii,
Miresmele, ca sunetulviorii,
Pe căi de suflet către ceruri suie.

Năvala roadei, ca o clocotire,
Ne umple ochi și palme și hambare
Venind într-o divină afluire.

Și-ntoamna caldă ca o sărbătoare,
Pe-altar aprindem foc de mulțumire:
În toate-i, Doamne, marea-Ți îndurare!

Sonet poștal

Am fost de la-nceput... destinatar,
Și când curgea prin caii vremii veacul,
Bătut-a-n poarta inimii olacul
Venind de peste-al timpului hotar.

Iar când goli de vești și soare sacul
În vatra vieții mele de hoinar,
Citind vedeam prin litere de jar
Cum cerului îi înflorea cerdacul.

Purtând miresme vii de empireu,
Misiva mea părea că-nmugurește
Țâșnind în irizări de curcubeu.

Într-un prezent etern ea tot vobește,
Fiind scrisoarea de la Dumnezeu
În care El mi-a scris că mă iubește!

Sonet stelar

Tu nu m-ai vrut rătăcitor prin spații,
Atom pierdut prin trene de comete,
Nici rază-n răsărituri violete
Sub pleoapele vreunei constelații.

Ci Tu, privind divinele-Ți planșete,
Mi-ai pus pecetea altei destinații,
Și-ai dat acelui boț de lut sezații,
Să simt vibrând și dragoste, și sete.

Dar rostul meu, știu, Doamne, tot stelar e,
Căci drumul dragostei spre ceruri duce
Și-acolo voi fi stea strălucitoare.

Așa mi-ai spus când din umblări năuce
M-ai smuls, și-apoi cu brațe de iertare
M-ai strâns la piept de-acolo, de pe cruce!

SORIN MICUȚIU

Apocalipsa din noi
primul cer
inima
nu mai poate fi modelată
lutul s-a pietrificat
în mijlocul întunericului
sunt un om ca toți oamenii
construiesc colivii gândurilor
într-o stare de orbire
răutatea neîmblânzită
țese plasă de păianjen
peste chipul de ceară

ca într-un teasc
strâng cuvintele
mustind a neputință
sângele în clocot
îmbată conștiința
amăgirile și prejudecățile
își freacă mâinile
hrănindu-se
cu tăcerea mea și a celorlalți

undeva
în primul cer
de unde
coboară lumina
așteaptă îngerii
încordați

Libertate solitară
al doilea cer
freamăt ascuns
crește-n privire
în vâltoarea zilelor
una cu zborul gândului
arca de lut
plutește
despărțită de umbră
dincolo de zbaterea clipei
serenitatea
se strecoară în ureche
asemeni îndrăgostitului
răscumpăr anii
așteptându-mi rândul
la visul neîmplinit
trebuie doar ochi
pentru a pătrunde

în al doilea cer

Viața în amurg
al treilea cer
încremenite
în verdele timpului
ne vindecate răni
înfloresc
la capăt de drum
strâng în palme
spice sărăcăcioase
socotesc în tăcere
dobânda zilelor
risipite
pe tabla de joc
a contrastelor

întâmpin moartea
ca pe o prietenă
sărutul ei
eliberează fluturele
din crisalida de lut
mă va culege
lăsându-mă pe pragul
unui nou Acasă

voi ninge
flori de lumină
peste bătăile inimii
șoptind
bună dimineața

Uneori zilele sunt doar titluri

când încerc să trișez
gramatica vieții
cuvintele rămân vraiște
aud inima
prin ploaia de gânduri
galopând în umbra curcubeului
o frustrare bizară
prinsă-n surdină
întunecă mintea
fiecare zi
fără subiect și predicat
e ca o potecă
printre trunchiurile ceasurilor
arse pe altarul nopților albe
în căutarea voinței
de a spune
punct
și de la capăt

CAMELIA ARDELEAN

Mă tem de înfrăţirea cu Megera

Mă tem de înfrăţirea cu Megera*,
E ca o râie colindând prin lume,
Îi place sânge proaspăt să consume;
Străbate câmpul, valea, emisfera.

Adepţii ei îşi dobândesc renume
Născând invidii şi-ngropând himera,
Dar uneori se schimbă calimera
Şi li se-ntâmplă ţelul să-şi afume.

Când se-alipesc Alecto*, Tisiphona*,
E desluşit că lupta-i inegală;
Îţi iei avânt să răsuceşti timona

Şi te trezeşti înghesuit în cală;
Înnebunit de frică, spargi cremona –
Te-ai molipsit de-o ură tropicală.

***Alecto, Megera, Tisiphona**: cele trei divinităţi infernale;
cele trei Furii (în mitologia greacă).

Cioplesc cu dalta-n litere de-aramă

Cioplesc cu dalta-n litere de-aramă,
Sperând să-naintez mai mult de-un cot
În trupul cald al verbului, să-not
Spre locul unde seva lui mă cheamă.

Înjgheb umil un soi de Barbă-Cot,
Ce tropăie mărunt în caligramă;
Un pui de cerb, rebel, se bagă-n seamă
Şi-n dreapta lui răsare un… enot.

Cu pensula din slove fac retuşuri,
Mânat de râvna lui Apollinaire;
Extrag şi raze boante din gheţuşuri –

Sar aşchii-n ploi în jocul auster.
Smulg din cuvânt chiar două-trei arcuşuri;
Pe coala surdă versu-i grănicer.

Aştepţi tăcut să te întorci acasă

Aştepţi tăcut să te întorci acasă,
Pe insula din tine, undeva…
(Precum Ulise, cel ce se-agăţa
În "pânza" lui Neptun, mai cazi în plasă.)

Deguşti un şpriţ cu eul, o cafea,
Î(ţ)i îndulceşti în treacăt o grimasă;
Descătuşat de ultima angoasă,
Î(ţ)i retrimiţi în fugă o bezea.

Adesea cheia se blochează-n broască,
Iar tu rămâi afară ca un prost;
Cum frigul te pătrunde şi n-ai iască,

Amnarul e-o legendă fără rost.
În jur se strâng mulţimi de gură-cască
Şi-n sine nu mai afli adăpost.

Tu m-ai făcut să mă despoi de mine

Tu m-ai făcut să mă despoi de mine,
Să-năbuş tânguirile absurde,
Să las ca iezii clipelor să zburde
Pe steiul ce lumina (mi-)o susţine.

Departe sunt de miriştile surde,
Mă salţi constant pe crestele andine,
Cu vulturii bărboşi ori zepeline;
În puls gonesc fantasmele în ciurde.

Se-aud ecouri calde în privire –
Nesăţios, mă scalzi în ochiu-ţi magic.
Din tâmpla ta, un gând îmi dă de ştire

Că toamna dintre noi sfârşeşte tragic;
Din iureşuri, încet, îmi vin în fire –
M-am strămutat în visul meu pelagic*.

***pelagic**: marin (aici).

ION POPESCU-BRĂDICENI

Poetul-star

Chilia cu închipuiri

Sonetul zilei vrea să știe
de-i singur azi în contemplare.
Închipuirea-i e-o chilie
pe-o stâncă prelungită-n mare.

Sonetul zilei își dorește
să se exprime-n sacre cercuri.
Maestru-n van îi strânge-n clește
imaginația… Și-i miercuri…

Sonetul zilei. Punct. Urmează
melancolia-mi să ia foc.
Iar propozițiile-n frază

se-nghesuie ca-ntr-un cojoc
de vechi păstor. I-s avatar
cumva tot eu poetul-star:
transmodernist făr-de-hotar?

Sonet filosofic

Firava trestie și-o broască
părând a vrea să mă cunoască.
Eu de pe mal văd în oglindă
un templu-n care-o să se-aprindă

iar soarele. Acum e bine
că-n aletheie-mi regăsesc
limbajul transmodern: sub piele

constructorii înalță schele

până la cer. De sus, Iisus
Hristos surâde blând: coline
cu maci incendiază locul –

cel-bun, cu-ncrengături virgine.
În unda lacului mi-am pus
toată nădejdea și norocul.

Sonet după Dosoftei

„Peste luciu de genuni
trec corăbii cu minuni.”
Cum le-aș descărca! Dar, vai,
n-am ajuns încă în rai!

Deocamdată-n iad terestru:
ba călare pe pedestru
colind lumea-n lung și-n lat.
Am de scris, am de-nvățat!

Cercetez norme și legi
date de-mpărați ori regi
să le ofer alte-nțelesuri.

Ca pe urmă-ntr-un tom vast
să le-adun iconoclast
sub formă de noi eresuri
sau în chip de sacre dresuri –
retopind proza în versuri.

Alt text

Sonet la miezul nopții. Râul
e prins în ceas de-oglindă-nchisă.
Culeg o ultimă narcisă.
E plin de maci sub Lună grâul.

Condeiu-mi tremură-ntre degete.
Ah, m-aș purta copilărește
dar mi-s deja îndrăgostit.

Litere-și țes cuminți răgazul.
În lampă pun destoinic gazul
ca să m-apuc de povestit.

Sonetul își trăiește clipa
de grație. O bucurie
imensă-și fâlfâie aripa
și-ncepe ea al text a scrie.

ANGELINA NADEJDE

Tabloul toamnei

Te-aş picta, frumoasă toamnă,
Într-o rochie de bal,
Însă sufletul mă-ndeamnă
Să-ţi pun haine de hamal,
Şi-n dezmăţ de frunze moarte,
Fără să-ţi cunoşti finalul,
Să porţi cuferele sparte,
Să acopere fundalul
Pânzei ce imploră jertfa
Verdelui ce-adânc zvâcneşte,
Fluturând în vânt eşarfa
Ce-n lumină şerpuieşte.

Te-aş picta ca pe-o fecioară
Despletită de orgolii,
De pudori din lumi de ceară,
Strâmbe, false, derizorii.
Însă nu mai am putere
Să te simt ca altădată,
Văd în tine doar durere
În culoare destrămată.
Şi nu pot în tuşe fine
Să trasez ce-ţi mai lipseşte,
E atâta frig în mine,
Parcă-n suflet viscoleşte.

Te-aş picta ca pe-o străină
Ce mă bântuie de-o vreme,
Şi-n privirea-i de rugină
Văd sentinţe, anateme.
În absurdul fără capăt,
Eu cerşesc lumina zilei
Şi-o aud ca pe un ţipăt,
Tot scurtând din firul milei.
Te-aş picta, frumoasă toamnă,
Cum ai merita pictată,
Dar tristeţea mă condamnă
Să te las nevernisată.

Binecuvântare

Cea mai frumoasă femeie a acestei lumi
este o necunoscută.
Am zărit-o la graniţa dintre linişte şi nelinişte,
durere şi bucurie.
I-am simţit furtunile dinlăuntrul sufletului
şi apusul răsfrânt peste grijile zilei.

Primăvara i-a rodit ţarina,
iar floarea iubirii şi-a cerut dreptul la lumină.
Precum un răsărit de soare,
pe faţa ei a fost arborat
zâmbetul împlinirii.

Cea mai frumoasă mamă a acestei lumi
strânge la sânul clocotind de lava vieţii,
rodul iubirii,
îl mângâie cu duioşia luminii,
botezându-l
cu lacrimile recunoştinţei.

Toată tihna acestei lumi
i-a pătruns în suflet,
iar viaţa i-a înflorit
întru Lumină.

Resemnare

La hotarul vieţii mele au încărunţit salcâmii,
Cerbii fug răpuşi de sete, iar izvorul a secat,
Lupii nu-şi găsesc odihna, pare-a fi sfârşitul lumii,
Eu mă-mpiedic în lumina din apusul răsturnat.

Unde-mi este frumuseţea ce se târguia cu zeii?
Făceam uz de tinereţe, preschimbam admiratori,
Unelteam cu primăvara, mă ţineau în braţe teii
Şi-mi pictau cu floare chipul pentru ochii cerşetori.

Astăzi trec precum o umbră, anii mi-au furat sclipirea,

Primăvara mă trădează, teii nu mă recunosc
Şi implor în taină zeii să-mi amâne asfinţirea,
Risipind-mi pe aiurea amintiri cu iz de mosc.

Doar salcâmii mă răsfaţă şi-mi trimit în toiul nopţii
Mirul dătător de viaţă, eu surâd –
deşertăciunii,
Plec genunchii-n rugăciune şi mă las în voia sorţii,
Mulţumind Dumnezeirii pentru nesfârşitul lumii.

Mărturisire

Uneori îmi uit sufletul
închis în poezie
şi ies golită
de sentimente.
Nu văd oameni,
ci lumini,
umbre,
tăceri.
Lasă-mă, poezie,
să văd lumea aşa cum este!
Să trăiesc,
să dorm, când visele
m-aşteaptă.
Dă-mi, te rog, sufletul înapoi,
să pot pleca dincolo,
în nemurire!
La vremea Judecăţii,
mă va întreba Domnul:
Ce-ai făcut cu sufletul?
Şi eu ce-I voi putea răspunde?
L-am uitat, Doamne,
închis în poezie.
Iartă-mă!

ADRIANA APOSTOL

POETU-N VERS SE STINGE

Prin timp şi vremi eu mi-am găsit menirea
ce în străfund de suflet mi-a ferecat simţirea
şi liber, atunci, gândul eu l-am lăsat să zboare,
ea, poezia-mi este iubire şi candoare.

Îmi este poezia iubire şi speranţă
şi drag îmi e cuvântul cu dulcea-i rezonanţă,
din ele, curcubeie eu ţes, spre fericire,
cu zâmbet le-mpletesc şi cu a mea trăire.

Eu prin cuvinte simple mă pun în slujba voastră,
pe foaie, pana-mi zboară ca pasărea măiastră
şi-n zbor rotat de versuri, ce-şi caută pereche,
vă dăruiesc poeme în dulcea slovă veche.

Iar de va fi ca ţie, drag cititor de vază,
umilu-mi vers să-ţi placă, în suflet tu păstrează
mesajul meu cel sincer, senin şi fără vină:
"Poetu-n vers se stinge, s-aprindă-n jur lumină".

EU SUNT COPACUL

Eu sunt copacul ce râde în soare,
Cu braţele deschise larg înspre zare,
Invoc dimineaţa să-mi cadă pe ram,
Cu raze zglobii să se joace la geam.

Eu sunt copacul cu muguri în suflet,
Vântul m-alintă cu-al lui cald răsuflet,

Și îmi desenează în verde cărarea,
Și-mi împletește în cânt înserarea.

Eu sunt copacul cu flori de zăpadă,
Pe brațul meu plâng petale-n cascadă,
Rece ninsoare de fluturi, din gheață,
Ce-n zbor rotat țes perdele de ceață.

Eu sunt copacul cu frunze tăcute,
Ce-au adunat în culori absolute
Dragoste, dor, amăgire, speranță,
Țesând un covor de vis, cu-eleganță.

Eu sunt copacul cu țurțuri pe pleoape,
Scoarța, pe trup, simt că-ncepe să-mi crape,
Dar nu mă frâng sub torent de ninsoare,
Am rădăcini ce mustesc a vigoare.

MI-AU AMORȚIT CUVINTELE PE BUZE

Mi-au amorțit cuvintele pe buze
de-atâta frig, condeiul nu mai scrie,
iar slovele ce rătăcesc confuze
se pierd în labirintul de hârtie.

Mi-au divorțat și gândurile-n minte,
acum își cer partaj din vremi trecute,
doar inima își mai aduce-aminte,
dar nimeni nu vrea azi s-o mai asculte.

Din litere scăldate-n călimară
încerc s-alătur câteva cuvinte,
dar gândul meu, cu vântul toamnei zboară
și-mi fură iar ideile din minte.

În razele ce-mi joacă-n păr, difuze,
din lampa ce din umbră mă veghează,
se-avântă într-un dans firave muze,
cu ochi de cer rănit ce lăcrimează.

Se pierd în marea tristă de hârtie
și rimele ce rătăcesc ursuze,
de-atâta dor condeiul nu mai scrie,
mi-au amorțit cuvintele pe buze.

INIMĂ RĂTĂCITĂ

Mi-am rătăcit, în marea de regrete,
O inimă ce încă mai vibrează
Greoi, precum pendulul din perete
Ce firele de timp le-nsăilează.

O simt cum se revoltă-n întuneric –
Scânteie înghițită de cenușă,
Precum un punct prins în șablonul sferic
Se zbate în hubloul fără ușă.

Cu suflul slab și cu privirea rece,
Mai crede în mirajul vindecării
Celor ce strălucirea vor să-i sece,
Strivind-o sub picioru-ntunecării.

Își poartă gândul blând, în rugăciune
Și simte cum pe umerii de piatră,
Din răni adânci cu gustul de tăciune,
Îi cresc aripi ce fumegă și iartă.

ZORI BOLNAVI

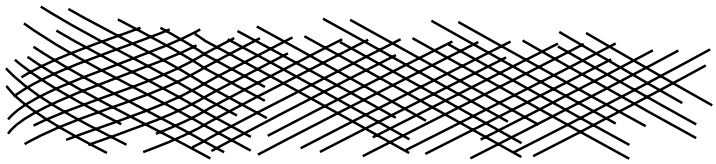
Către cer ridic privirea.
Din clepsidra lui de vise
Strâng în ochi nemărginirea
Zborului cu-aripi deschise.

Simt, sub pleoape tot mai grele,
Zbaterea secundei oarbe,
Dansul prafului de stele
Așternut pe flori de nalbe.

Mă izbește cu putere
Răsăritul fără umbră,
Îmi coboară prin artere
Unda dimineții, sumbră.

Chiar și picurii de viață
Ce s-au aninat de raze
Par mărgele mici, pe ață,
Prinse-n fum de metastaze.

Zorii sunt bolnavi de noapte,
Cangrenați de întuneric,
Nu-i mai recunosc în șoapte,
Chipul lor e cadaveric.

MIHAELA CAZIMIROVICI

timpul cu atâta ușurință
că ei chiar credeau
că despre asta e vorba
că acolo e esența
parfumului
pe care îl simțiseră doar
puțin și doar
mult prea rar
l-au transformat
în ceva întâmplător

apoi au continuat

să meargă pe aceleași străzi
până când
cineva le-a pus o oglindă în
lateral
chiar la mâna dreaptă
dar ei
și-au văzut de drum
culegând clipe fugare
și mincinoase

am învățat

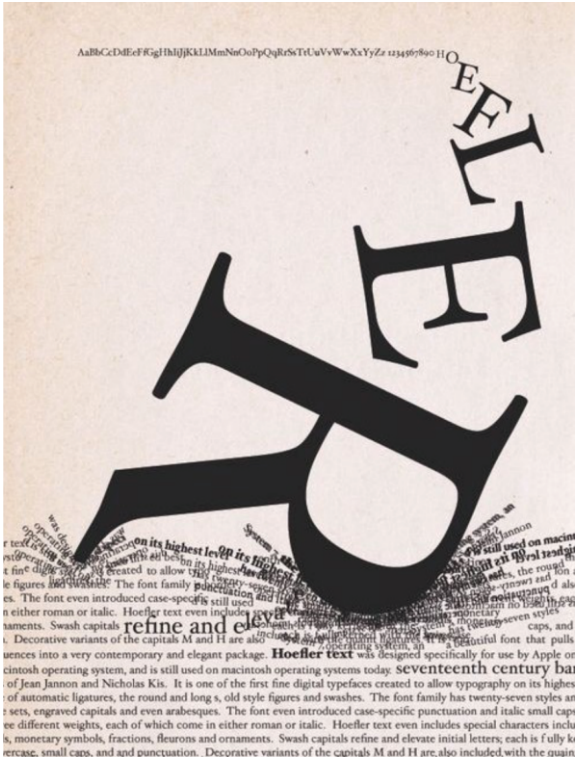
chiar acum să
pun capul pe locul
potrivit
și să las libere cuvintele care mi
se pregătesc de zbor
așa s-a născut
din nou
fericirea că sunt
unde
trebuie

ce bine că

peste ieri
s-a pus deja praful
ce mult curaj
mai am de folosit
cât de repede crește el
când
zâmbesc

am vrut să

mai opresc din timp
între secundele când îți
scriam
însă noaptea a cerut
să plece mult prea repede
și am renunțat
la jocul
de-a zilele mai lungi

ADINA VELCEA

Impresia unui răsărit

prea multe distanțe între
două linii care se pierd
pe harta unui puls
de gheață
un prunc privește
fereastra deschisă spre lume
pe umeri aripile i se ofilesc
două linii fisurate se apropie
în timp ce pruncul rupe
placenta sintetică
și numără pulsul pe degete
unu doi trei
golgota așteaptă

Cuvinte

Țin palma întinsă spre soare-răsare
și mugurii rup din carnea mea tare,
mi-e frică de noapte, de ziuă mi-e frică,
aș merge desculță prin marea de sticlă,

de unde corăbii apar cu fantome
ce râd și dansează sub stele enorme,
prin valuri delfinii străbat căi lactee,
un rac prin nispuri croiește tranșee,

furtuni stau la pândă în ciobul de mare
și alge albastre se prind de picioare,
pe mal se ridică, în hohot, morminte
și-n palma întinsă coboară cuvinte.

Revenire

Se întinde peste noapte
umbra lunii sfârtecate,
din cotloane ies în șiruri
șoarecii înfometați,
ca soldații în picioare
felinare stau grupate
cercetând cu ochiul mare
trecătorii speriați.

Pași timizi, ușori și șoapte
lustruiesc asfaltul greu,
dintr-un gang deschide bezna
brațele a bun venit,
legiuni de chipuri albe
prinse-n vortexul nucleu
învârtindu-se dispar
în eternul infinit.

Liniște e-acum și pace,
întreg răul dintr-o lume
înghițit a fost de rău,
soarele încet se-arată,
șoarecii au dispărut,
doar lumina unui nume
taie-n mantia tăcerii
semnul crucii de-altădată.

Retorică

anevoios ne mișcăm ca
într-o poveste
rostită de prea multe ori
punem întrebări inutile
fără să așteptăm
răspunsuri
nu contează, îmi spui
important este că
suntem aici
și în timp ce mă uit la tine
îmi crește primăvara în palme
și te cuprind cu seva
neștiinței de a fi
neaflării de doi
nu știu de ce cu tine
emoția e un răspuns

VALENTIN DAVID

Zbor spre înapoi

Aș vrea să trec în zbor spre înapoi,
Să cat apusul zilei ce-a trecut
Și clipele ce-odată le-am pierdut,
Epave triste printre timpuri noi.

As vrea să plec spre un tarâm de vis,
Sunt pelerin etern spre alte zări,
Să calc tăcut virginele cărări
Ce se opresc pe buze de abis.

Purtat din Răsărituri spre Apus,
Am eșuat, sunt dus de-al vieții val,
Închis într-o clepsidră de cristal,
Aș vrea să mă strecor de jos în sus.

Și cucul cântă parcă tot mai rar,
Tic-tacul se aude mai încet,
Se-nvârte timpul într-un trist balet
Și agățat, atârn de secundar.

Din ceas se varsă-al clipelor șuvoi
Și-aș vrea sa le întorc din praf de drum,
Iar printre norii albi, cu vârf de fum,
Aș vrea să trec în zbor spre înapoi.

Utopie

Am construit un pod monumental,
Pe locul unde se căsca o groapă,
Are statui cu sfinți pe piedestal,
Dar dedesubt nu curge nicio apă.

Și mori de vânt apoi am ridicat,
Cu aripi mari, în mijloc de câmpie,
Dar niciun bob de grâu n-au măcinat,
Căci vântul niciodată nu adie.

Am ridicat cu mult efort o gară,
Să te aștept, cuprins de dor peren,
Dar stau sub ceas, din zori și până-n seară,
Căci pe aici nu trece niciun tren.

Făcut-am un spital, muncind din greu,
Nu are doctori, însă cel mai grav
E că e foarte frig și numai eu
De multă vreme-s singurul bolnav.

Îți scriu scrisori, oftând necontenit,
Dar mina de la pix s-a terminat,
Nu știu nici unde să ți le trimit
Și dacă mai exiști cu-adevărat.

Aș vrea să pot să mai ridic un far,
În vârf cu o lumină minunată,
Să știi că te aștept, dar în zadar,
Sperând că poate te întorci vreodată…

Trecere prin lume

Ne învârtim precum o giruetă
În vântul vieții, uneori în van,
Ba mângâiați de-o aripă discretă,
Ba cu puterea unui uragan.

Ne bate ploaia cu bucăți de gheață
Și soarele ne arde-n zi de vară,
Dar suportăm, ca jalnica paiață,
Ce-n mod bizar, pe umăr poart-o cioară.

Plutim ca o baliză ancorată
În port, tăcuți, la capătul răbdării,
Ce nu o să ajungă niciodată
O zi, să se avânte-n largul mării.

Precum un semafor în intersecții,
Schimbăm culori, iar anii noștri trec,
Primim din mers nenumărate lecții,
Dar le-nvățăm doar când se arde-un bec.

Suntem păpuși de lut însuflețite,
Vremelnic, de a Domnului suflare,
Și-n lut ne vom întoarce obosite,
Ca să primim o nouă-nfățișare!

Sunt meteorolog de simțăminte

Sunt meteorolog de simțăminte,
Presimt când vine-n suflete furtuna,
Prognoze fac, pe repede-nainte,
Și-n mod bizar, nu am greșit niciuna.

Prevăd și ploi și zile însorite,
Când din înalturi vor cădea și broaște,
Lumini de fulger ce-nsoțesc ispite
Și grindini ce lovesc din an în Paște.

Anunț și monstruoase inundații,
Emoțiile dând pe dinafară,
Puseu de vânturi și precipitații,
Cutremure, la o înaltă scară.

Văd prin retină iarna nemiloasă
Și coduri în culori de semafoare,
Depresii lungi, singurătate-n casă,
Tic-tacuri cu efecte-asurzitoare.

Mi-e soarta crudă, dar predestinată,
Simt în coloană junghiul nemilos,
Mi-e muza în picior încorporată…
E reuma din fluierul de os!

DUMITRU DUMITRESCU

SOARE DE BRONZ

Îngăduie-mi, lumină, să te simt
Orbecăind năuc pe stânci de talc,
Urma de foc ce-o trec, ea umbră-mi fiind
Lăsată-n drum să-ţi gust, sărutul cald.
Soare de bronz, metalic şi candriu
Pe pielea mea cea galben-arămie,
În valuri sar, c-un ropot purpuriu
De stropi mărunţi prin spuma străvezie.
Miezul de jar cu globul lui de foc
Lumină-n neant traiecte ancestrale,
Din când în când năluci pornesc un joc
Rotite fiind, de tractul forţei sale
Înrâurind elipticul stelar
Conglomerat de bronz ca să străluce,
Aşa cum verşi lăptuca din şiştar
Şi sar din troc cascadele năuce
Îngăduie-mi lumină să te-ating…
Frumoasă, blândă, gingaşă şi moale,
Cu ochii-nchişi în braţe să te prind,
Spre-a ne iubi cât pot privi în zare!
Orbecăind năuc pe stânci de talc,
Lăsate-n drum să-ţi gust sărutul cald.

PARACLISUL ÎNDOIELII

Între noi nu mai e loc, ceva ne desparte
Ca tăcerea din pustiul aduceri-aminte,
Se-ntrupează un hotar de tristeţi, ce vast e...
Martori îmi sunt umbre reci, searbede cuvinte.
Paşte somnul unui vis pe nemărginire
Şoaptele ce-am semănat, miezuri de seminţe
Necuvintele-mi hotar... dor, doruţ, dorire

Amuţesc sub brazde-n lut rugile credinţe.

Şi se face ca un gol, între noi prăpaste
Crescătoare ne-ncetat făr'să-i ştim adâncul,
Nici de unde au pornit furiile aste
Trupu-n două feliind... la hotar, potâncul.
Ne-am trezit că n-avem loc să ne dăm bineţe
Şi că haina ce-o-mbrăcăm este-nstrăinată,
În neant ne oglindim palidele feţe
Vorba dulce ce-o şopteam, pare-a fi uitată…

Din a frazelor cuvinte fin meşteşugite
N-au rămas decât puzderii de tăceri amare,
Pe cascada curcubee-a umbrelor cernite
Am pătruns în hău să-mi aflu, şoapta-căutare.
Paraclisul îndoielii ce din neant confirmă
Ipoteza depărtării către vast festinul,
Întrupând cuvântul cărnii, umbra fără urmă
Ne-a pecetluit din pântec până şi destinul.

Ca două efemeride într-un bulb de viaţă
Trup comun de-ngemănare, un cauc, un graal,
Purtătorul seminţiei holdei cu verdeaţă
A fost pus la plug să tragă, brazde pe hotar.
Feliat va fi pământul până de priveghi
Când din el mugurul vieţii hotărât să iasă,
Separate vor fi iarăşi tristele perechi
Aşteptând secerătorii pentru-o nouă coasă;

Însemnând în calendare zilele din an
Sărbători de rugăciune întru cele sfinte,
Ne-a cuprins din nou prăpasta, furii paravan
Slobozesc să pască liber... boabele-cuvinte.
Fraze de tăceri vor creşte-n trupuri-necuvânt
Spre a scoate la lumină umbre fără urmă,
Cântecul gurilor mute pe-aripi fără vânt
Va strânge amorezaţii să fie-mpreună

Într-un ropot de plăcere prăfuit ca ceaţa
De la roua dimineţii fructelor de vară,
Bat silabele de plumb vieţii interfaţa
Carnea din pământ va creşte-n litere de ceară.
Obligaţi vor fi poeţii să le pună-n strofe
Galbene precum corola soarelui plugar,
Aurul topit al fiinţei să stârnească pofte
Trupurilor despărţite-n... brazde la hotar.

Poduri peste hău zidi-va dorul din adânc
Ca răspuns al strălucirii dragostei-speranţe,
Dintr-un soare de morfeme razele-cuvânt
Vor împreuna-n duete, mute discrepanţe.
La festinul îndoielii procreind silabe
Nesilabisite încă-n corpuri de cuvinte,
Vocalize şi consoane vor vibra firave
Într-un paraclis al rugii, zidărit în minte;

Spre-a afla cât e adâncul, cât de larg e podul,
Două guri dacă putea-vor rupe din hotar,
Dezlegate-n glas să cânte hăului prohodul
Şi-n adânc să întocmească vorbelor altar.
Paşte somnul unui vis pe nemărginire
Şoaptele ce-am semănat, miezuri de seminţe,
Necuvintele-mi hotar... dor, doruţ, dorire
Amuţesc sub brazde-n lut, rugile-credinţe.

LILIANA TRIF

Colindul alb al orhideei

De-atâta alb absent mă-nec în noapte,
mă-mbăt cu întuneric și mi-e bine...
Cândva îți vei dori să vii la mine
să împărțim cafeaua mea cu lapte.

Să nu-mi aduci nimic, cu mâna-ntinsă
voi aștepta doar mâna ta să cadă
pe degetele-acestea de zăpadă
și, poate-apoi, mă voi lăsa convinsă,

în palma ta-nflorirea timpurie
s-o scutur lin. Vedea-vei cum se-așterne
o iarnă pe cearșafuri și pe perne
unde-am visat, păcatul meu să fie,

că aparența e înșelătoare.
Sub albul meu destin de orhidee,
vei fi uimit să știi că sunt femeie
și-aștept demult întâia mea ninsoare.

Orfani de cer

Nu duce nicăieri plimbarea noastră
pe-ntunecata cerului câmpie,
potecile c-o negură albastră
se-ascund sub pași, iubirea mea târzie,

dar, totuși, îmi iei mâna-ntr-ale tale
și nu mă tem de nimeni, chiar de zeii
ne-ar pune toate vânturile-n cale
și deportați în apele Crimeii

am fi pentru o eră. Ani lumină
ne-ar ține la distanță. Fiecare
ne-om pregăti de moartea ce-o să vină
crezând în întâlnirea următoare.

Orfani de cer, luptând în întuneric
în slujba adevărului, vom plânge
că nu vom întregi destinul sferic
cât mâinile pătate ni-s cu sânge.

Dar nu mai pot lăsa deoparte spada,
nici scutul, fiindcă armele dreptății
mi-s mult mai dragi și rece ca zăpada
voi sta zâmbind pe turlele cetății

s-o apăr, fiindcă asta mi-e menirea.
În altă viață ne-om trăi iubirea.

Deșertul îngerilor

Lumină? Un strop, mai lasă-mi în ochi să se nască
și vino aici, aici unde mânji vin să pască
fuioare de foc și jarul iubirilor pure,
în inima mea mai freamătă-ncet o pădure.

Târziu, e târziu și nimeni pe lume nu știe
de ce rătăcesc cu Moise prin valea pustie,
ce mană-mi mai ține de foame când hrana-mi lipsește
și cum pot visa cu ochii deschiși. Mă iubește

și viața, și moartea, și tu cel venit mai pe urmă,
și cel ce-a plecat devreme... Pământul își curmă
acest anotimp, când verde, când alb. Incoloră,
o clipă s-a scurs, ar fi inutilă o oră

când n-o poți opri, de-aceea un strop de lumină
mai pune-mi în ochi, cu lacrimi să ud o grădină,
de sute de ani plecată-n exodul iubirii,
așa cum visam, azi pot altoi trandafirii

aici, în deșert, să-i vezi înflorind prima oară
și-atunci o să crezi că îngerii-n lume coboară.

Înger și demon

Și poate în sfârșit răspunsul
va fi acela mult visat,
voi socoti că neajunsul
e de ajuns. Am încercat

în toate să-mi găsesc o vină
și-apoi iertare mi-am cerut
pentru că setea de lumină,
nevoia mea de absolut,

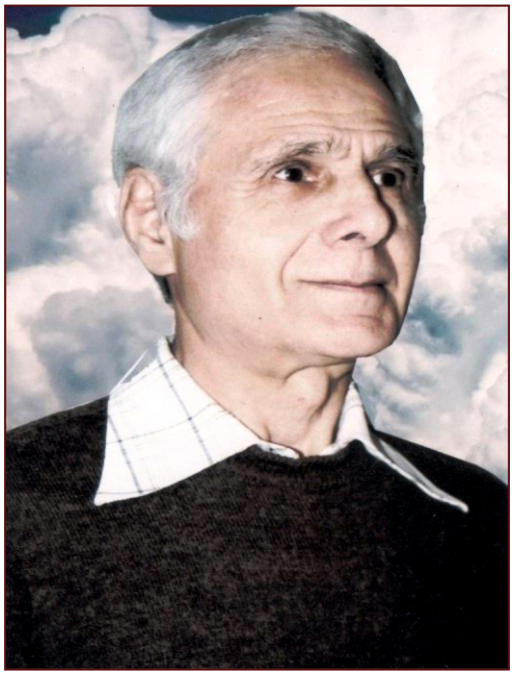
a fost așa stăruitoare
încât nimic n-o cuprindea,
credeam că nu mai e, sub soare,
o altă sete ca a mea.

Și am sorbit fântâni și râuri,
izvoare am secat crezând,
că voi putea să țin în frâuri
neliniștea, dar tot flămând

mi-e sufletul și tot prin vânturi
în miezul nopții mă strecor
peste-nghețatele pământuri
și prin imensul coridor

ce duce negreșit spre tine,
iubirea mea, comoara mea,
Iubesc cu lipsa de rușine
a celei ce-a putut ierta

un timp de moarte iminentă,
din îngeri, cea mai inocentă.

FLOREA CONSTANTINESCU

CĂLĂTORII

De mii de ani se nasc și pier,
Purtându-și visele sub soare...
Prin marea lume călătoare,
E omul călător stingher:

Păşind spre nicăieri grăbit,
Icnind din ce în ce mai des,
Nu simte cât mai e de mers,
Nu vede-al drumului sfârşit.

Şi-abia când bate spre amurg
Firava-i zi, surprins, tresare,
Aude slab, apoi mai tare,

Cum clipele năvalnic curg,
Și-l strigă-n van pe demiurg
Căci TOTUL este în mișcare!

CHEMARE ÎN INSTANȚĂ I

Orice neghiob ce intră pe poarta vieții mele
Să-mi tulbure sistemul te impresionează,
Încât întreaga-mi fire stă-n miez de noapte
trează?
Iubită inimioară, îți fac statui și-n stele!

Am plumb în pleoape, scumpo, mă prăpădesc de somn,
Pe-o oră de odihnă aș da averea-mi toată,
L-aș fereca pe Hypnos ca nimeni să nu poată
A-l despărți de mine, nici chiar Supremul Domn!

Hai, lasă-mă, iubito, deplin să mă complac
În mult dorita lene, și-n zori îi vin de hac
Acelui ins minuscul, dar plin de aroganță,

Cu ale sale glume de un oribil gust,
Ducându-mă cu gândul că e la minte-ngust!
Promit solemn, zeiță: îl voi chema-n instanță!

[1]reconstrucţia a două poeme personale din noaptea de 02/03.04.2004

CHEMARE ÎN INSTANȚĂ II

Ba mă închizi în gheață, ba mă arunci în lavă,
Și creierii-mi întruna se scurtcircuitează,
În mine-orice celulă de mii de ani e trează!
Te scald în epitete și-n cântece de slavă,

Îți pun în diademă metafore subtile,
Iar tu... tu râzi de mine, regina mea iubită,
Nu pot închide ochii nici pentru o clipită
Și calendaru-mi pare că s-a golit de file!

S-a spulberat o oră de la fierbintea-mi rugă
Și încă-l iei în seamă pe-acel intrus stupid?!
E doar infimă bilă în platoşă de ace,

Sistemul meu în pulberi de-ndată-l va preface,
Dă-mi liniște o oră luceferii-mi să-nchid,
Și-apoi... fac tot ce-i vrerea-ți... poți să mă pui pe fugă!

CHEMARE ÎN INSTANȚĂ III

Dă-mi sunete suave pe coardă de vioară,
Să domolesc văpaia din pleoape doar o clipă!
Vezi cum în zori crepuscul de ziuă se-nfiripă?
Vezi vălurile nopții cum înspre boltă zboară?

Vrei să cedezi acelui infim intrus infam?
Sloboade o nocturnă..., o muzică de ape,
Neliniștitu-mi suflet din plin să se adape!
Cât despre ins, iubito, multiple arme am!

Dă-mi ordin și sorbi-voi ocean după ocean,
Dă-mi ordin și voi șterge tot colbul de pe stele
Dar pune-mi, zână bună, pe ochi obloane grele

Și bine țintuite în aur și argint,
Să pot, o clipă numai, truditu-mi trup să-l mint!
Să nu-mi lași rugămintea să lunece în van!

ION OPRIȘOR

***
umbra își așteaptă noaptea
așa cum moartea își așteaptă de o mie de ani
sângele său zbuciumat
mereu te uiți după primăvara altora îmi spui
când toată bucuria altor mâini ți se întinde
să te întrebi dacă
totul este așa cum s-ar fi cuvenit
să plângi
să râzi
să alergi în vârful picioarelor să nu ți se
audă pașii
numai așa atunci când iarna
se va crede nemuritoare clopotele ei
îți vor spune că ești

***
atunci când plouă
de fiecare dată numeri pașii până
la fereastră privind noaptea în ochi
moartea aceasta
nu o vei putea locui
îți dorești lucruri care pe alții îi sperie
poate ar trebui dincolo de linia știută
să vezi adâncul care nu mărginește
aproape nimic
să vezi pădurea în care atârnă pe frânghii
știute doar de tine cântec de păsări
altfel
o să te prindă ziua purtând povara
atâtor fantasme

***
ne debarasăm de flacără
pentru o scânteie
de freamătul unei lumini
cu frică de ea
poate dincolo de presupunerea păcatului
ar trebui să citim în palmă
potecile ursitei
e singura cale de a trăi frumos
de a iubi
tăindu-ți din carne
mrejele libertății

***
moartea nu-și imaginează nimic
cântă fără să știe unde vrea să ajungă
amintește-ți fantasmele propriei vieți când
stăteai la cheremul zilei
erai altul?
Te-a înfrânt o pasăre oarbă
Te-a închis înlăuntrul ei ca pe un ochi de
lumină
Dumnezeu a împărțit pâinea
În direcția vieții tale și tu erai aproape
acum
neauzita rugăciune a peștelui și
sâmburele însângerat al vinului s-au aplecat
deasupra mâinilor acolo unde nimeni
nu mai întreabă de taina luminii de ieri

***
uneori zeul atinge jumătate de lună
în timp ce steaua scurtei sclipiri
ți se înfige în spate ca un pumnal

ridică-ți lumina cu umărul tău
așa ca și când ți-ai dori să fi mereu altundeva
lasă-ți umbra la marginea cerului și
te vei simți despovărat
chiar și în zodia aceasta

vote monkey

Caricatură: Liviu Stănilă

MIRELA COCHECI

FLORI DE RĂSĂRIT

Când în puterea ta te vei încrede
Întors din mii și mii de amnezii
Vei nemuri prin mii de „Andromede”,
Vei nemuri prin mii de galaxii.

Eliberat din lanțuri claustrale
Vei deveni minunea din revers,
Din adevărul minților astrale,
Din macrocosmos, microunivers.

Ai rătăcit pierdut prin artefacte,
Dar când trezirea te va fi cuprins
Vei nemuri prin teorii abstracte,
Prin „Tu” etern, prin „Tu” de neînvins.

Iluziile-au prins să se destrame
Și tot ce e, a fost și va mai fi...
Din infinit cu mii de holograme
Prin flori de răsărit vei nemuri.

AI ÎNCEPUT SĂ TE COMPORȚI CIUDAT

Ai început să te comporți ciudat, timpule,
nu mă mai lași să rătăcesc prin două lumi,
mi-ai dat voie să privesc dincolo de tine
acolo unde tu te contopești cu spațiul
risipindu-vă amândoi pretutindeni și nicăieri.
Big Bang... și nimicul se face Univers...

IDEEA TIMPULUI

Transcend spre lumina ce-nvie cuvinte,
Strivit, neștiutul devin știut,
Supuse și goale coboară-n morminte
Himerele minții cu urme de lut.

În crâncenă luptă se-agață de soare
Frânturi de-ntuneric cu glas de strigoi,
Materia-i vidă și fără suflare
Și timpul și-aruncă ideea spre noi.

Lovește trezirea în trupul uitării
Și spațiu și timpul sunt reci și-au tăcut,
Ce vie-i simțirea din glasul chemării
Și bezna-n lumină de sori s-a pierdut.

TIMP FĂRĂ DE TIMP

Iluzia trăirii... amăgitoare vremuri...
Înmărmurește clipa când clopotele bat
În calendar pe-o filă stă timpul înrămat,
Iar orologiul toarce și toarce ghemuri, ghemuri...

Omega... punct, cuvântu-și înghite noțiunea,
Ce-avea de spus?... tăcere învăluind tăceri
Încorsetat în astăzi, în mâine și în ieri.
Așteaptă preacuminte să-și spună rugăciunea.

Cuprinsuri iluzorii sfârșesc prin caligrame
Pictate-n nopți și zile și-n cifre-anotimp
Pe pânze de păianjen cu mii de holograme
Pătrunse una-n alta de parcă se înghimp

Ceasornicul se-nvârte, dar stă cuminte-n rame
De-un veac, de-un an, de-o clipă,
de-un timp fără de timp.

FLORENTINA MITRICĂ

Diferiți

Te-am iubit, odată, net nestructurat,
Fără o formulă! Nu te-am calculat!
Te-am iubit năuc, în structur-amorfă,
Te-am împrăștiat, rar, prin câte-o strofă.

Te-am iubit curat, fără nicio normă,
Credeam că iubirea îți va da o formă,
Te-am iubit impur, ca pe-un chihlimbar,
Te-am iubit nebun, te-am iubit hoinar!

Te-am iubit complet, te-am iubit haotic,
Într-un fel ciudat, te-am iubit nevrotic,
Când ai vrut să pleci, te-am iubit fluid,
Însă pot în versuri, clar, să te divid.

Te-am iubit fierbinte și, fiindc-am iubit,
Te-am lăsat să pleci, nu te-am împărțit,
Dar văzând că fugi într-un fel elastic,
Eu m-am transformat într-un fel fantastic.

Dacă am văzut că n-avem chimie,
Când am înțeles că-s femeie vie,
M-am ascuns o vreme, am zăcut șarmant,
Ca să mă transform într-un diamant.

Strălucesc în mine, însă tu nu știi!
M-am purificat, am emoții vii
Și le-mpart acelor care mă iubesc,
Într-un fel ritmat, simplu și lumesc.

Suntem diferiți, asta este clar,
Mi-amintesc de tine, însă, foarte rar,
Timpul și-a făcut treaba, evident,
Te-am uitat, desigur, te-am uitat decent.

Cafeaua cu Dumnezeu

Azi, sunt cuprinsă iarăși de visare,
Dar nu-i ciudat, fiindcă o fac mereu
Când mă transform în apă curgătoare
Spre-adâncul sufletului meu.

Totul este precum un ritual
Când palma mi-o așez la tâmplă,
Și-n felul ăsta, simplu și banal
E extraordinar ce simt că se întâmplă,

C-a apărut, deodată o lumină
Și am știut că este Dumnezeu,
Și m-a luat în brațe să mă țină
Acolo unde-ngenuncheasem eu...

Fiindc-am îngenuncheat, așa, inconștient,
Spre-a-i arăta respect și prețuire,
Eram evlavioasă, evident,
Și amuțisem, sigur, de uimire.

Și m-a cuprins și m-a îmbrățișat
Așa cum n-a făcut-o cineva, vreodată!
Nu m-am opus, așa că L-am lăsat
Și am simțit că eu sunt adulată!

Mi-a spus că mă adoră infinit,
Că El se roagă-n ceruri, la altar,
Că am un fel, așa, neprihănit,
Și-atunci când cred că am greșit amar!

Mi-a spus să îmi dau voie să greșesc,
Să nu mă judec, fiindcă El n-o face,
Că, dacă-n spinii vieții mă rănesc,
Să-i cer luminii să-mi aducă pace!

Și-am stat cu Dumnezeu în casa mea,
Și am vorbit și vrute și nevrute,
Ca doi prieteni buni la o cafea,
Căci El venise doar să mă asculte.

Și-am râs, și-am plâns, așa, ca la spovadă,
Dar nu mi-a dat pedepse, nici canoane,
Fiindcă venise numai să mă vadă,
Ca pe-o femeie blândă și poate cu toane!

Eu am vorbit în felul meu lumesc
Și l-am rugat, când poate, să mai vină,
El m-asculta în felul Lui dumnezeiesc,
Dar mă scălda-ntr-o baie de lumină.

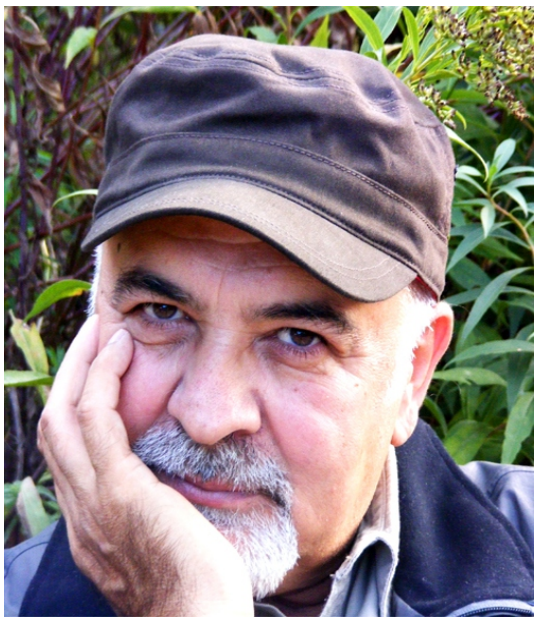
Când m-am întors în lumea pământească,
M-am întrebat cât am putut visa?
Dar am văzut în fața mea o ceașcă
Și-o urmă de lumină, de la buza Sa!

ADRIAN PREHAR

#
Și numai dragostea mea,
curgea precum un râu
dinspre antipozi de foc,
prin aerul tot mai viciat
de ispite și păcat,
dar cumva
numai de ea știută,
dragostea mea
oarbă și surdă
ajungea până la tine,
nebiruită și grea -
cum o gutuie răscoaptă,
căzută din ram -
la ceas de noapte târzie,
când desferecam
limbile din ceas,
cu un vin vechi de un veac -
din carafa argintie,
ca luna la ora aceea -
de noapte târzie
și atunci să te țină
și să mă țină,
ce va fi -
când ne vom trezi,
din marea beție -
doi anonimi,
rătăcind pe o insulă pustie.
#
Am ieșit din casă
și am închis,
ușa după mine
și am plecat,
dar nu mai știu unde -
căci toate erau la fel,
învăluite -
în amurg mister,
nu mai strada pustie -
părea dintr-o veche fotografie,
flancată de bătrâni castani -
ca un rege de gărzi
și chamberlaini
în fereste flori în ghivece
și o liniște monumentală,
răzbătea din fiecare perete -
m-am întors acasă,
se făcea dimineață -
m-am trezit din vis
și am privit pe fereastră,
orașul asediat de ceață -
dinspre care răzbătea,
până la mine -
un murmur de gheață
și am tresărit,
cuprins de fior -
uitasem pe o bancă,
umbrela și o carte -
dar nu îmi aminteam care,
căci toate erau la fel -
învăluite -
în amurg mister.
#
Și demult,
nu am mai citit -
o asemenea carte,
cu aripi, cu ferestre -
cu vise ce dădeau,
spre alte dimineți -
cu drumuri,
ce duceau cu toate -
spre abisale abisuri
și am întors pagina,
spre alte întâmplări -
cu adieri de vânt
și un cer cu nori
și dintre frunze,
prin iarba înaltă -
ai apărut tu dintr-o dată
și prin praful din drum,
lângă noi -
de nicăieri a oprit o șaretă,
la care înhămați -
fremătau din coarne,
doi melci nărăvași -
scăpați dintr-un azil,
de melci ciudați
și ne-am urcat amândoi
și șareta porni cu noi,
mânată de un motan -
cu joben îmbrăcat în frac,

pe drumul de țară -
ce trecea prin văi,
printre coline -
când ne-am trezit deodată,
în fața porților înalte
și am întors pagina,
să citesc mai departe -
când pași am uzit,
urcând pe trepte -
două de odată
am închis cartea
și am ascuns-o,
sub pernă -
când ușa larg s-a deschis
și din prag,
te-am auzit că mă strigi -
am tresărit,
vocea era a ta -
dar tu,
închisă între coperți rugini -
ai rămas în carte,
am închis ochii
și am adormit mai departe.
#
Și iată nu îți mai cer nimic,
umblu bezmetic
și luna în brațe,
încerc să cuprind -
de foșnet și vuiet prelung,
plouă și îmi ploaie în gând -
vederii umbre se arată
și încerc să le alung
și vai nu se poate
și tot mai aievea sunt
și tot mai aproape,
mie teamă și încep să plâng
și numai știu ce am fost,
cine sunt -
copacii par de argint,
cu ploaia pe ramuri șiroind
și ramuri spre mine,
ca niște brațe întind -
din trunchiuri scârțâind,
ca niște trepte sub pașii pășind -
ca niște uși,
ce tot se închid și deschid -
spre absolut spre infinit
și umblu bezmetic
și luna în brațe încerc să cuprind.

DUMITRU TÂLVESCU

Sala de așteptare

În decurs de clipe trenurile zboară
Sunt tot mai puține și dispar afară
Gările stau triste, cu pereții goi,
Între care cântă doi sau trei strigoi.

Încăperea mare, cu bănci jupuite
Ține în uitare doruri prăfuite
Nu mai are dever, oamenii s-au dus
Spre căi mult mai limpezi și către apus.

Trenul meu mai vine, sau aștept în van?
Gara mă apasă ca un bolovan
Dup-atâta vreme, în sala de așteptare
Sunt încă tot singur, fără alinare.

În apusul negru, spre care mă-ndrept
Văd cum se oprește trenul ce-l aștept.
La gara din vis, jos, lângă peron
Unde urc cu greu, singur, cu baston.

Reconciliere

De ce-ai mai pus în mine, Doamne, doruri?
Flăcările lor mă ard amarnic
Și nu mă văd în anii care vin.
Stau resemnat pe-un maldăr de-ntrebări
Răsucesc în taină limpeziri
În timpul ce mă-nșeală feciorelnic
Râzând în pumni de vârsta care-o am.

Vae victis

Sunt doar un purtător de vise
Arar trecute spre albă ființare
Sălaș perpetuu de nădejdi și vrere
Ca un sufleor șoptind de prin culise.

Sunt plin și de întrebari și gânduri
Și cu nedumerire le țin împreună
Citesc enorm și caut printre rânduri
Să simt ceva care să mă binedispună.

Dar toate-s ca-nainte, mai vechi și totuși noi
Se desfașoară ritmic, în șiruri câte doi
Eu merg orbește-n față, sperând să mă răzbun
Pe vise ne-mplinite, c-o bâtă de alun.

Căci iată, cum crezut-am mult în ele
Ma amăgiră iar, cu împliniri mișele
Rămas în drumul larg și fără nimeni lângă
Îmi dau drumul la suflet și-l las încet să plângă.

După un viitor incert, ascuns și imprecis
Născut dintr-un trecut prea trist și repede ucis
Eu singur stau în drum, cu ploaia umplând șanțul
Trag aer rar în piept și fac din nou, în van,
bilanțul.

La capăt nu ajung, sunt multe bile albe
Cu cele zece negre, m-apuc și fac trei salbe.

Gând

La tâmpla vremii
Înfloresc așteptările
La umbra iasomiei
Cântecul lebedelor alungă noaptea.

Incertitudini

Izvorul din vale a secat
Iarba din jur cade-n păcat
Mestecenii au zâmbet uscat
Soarele calcă pe cer, apăsat.

Curg toate, ca-n sărbătoare
Brazii caută-n lumină alinare
Drumul pustiu stă-n așteptare
O nouă dorință e gata să zboare.

Timpul întrebărilor a trecut
Greul răspunsurilor e la început
Nimeni nu dă semn c-a priceput
De ce e trist îngerul căzut.

Așteptare

Să te oprești tăcut între altare
La umbra gândului zâmbind
Ca un stăpân al zilei ce nu moare
Învinsă în final de-un asfințit flămând.

Iar anii ascuțiți să-i ții la poartă
Codași ai vremii fără leac
Și tu, buimac prin ziua moartă
Să duci povara viselor în veac.

Iar la sfârșit, din valea cu regrete
S-alegi doar unul mic și oropsit
Și să-l preschimbi în zâmbete discrete
Drumețului bătrân și obosit

Încet, din timp să se aleagă praful
Și el purtat de ani spre infinit
Iar valea să rămână cu triumful
De-a naște iar pământ desțelenit.

Despre regrete, doar tăcerea
Să le alunge-n vid durerea.
Apoi hoinar în timp crucificat
Să mori în liniște și împăcat.

Popasul timpului

Chipul nopții se scufundă-n zori
Răsăritul îi adoarme umbrele domol
Inceputul zilei e incert și rece
Sub razele soarelui nedumerit.
Timpul ia o pauză, pe drum
Imobil, printre nori,
Nou născut într-un prezent hilar,
Adaugă o clipă nemuririi.

Despre tristețea poetului

Despre tristețea poetului nu se povestește
El o poartă cu sine, ca pe-o pecete
Trecutul nu-l lasă și-l caută hoțește
Cu gânduri în versuri și plin de regrete.

Croiește-n cuvinte regate celeste
Cu prinți și domnițe ce-și caută iubiri
În calea dorinței petale zidește
Din crini care poartă albeața-n priviri.

Oftează și trece pe străzi cu candoare
Și poartă cu sine o altfel de lume
În care suspină, e singur și-l doare
Povara de doruri fără de nume.

Ploaia mai duce un vis către dânsul
Prelinsă pe-un imund caldarâm
Poetul zâmbește și cheamă apusul
Și lasă în beznă tristul tărâm.

DOREL NEAMȚU

TE-AM ÎNȘELAT

Te-am înșelat prima dată cu o iederă.
Era atât de tânără și atât de verde,
de se înfășura, noapte de noapte,
pe brațele unui nuc secular,
vrând să urce cat mai repede,
până acolo, în vârful lui, ca să-i sărute ochii.
Și nucile au căzut imediat în iarbă.
Apoi, te-am înșelat cu o umbră.
S-a născut, în jurul meu, într-o clipă,
când un nor a trecut semeț prin fața Soarelui,
pentru a-și desfăta lacrimile,
peste un surâs de cântec de ciocârlie.
Te-am înșelat , a treia oară,
cu o dulce caisă galbenă .
Mai întâi cu a ei floare de cais,
apoi cu gustul ei, sălbatic de dulce,
mai dulce decât toate chemările și toate amintirile.
Și obosit fiind, te-am înșelat cu o poezie .
Dar poezia s-a copt într-o singură vară
și s-a închis repede într-o carte,
ce poate fi uitată, undeva, la marginea inimii.
Și poezia se uită.
Ultima dată te-am înșelat cu tine.

Hoinăream colindând printr-un crâng de brazi falnici,
însăniați cu fulgi de colind,
și colindând cu fulgi de CRĂCIUN,
gata să plece, la vale,
în noaptea ce va urma .
Și colindul s-a colindat.
Brazii aveau aripi, frunzele aveau aripi,
numai oamenii nu aveau aripi .
Când ți-am rostit, însă, numele, acolo,
lângă un izvor de noapte,
ce curgea din răsăritul Soarelui
și din apusul Lunii, un vânt, de colind,
mi te-a adus în fața mea,
iar eu am uitat să mai colind .
Nu erai nici iederă, nici umbră,
nici caisă, nici poezie, nu erai nici TU,
era ceva misterios de dulce,
un ideal înalt de a nu te înșela.
Căci, înșelăciune nu există.
Există doar IUBIRE!
IUBIRE DE COLIND!
IUBIRE DE IUBIND!

DAR CÂND NU-MI SCRII?

Când îmi scrii,
știu că îți moi inima în vârful
acelei penițe ascunse,
ca într-o călimară plină
cu cerneală albastră.
Dar când nu-mi scrii, deloc, deloc,
unde îți este inima?
Nu mai știu, de mult timp,
ce mai este pe-afară,
deși în Soare e plină vară
și începe iar primăvara!
Stau mai mult în camera roșie a inimii tale,
de unde privesc, prin geamul acela spart
al inimii mele și văd cum așezi,
de fiecare dată pantofii,
atât de atentă la fiecare intrare
a ta în viață!
Par întotdeauna obosiți,
după dansul sălbatic de frumos al inimii tale,
de culoarea unui nesfârșit șir de vise.
Acolo, în partea dreaptă
îți lași batista frumos împăturată,
pe o amintire de boabe de struguri negri,
gata sărutată ca pentru o întâlnire.

Iar sus, lângă norul acela, de viorele roșii,
îți pui lacrimile, într-o vază mare, albă de rotundă,
să înflorească după fiecare întoarcere a ta
din zorii iubirii, răsăriți
după fiecare despărțire.

LA NOI NINGE

La noi ninge cu fulgi de viorele
Parcă sunt îngeri, parcă sunt stele
Și vântul așterne pe drumuri petale
Parcă-s bătăile inimii tale.

Și ninge pe-ascuns, cu flori albe de crin
Mă ninge pe vise, ce ție le-nchin
La margini de ape te-astept ca să vii
Icoană de doruri, ce naște din vii.

Și seara se-ascunde în sufletul meu
Arzând pe-a ta frunte un sfânt curcubeu
Din steaua ce curge în zbor de-amintiri
Se-aprinde tot cerul în val de iubiri.

Și noaptea-o petrec între două povești
Pline cu zâne și zână tu ești,
Răsar stele pe rând, pe cerul divin
Sunt ochii tăi negri, deschiși în senin

Și noaptea oprește ninsoarea din noi,
Ca flori să răsară din Sfântul altoi.

election crow
Caricatură: Liviu Stănilă

GABRIELA TROTUȘ

Parfum de călător

Mai este câte-o seară fără lună
În care mi se face atât de dor
Încât aș da mai multe vieți arvună
Să simt parfumul lui de călător

Mai sunt și seri cu cerul plin de stele
Ca niște zâne albe cu părul mătăsos
Le-aș prinde pe un fir ca pe mărgele
Doar să apară în vis străinul meu sfios.

Pădure de gânduri

Arunc o privire oarecum curioasă
Către străinul din visul de noapte
Cum ar fi să-l zăresc printre frunze?
În șoaptă spunând
”Doar o pădure de gânduri ne mai desparte”
Cum să fie?
Ziua, el există doar în sonete
Ne-om întâlni noi în cealaltă viață
Doi frumoși îmblânzitori de comete.

Nu cer mai mult

Privește-mă bine, străine,
Vezi? Nu am iarnă!
S-a topit toată neaua din mine.
Am pe tâmplă câteva cristale de brumă,
am și un fir de argint

să mă pot prinde în cleștarul din lună.
Privește-mă! Ce altceva ai de făcut?
Sau mai bine, iubește-mă!
Până când ating cerul, nu cer mai mult!

Întunericul iernii

Pe lângă ferestra prin care privesc universul
Trece, de parcă nu ar avea o direcție anume
Îi fac semne largi, cu pălăria cea nouă de fetru
Mă privește nepăsător, nicio vorbă nu spune.
Are un aer rece dar miroase a castane coapte
Știu, are gândul la întâlnirea cu luna cea nouă
Este întunericul iernii, stăpânitor peste noapte
El pierde.... nu ne poate împăca pe amândouă.

Strop de dor

Pe la mijlocul nopții mi-a lăsat
strop de dor pe arcadă.
Doar un gând nechemat
nimerit pe un ochi de trăiri... în cascadă!

Greu de iubit

Numără-mă printre clipele care s-au scurs
Ca pe o cifră impară în calendarul de vară
Ca pe o umbră sub umbra unui singur apus
Numără-mă spre seară când cerul e gol.
Și dacă nu mă găsești, spune-mi pe nume
Sau numește-mă pasăre, pierdută de stol
Clipă-pasăre, cifră într-un calendar infinit
Spune-mi oricum, chiar dacă sunt greu de iubit!

Alergând printre timpuri

Te vedeam alergând printre timpuri
Mi se părea
Că fiecare timp te împiedică să ajungi
Trecuse de prima jumătate a nopții
Nu mai știu,
Noaptea din noi sau noaptea cu orele lungi
Te vedeam alergând și voiam să te uit
Într-un vis
Cu doi struguri prinși pe un singur ciorchine
Nu mai știu ce aveam de făcut
Mă trezeam uluită,
Te uitam tot în mine.

Focul din cer

Când focul din cer se retrage-n adânc,
o ramură coaptă îmi urmărește parcursul amurg.
Am atâtea să-ți spun...
hoinăresc ca o lebădă tristă,
las să treacă gând peste gând.
Ce faci azi?
Ce faci mâine când zorii se frâng?
Am atâtea să-ți plâng, am atâtea să-ți râd.
Gâtul meu poarta pe ape inerte urma tandrelor seri.
Tu nu ești nici ploaie,
nu ești nici adiere de vânt.
Când focul din cer se va stinge
să știi că sunt ieri.
Azi încă mai sunt! ....
Până când?

IOAN VASIU

CATRENE de IARNĂ

mă face iarna asta de ocară
și-mi troienește visele-ntr-o gară
dar poezia mea deloc nu-i tristă
atâta timp cât vise mai există
.....
nu sunt decât un bulgăr de zăpadă
nu sunt decât un nor la asfințit
nu sunt decât o stea ce o să cadă
nu sunt decât poem la nesfârșit
.....
în poemul meu ninge frumos
nopțile parcă se-ntorc pe dos
drumul către ziuă-l fac pe jos
iarna-și pune un fular mai gros
.....
pariez că iarna-i mai frumoasă
și că ninge-n fiece cătun
pariez că râde bradu-n casă
pariez că vine-un an mai bun
.....

scriu un catren si-mi pare ca sunt de el străin
mă simt ca dezertorul ce calcă pe un spin
deși așteptate ninsorile nu vin
se scurge fierea nopții într-un pahar cu vin
.....
încerc să mă îmbătățească cu apă chioară
mă mint adeseori că-s fericit
când bătrânețea- ncepe să mă doară
o neglijez că mai am de trăit
.....
până mai ninge-n țară cu vorbe bânde dulci
până să poată ruga la Domnul când te culci
până putem depune pentru iubire gaj
speranța nu e moartă și nu mai dă curaj
.....
îmi pare iarna sau mireasă blândă
care mă mângâie cu trena ei
și îmi șoptește că ar vrea să-mi vândă
surplusul de zăpadă pe cinci lei
.....
și nu răsfață prietenii aceasta iară blândă
când la fereastră bate un an nou mult mai bun
zăpezile frumoase mai stau încă la pândă
copiii îl visează mereu pe Moș Crăciun
.....
pariez că luna-i fată mare
pariez că iarna e cuminte
pariez că muntele ne minte
pariez că și tăcerea doare
.....
aud pământul sub picior cum geme
așteaptă-mă tată acolo-n rai
îți voi aduce-n buzunar poeme
nimic în schimb nu trebuie să-mi dai
.....
mirifică ninsoarea
peste Ardeal se-ntinde
copiii prin biserici
învață să colinde
.....
voi scoate nostalgia la mezat
din amintiri voi face o livadă
și mă feresc să nu cad în păcat
când îngerii în somn vin să mă vadă
.....
m-am născut într-o iarnă geroasă
pe-o stradă cu pruni și cam îngustă
într-un sat din vest pierdut în pustă
doar când merg acolo sunt acasă
.....
din cărți să-mi faci un trainic adăpost
să-mi faci un așternut cald de zăpadă
lacrimi de soare-n palma mea să cadă
să-mi scrii un vers lung cât o zi de post
.....
umbra pământului doarme pe maluri
apele-și caută visele-n pești
sui pe-o cocardă săltătă de valuri
iarnă păgână ce ești

SIMION COZMESCU

1.Te-am iertat
te-am iertat cum n-a mai fost iertată
o femeie
niciodată
cum nici însuși Dumnezeu nu iartă
el te-a izgonit
și eu te-am primit
mă duc spre o lună nouă
mă strig din spatele acelor ochi și
mă întorc pieziș
torn un pahar din această noapte
bea-l tu îți strig și norii se încovrigă
se chircesc de durere
bea-l tu spun și ți-l duc la buzele conturate în păcat
mă mângâi când tâmpla ta se odihnește
la umbra dorului de tine din mine
te-am dezbrăcat de sângele rău și oasele negre
numai așa am putut face dragoste
pentru prima dată
de la începutul acestei lumi nou-născute
am aflat multe lucruri unul despre altul
am aflat că nu știam mai nimic unul despre altul
și-acel puțin știut
l-am uitat
și unul și altul
te-am iertat cum n-a mai fost iertată

o femeie vreodată
dar eu nu iert decât
o dată
sper să mă ierți
este singurul meu păcat

2. Această seară
poftește ia de umblă prin mintea mea
condurii și condorii să te poarte chicotind
risipă ți se par apele și pietrele?
le învârt la deget pentru logodna cu ninsorile
frunzele florile pânzele anotimpurilor
poftește ia de vezi de nu te întrevezi
într-o oglindă deschisă leneșă scârțâind
ca ochiul meu după beție bându-te numai pe tine
și multele corăbii ce pleacă în furtună
cu matrozi robiți romului și dorului de căpătuială
tu bântui prin amintiri
și îți alegi țări scandinave pentru trimitere
de porumbei voiajori dar și dirijori de destine și simfonii
în săli cu pietre megalitice și lințolii de păcat
tu mă bântui și mă mântui
mă pierzi mă iubești
dar poftim ia de umblă prin mintea mea
cu niște paralelograme mari avare
cât rama fotografiilor goale
din această seară

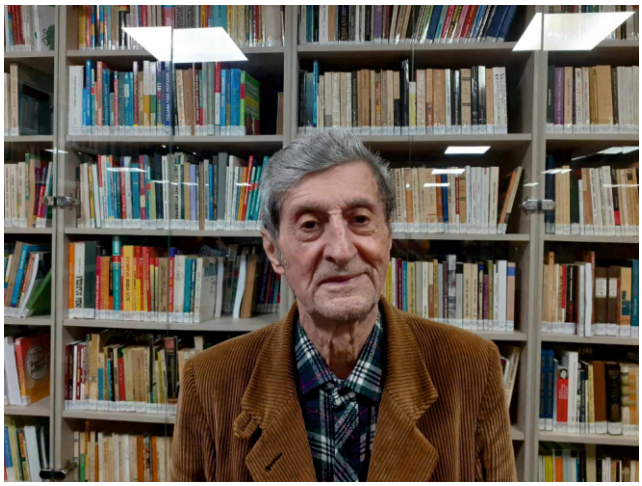
3. O mică trezire
mângâiai peretele alb
azi voi desena o frescă
rămâne ca tu să acoperi cu lavă un oraș
de sub unghiile tale stilizate în water marbling
se ivește dimineața
un pic ciufulită și tandră pe alocuri
cu o lună ca un umăr dezgolit în oglindă
miroase a cafea și a pulsații viride strivite
în îmbrățișarea toamnei
voi scrie niște frunze hotărâsc
rămâne ca tu să le dai nume

4. Azilul de noapte, lângă Irkutsk
Am înnoptat pe sub ușa unui azil de noapte
strecurat de un poștaș înduioșat de
povestea din spatele brazilor cenușii
care-mi țin loc de ochi și umbră
vor crede că ești o scrisoare mi-a spus
nu m-am risipit nici o clipă prin trecerea mea
spre ziuă
atât doar am visat că sunt devorat de lupi
carena pieptului meu șuiera desfăcută în viscol
iar inima încerca să îi sperie cu bătăi zgomotoase
în timp ce ningea peste ea
ultima a fugit o lupoaică
se tot uita în urmă
de parcă ar fi pierdut ceva
zăpada se înroșise aproape de Irkutsk
lupii au plecat dar inima mea cumva
eliberată nu putea zbura
o mai încurcau niște coaste
m-am trezit și părul mi-era violet cărunt
ca al tuturor oamenilor străzii
care mai dormiseră în patul
acela înaintea mea
sub pernă cineva milostiv
îmi îndesase câteva copeici și o adresă
era de la o capelă
o fată moartă mă aștepta frumoasă
parcă tocmai atunci își părăsise ultimul răgaz
am primit o vodcă și un pelmen de la o bătrână
spasivo zic vreau să mai adaog d-zeu
să o ierte dar nu știu cum
sorb vodca bălmăjesc un dobrâi deni
și plec mâncând din mers pelmenul fierbinte
deodată pieptul mă doare mușcat
mă întreb dacă nu cumva ultima lupoaică
nu a lăsat un pui în pieptul meu
mă prind cu mâna de balustrada realității
caut o unealtă să o smulg să o port cu mine
e scurtă balustrada și scara e prea lungă
abisul mă așteaptă undeva lângă Irkutsk
plecarea e diseară pe sub ușa azilului de noapte

godfather

Caricatură: Liviu Stănilă

VIRGIL CINCĂ

Poem

Mult frumoasă-i Zoraida
Stea a dimineții pure,
Cu ochi negri cum scânteie
Fructul rugilor de mure

Și cu părul de-ntuneric
Văluri, văluri stând să-i cadă,
Peste fruntea-i de copilă
Sâni și umeri de zăpadă.
……..
Alah împarte turcilor tezaur
Comori de-argint, comori de aur
Palate dă-le lor, iar mie,
Dă-mi albe flori de iasomie

Și ochii ei, atât îți cer,
Să fiu cel mai bogat sub cer.

Dor de libertate

Așa ca păsările-n stol
O, cât aș vrea cuprins de-un dor
Să prind aripi spre-naltul cer
Să pot să zbor, să pot să zbor.

Liber să fiu pe-acest pământ
Să am aripi de rândunea,
Spre zări senine-n stol și eu
Să pot zbura, să pot zbura.

Cum păsările puf își strâng
Să-și fac-un cuibușor pe ram,
Cu ele eu aș vrea acum
Un cuib să am, un cuib să am.

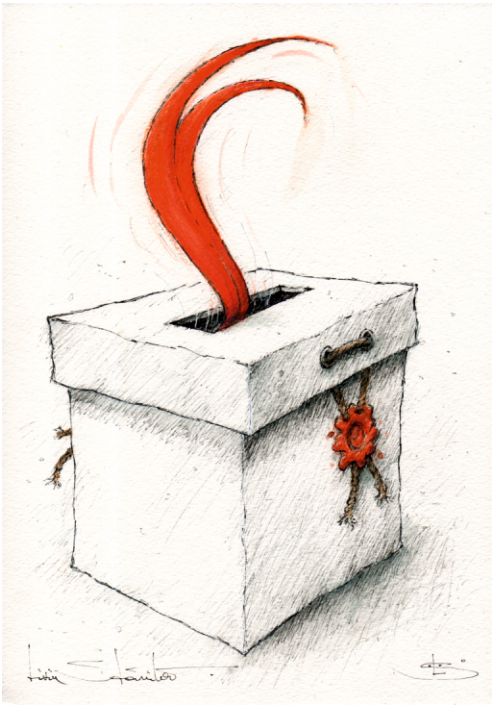
În adiei ușor de vânt
Parfumul florilor din crâng,
Să-mi umple nopțile pustii
Atunci când plâng, atunci când plâng.

Senin în suflet să-mi strecor
Și-o mângâiere ce n-o am,
S-o prind din largul necuprins
Privind pe geam, privind pe geam.

O, cât de mult aștept o zi
Stăpân din nou pe soarta mea,
Să sting tot zbuciumul ce-l am
Să pot cânta, să pot cânta.

Destin

O rază palidă, subțire,
Pluti-va dincolo de vis,
Din tot ce-am fost
Ca amintire
Rămâne doar…
Ce eu am scris.

tongue

Caricatură: Liviu Stănilă

ANCA CIOLCA

Călătoria

Te port prin mine enigmatic
Într-o călătorie despre noi
Să îmi cunoști ungherele ascunse
Și să ne refugiem în ele, amândoi.

Încerc să îți citesc din palmă
Povești cu noi rebeli, îndrăgostiți
Să adormim târziu, spre dimineață
Îmbrățișați, fierbinți și regăsiți.

În visul nostru sanctuarele închise
Mi le deschizi cu un sărut, încet
Și-apoi mă tatuezi pe tine
În locul cel mai dulce și secret.

Păstrează gustul meu pe pielea ta
Sunt dulce, caldă, lipicioasă
Și simt cum ochii tăi mă sorb
Când îți dansez nebună, goală și frumoasă.

O noapte pe chevalet

Mai știi iubite noaptea-n care mă pictai
Sub felinarul nostru de pe stradă,
În plete îmi dansau doi pescărușI,
Pe umeri purtam mantie de zăpadă.

La glezne mi-ai pictat brățări de flori
Și pielea mi-era parfumată de la ele,
Ți-am stat, desculță, toată noaptea aceea
Ca să-mi pictezi tot trupul învelit cu stele.

Înfrigurată, goală și stingheră
Pe pânza ta, am stat cu bucurie
Mă mângâia penelul tău, cu patos
Și nu simțeam să fiu pictură. Eram vie!

Mi-era și sete, mi-era frig și teamă,
Dar mi-erai totul TU și chevaletul tău, ca o chemare.
Am adormit, pe pânză ta, sfioasă
Și toată lumea mea a prins culoare.

Rugăminte

*V*ezi cum ard candele de foc
Pe un pian cu clape argintii
E noaptea noastră, te aștept să vii
Vreau să-mi fii soarele și luna, la un loc.

Ascultă-mi trupul cum vibrează-n do minor.
Privește clapele cum se topesc și curg
Și se transformă toate-ntr-un amurg
Așa cum mă transform și eu, de dor.

Mă arde o dorință pură și banală:
Aș vrea să mă iubești, cu tot cu stele,
Mai zăbovește asupra gurii mele
Și lasă-mă să adorm pe clape...goală.

Iubito

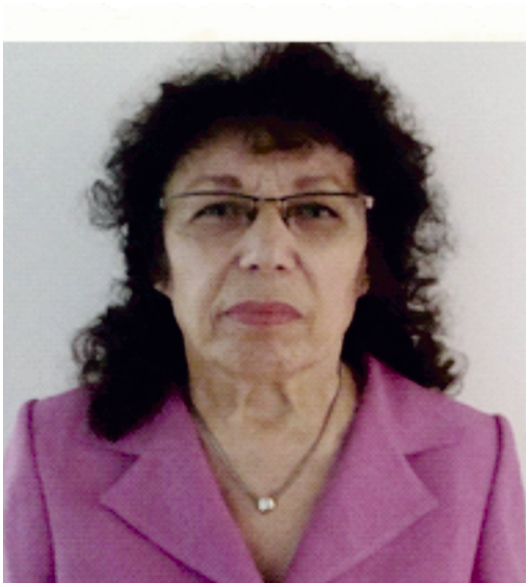
Ce calde îți sunt buzele, iubito
Când îmi deschizi cu ele lacăte de ceară
Și îmi descrii pe piele labirinturi
Prin care îmi alergi desculță, goală.

Ce cald ți-e sânul adormit în palma mea
Ca un copil speriat de o furtună
Și-atât de mult aș vrea să ți-l sărut,
Să-l simt cum tremură la mine-n mână.

Ce udă ești iubita mea, pe piele
Cu rouă de argint, înmiresmată
Te-aș bea cu fiecare picătură
Să-nmugurești în mine, toată!

Ce dulci ți-s coapsele de flori
Cu arcuiri nebune și fierbinți
Ești toată un poem pe trupul meu
Și când reciți, mă scoți din minți.

Ce minunată ești femeie când iubești
Și curg din tine râuri cristaline.
Eu nu mai plec din frumusețea ta,
Închide-mă, cu un zăvor, în tine!

MARIOARA ARDELEAN

Revenirea primăverii

În șaretă de lumină,
Grațioasă și senină,
Zâna bună, Primăvară,
Revine la noi în țară.

Dornică să își arate
Măiestria chiar în toate,
Cu talentul din dotare,
Începe marea lucrare:

Iarba crudă crește-ndată
Peste glia afânată;
Șal de frunze colorate
Pune codrilor în spate.

Mugurași în pomi agață,
Florilor insuflă viață,
Picură-n reprize line
Ploaie de miresme fine.

Din cotloane-ntunecate,
Gâze amorțite scoate,
Țânțărei și furnicuțe,
Bondărei și albinuțe,

Greierași cu scripca-n spate,
Fluturi cu aripi brodate,
Musculițe, mămăruțe
Și-alte vietăți drăguțe.

Raze calde, împletite
În buchete dichisite,
Invadează toată țara,
Când sosește primăvara.

În strânsă colaborare
Cu măritul Rege Soare,
Ne oferă bucurie,
Frumusețe, energie.

Cetatea Devei
Orașu-n care locuiesc,
Curat, frumos și pitoresc,
Între coline-i construit,
De o cetate străjuit.

Cetatea fost-a un palat,
Ce secole a rezistat;
În timp, trecut-au peste ea
Explozii mari și vreme rea.

De vrei să vezi ce-a mai rămas
Din măreția-i fără glas,
Poți să ajungi în vârful ei,
Într-o cabină sau pe-alei.

Pe lângă-acestea, drepți și mari,
Seinalță arboro seculari
Lienele se-ntind ușor
Misterios, pe trunchiul lor.

Însă-nainte de-a urca,
Te-mbie spre a-l vizita
Un parc întins, frumos gătit,
Cu pomi și flori împodobit.

La poarta lui, privind semeț,
Stă Decebal, rege măreț;
Ținând în mână scutul greu,
Ne-arată drumul spre muzeu.

Ar vrea să știm cine a fost,
Cât a luptat și cu ce rost,
Și câte lucruri s-au făcut
Sub brațul său cel priceput.

Brățări de aur și argint
Au fost găsite sub pământ,
Unelte și vase de lut
Ne amintesc de-acel trecut.

Trecând prin timp, ce mulți au fost,
Care-au luptat s-avem un rost,
Dar mulți și cei ce ne-au deschis
Noi orizonturi prin ce-au scris!

În parcul mare şi cochet
Veghează-un astfel de poet:
Pe soclu, drept ca un soldat,
Stă Eminescu-ngândurat.

Ar vrea şi el să prețuim
Tot ce-a rămas și moștenim,
Să ne-amintim de cei ce-au fost,
Să nu uităm trecutul nost.

Pământul...

Pământul e căminul nost,
El ne oferă adăpost;
Pământul merită-ngrijit,
Şi respectat, şi prețuit!

Din moşi-strămoşi a suportat
Schimbările ce l-au marcat,
Dar cel mai mult a suferit
Când oamenii l-au chinuit.

Inconştienţi au fost şi sunt,
Distrug şi-acum acest pământ,
Dar el, părinte generos,
Ne-oferă tot ce-i mai frumos.

Păduri şi dealuri, şi câmpii,
Fără pământ nu ar mai fi;
La fel, şi munţii cei stâncoşi,
Pe el se-nalţă grandioşi.

Din ei liniştitor ţâşnesc
Izvoare ce ne răcoresc –
Săpându-şi drumul clipocind,
Pornesc la vale şerpuind,

Apoi formează râuri, mări,
Oceanele din multe ţări.
Pământul e stăpânul lor,
E unicul susţinător,

Iar din adâncul său pietros,
Comori se scot şi s-au tot scos;
Apoi, de bine îl lucrăm,
Ne-oferă hrană câtă vrem.

Acuma judecaţi şi voi
Ce e pământul pentru noi!
El merită a fi iubit,
Răspunsul cred că l-aţi găsit!

Lacul

Lângă o pădure mare
Se afla un lac, din care
Apă beau pe săturate
Animalele-nsetate.

Nu contează că-s mioare,
Bivoli, porci sau căprioare,
Iepuri, cerbi ori vulpi roşcate,
Lacul le-adăpa pe toate.

Le da apa cristalină,
Fără-a le aduce vină
Că intrând în el grămadă,
Parcă-ar face ambuscadă.

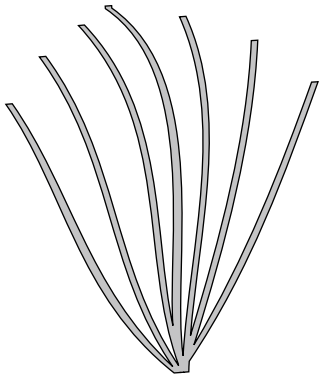
Malurile-i sunt surpate
De copitele crestate,
Luciul devenind, pe dată,
O mocirlă-ntunecată.

Lacul nu se întristează,
Le-nţelege, e pe față,
Ştie că sunt animale,
Nu au reguli, ca matale!

Supărarea şi-o arată
Când oameni cu mintea toată
Aruncă în el gunoaie,
Sticlă, şi hârtii, şi paie.

Ignorând a sa valoare,
Cresc gradul de poluare,
Degradând apa-i curată,
Prin purtarea lor ingrată.

Lacu-ncet se unduieşte;
Clipocind, el ne vorbeşte:
„Protejându-mă pe mine,
Veţi avea apă şi mâine!”.

ANA TRICU

SEMNE DE LA ÎNAINTAȘI

Mi-a rămas de la bunica un spăcel, o amintire,
Are cusături plăcute, cu semnificații multe,
Nu-i un spăcel oarecare. Doamne, multe semne are,
Semn c-a cunoscut pământul, luna, soarele şi vântul!

Le-am pus pe un semn de carte, spre a nu pieri în timp
Căci prezintă interes în oricare anotimp;
Trifoiul cu patru foi, cum se spune pe la noi,
Ne aduce la un loc șanse mari și mult noroc.

Colții de lup de pe margini, oricând răul ne va paște
Ne veghează, stau acolo, peste mări să îl împroaște.
Coarnele de berbec Doamne, se păstrează și se știe
Că ne dau neamului nostru forță multă, energie.

*

Săgețile verzi arată șansa vieții-ndestulate,
Sensul vieții de mai bine, chiar oricui i se cuvine;
Coloana Infinitului – legătura între cer și pământ,
Venită de la Duhul Sfânt.
Brâncuși a construit-o pe verticală,
Bunica a cusut-o pe orizontală.

Cârligul ciobanului, echilibrul omului și forță,
O flacără ca o torță, o atracție plăcută,
Oameni cu dragoste multă,
Crucile simbolizează viața omului prea scurtă,
Inima mobilizată are dragostea mai sfântă.

*

Să nu poți fi deocheat, orișiunde te vei duce
Ochiul Domnului veghează nimic rău să nu se-ntâmple,
Hrănind mintea-ți ca să fie înțeleaptă între tâmple
Cu miez bun, galben de nucă...
să vorbești frumos și dulce.

ILEANA CORNELIA NEAGA

Cîntă cucu la feţîie

Cîntă cucu la feţîie* pă Poduri şî la Prislop
Creapă muguru' la salcă, la cireș da şî la plop
La doşcină* pă la umbră încă nu s-o gişgeţat
Colţu' ierbii înverzăşce! Primăvară-i deja-n sat!

Pă Ogreze un băciuț, sapă greşuri* pă su' meri
Pă holda ce îi arată, cu plugu', abgia ge ieri.
Ş-api samănă cu mîna, samînța ge-ovăz, gin sac
Trăierat la moaşa-n şură, ge negină şî ge mac.

Pă l-amniaz', cu sapa-n space, vine şî nanuța-n grabă
Cu prînzu' cald în taşcuță* ş-adalmaşu' în uiagă*!
Sparge bruşi pă arătură cu mucea săpii su' hat,
Ge sapoi să pringe leciu"*, p-inge-o ramas negrapat.

O ierugă, nu afundă*, împărce postata-n două,
Apa să nu îmbălțască, ge-n vară mult o să plouă.
Împlîntă ș-o ciuhă*-n cale cu o mînă ge paiușă
Sî să vadă gi geparte. P-aci nu-i mai cararușă!

Cucu cîntă la feţîie pă crenguță ge alun
Fainâ-i viața pă la sace, n-am cuvince să vă spun!

Regionalisme: feţîie - în fața soarelui; doşcină – loc la miazănoapte; greşuri – brazdă neîntoarsă; taşcuță – coş mic împletit din pănuşe de porumb; adalmaşu' în uiagă – răchie în sticlă; leci – pământ lutos; ierugă nu afundă - şănțuleț.

Marțolea

În a doua zî gin post* „Cin` nu Trîbă” mă-ngemnă
Să mă hărnicesc io, dară! Mamuța* la min' strigă:
-Arz-o focu' gi tomneală! Uice-acuma ce-oi croi!
Tu nu ştii că-i Marța strîmbă*? Te-ndăli-a ştrincăni*?!

Zăuitatu-i că nu-i bine şî nu să lucră în mîni?
Că Marțole-abgia apucă! N-are bai ge bgeții cîni!
Îşi face gi cap zurlie, zua, zău, ge nu i-o ţîi,
În mrejele ei ce pringe, gura-ț strîmbă mai întii!

Ca o cutră* să strofolcă*, cu boli grele ce loveşce,
Spacele ţî-l înconvoaie, noduri îț lasă în deşte,
Ț-aduce slabgia-n oasă, vegerea ț-o-nceţoşază
- Am nagejge în icoană, Maica Domnului vegează!

-Draga bunii, să ai frică, că Marțolea îi spurcată!
N-or intrat zîlele-n sac! Ai să lucri altădată.
Tăce sările în iarnă îs bune ge-o şazatoare
Numa marț sara-îi lasată, să o facem sarbatoare!

Regionalisme: mamuță – bunică tânără; marța s trîmbă - prima marți din Postul Mare (20 februarie – 2018); îndăli a ştrincăni – începi să croşetezi; cutră – vicleană; a se strofolca – a se mânia.

Şurlui blige, şurlui oale*

Mă trimeasă mamă soacră sî fac focul su caldare,
Că mai îs doar vro tri zîle, pîn' să pringe Postu' Mare:
-Să fierbgi apa cu cenuşă şi vasîle smalțuice
Ş-api sî le şurlui* bine, că îs negre gi canice!

Cu nasîp le freacă bine, oalele şî caldarița
Fingia*, plevul gi lapce, şuştarul şî cu cantuța*.
Sî ai grijă la fegeie*, jumalțu'*, zău, să nu sară
Şî le pune sî să scure, în spițe, pă gard, afară.

Blige*, linguri şi furchiți, freacă-le, să zîci că-s noi
Şî labuşu' ge begiuc*, că n-avem altu' gi soi!
C-o zdramță şî cu leşîie, auzîtu-m-ai noruță,
Sî speli bine labuşălu'*, cancu'* şî o cepsîiuță*.

C-om gata* ge post gi-acuma, fără carne şî untură
În vasîle şurluice, c-am noră în bătătură!
-Uice-acu' socruță bună, şurlui blige, şurlui oale
Şî ce şurlui şî pa cine, ge n-o laşi o ţăr' mai moale!

Regionalisme: vase şurluice – vase spălate; fingia – cana; cantuța – vas de apă; fegeie – capace; jumalț – email; blige – farfurii emailate; labuş ge begiuc – cratiță de fontă; labuşălu– crăticioară; cepsîiuță – tavă mică de

copt; a gata – a prepara; canc– polonic.

Crampă
-în grai-

În odaie arge-o lampă
Oanea pă șpor* fierbe-o crampă*
Gin șcatulc*-o giufă* apringe
Flacăra, labuș* cupringe.
C-un fegeu* iuce o stânge.

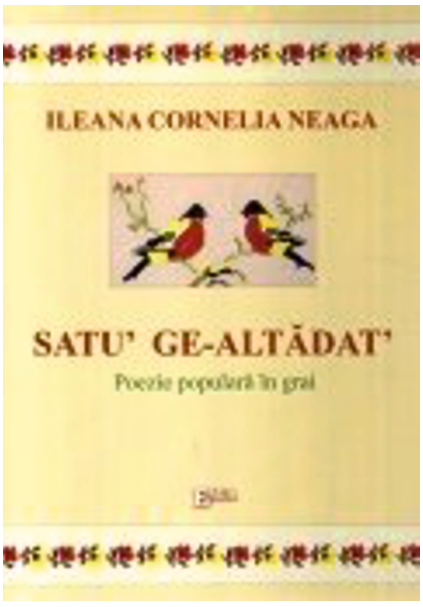
- Gata-i doctoria, Ană!
Cu ciuper, bagaș ge samă!
C-arsă-i camin* și zahar
Să ce scăpi, Ană, ge-amar...
Zdrăvuie* Ana, cam tare
Că și Oanea, zău, tracsare
Și umbrele pă pareț"
Spărie mâța-n copcileț*
Și cânele gin coceț.

- Bagă vinarsu*-n sfertuț
Și mai dămni un paharuț,
Că acu mni-oi face cruce...
Probă*, Oane, vezi ge-i dulce
Vez" așa, Ana ce țuce!

- Să-l tragi iuce pa grumaz
Că eșci caldă, tătă arz!
Să zdrăvui, să ce-ncălzășci
Să asuzi, să nadușășci...
Să-ți treacă ge becejală*
Bea crampa tătă gin oală!
Și ce bagă Ană-n pat
C-afară s-o însarat
Și nici cânii nu mai bat...

- Oane, tu ce îmbetaș?
Stânge feșcila-n lampaș
Și haida în pat cu mine
Mă strânge în brață, bine
Hai, Oane, să mă-ncalzășci,
Poț să mă și dragaleșci
C-asta-i bună sococeală
Să îmni treacă ge răceală
Tu să dormi la mine-n poală!

Regionalisme: șpor – sobă; crampă - țuică fiartă; șcatulcă – giufă; labuș - cratiță; fegeu – capac; camin – chimion; vinars – răchie; copcileț - loc sub sobă pentru lemne; probă – încearcă; becejală – boală.

VALENTIN DAVID

Epigrame:

Grup infracțional

La picioare-având orașul,
Ouăle vânzând pe bandă,
Trei găini și iepurașul,
Fac de Paște... contrabandă.

Minune de Paște

Cuibărind în buturugă,
Vrând să dea de Paște semn,
O găină clăpăugă
A făcut un ou de lemn.

Miei de import

Mieii-s scumpi pe-a noastră vatră,
Bacii se orientează:
Te trezești că unii latră,
Dau copite și nechează.

Răstălmăcire

La Cana,-n Galileea,
Un gest de binefacere,
A promovat ideea
….de contrafacere!

Metodă revoluționară

Cu ouă-curcubeu
Am dat pe piață tun:
Încrucișat-am (greu)
Găina c-un păun.

Dilemă pascală

Mă-ntreb cu groază, uneori,
Când, cinic, faptele disec:
Mai bine-i ca un miel să mori
Sau să trăiești ca un berbec?

Paște japonez

Un japonez, în Postul Mare,
Sătul de vietăți marine,
Nu vrea la sushi dezlegare,
Ci dezlegare la porcine…

Răzbunarea mielului

Mi s-a făcut de Paște o figură
Și am mușcat, precum un amator:
Un miel s-a travestit într-o friptură,
Să mă atace din interior.

Paștele cailor

Au și caii pe imaș
Paște, ouă sunt cu carul,
Iar pe post de iepuraș
Vine, pe furiș, măgarul.

Oportunism

Găina mea-i deosebită,
Doar pentru Paște e setată:
Îi dau cacao să înghită
Și-mi face ou de ciocolată.

Cu cioara vopsită

Iepurașu-i arestat
Și ținut în carantină:
Cică ar fi plagiat...
Niște ouă de găină.

Discriminare

E posibil doar la noi,
Într-o zi divină:
Bate-un ou de iepuroi
Unul de găină.

Paștele pe Glob

Insulele Bermude

Se zvonește pasămite
Că de Paște, în Bermude,
Chiar de nu sunt înroșite,
Se ciocnesc doar ouă crude.

Japonia

Iepurașul la Osaka,
Chiar de este contra firii,
Nu se taie precum vaca,
Ci își face harachiri.

Statele Unite

Ce-i în SUA se cunoaște:
Ku-Klux-Klan, discriminare;
Se sacrifică de Paște
Numai mieii de culoare.

Israel

Dacă stau să mă gândesc,
Tot rabinii au decis:
Iepurașul evreiesc
Este, sigur, circumcis.

Egipt

Iepurașii la arabi,
De îi vezi, mai mare mila:
Au mustață, sunt mai slabi
Și gheboși precum cămila.

Peru

Cu mustață și bărboși,
Dând la frizerie iama,
Peruanii-s bucuroși
Când de Paște taie lama.

China

Chiar de este sărbătoare,
Toți chinezii sunt în gardă:
Își pun mieii la frigare,
Dar cu botniță și zgardă.

Australia

Sunt iepurii discriminați
Și cer în stradă un căruț,
Căci ei de Paște-s obligați
Să care ouăle de struț.

Botswana

De femei frumos pictate,
În culori, pe pielea goală,
Ouăle sunt asortate,
Cu moneda națională.

Spania

În arenă sar scântei,
Taurii-s necruțători,
Dar ciocnesc, pe-ascuns, femei,
Ouă… de toreadori.

Ungaria

Joia mare când sosește,
Fuge Janoș ca din pușcă,
Fi'ndcă Margit îi boiește
Roșii, ouăle, cu ciușcă.

Franța

Galicul cocoș doar speră,
E degeaba fanfaron,
Căci Brigitte de-un timp preferă
Numai ouă de… Macron.

Olanda

Olandeza în iatac
Se servește copios,
Fi'ndcă ouăle îi plac,
Doar din Țările de Jos.

Grecia

Sub un soare generos,
Pe nisip la Halkidiki,
Chiar și ouăle miros

ALEXANDRA BOLEA

1.Te-am iertat
te-am iertat cum n-a mai fost iertată
o femeie
niciodată
cum nici însuși Dumnezeu nu iartă
el te-a izgonit
și eu te-am primit

mă duc spre o lună nouă
mă strig din spatele acelor ochi și
mă întorc pieziș
torn un pahar din această noapte
bea-l tu îți strig și norii se încovrigă
se chircesc de durere
bea-l tu spun și ți-l duc la buzele conturate în păcat
mă mângâi când tâmpla ta se odihnește
la umbra dorului de tine din mine
te-am dezbrăcat de sângele rău și oasele negre
numai așa am putut face dragoste
pentru prima dată
de la începutul acestei lumi nou-născute

am aflat multe lucruri unul despre altul
am aflat că nu știam mai nimic unul despre altul
și-acel puțin știut
l-am uitat

și unul și altul
te-am iertat cum n-a mai fost iertată
o femeie vreodată
dar eu nu iert decât
o dată
sper să mă ierți
este singurul meu păcat

2. Această seară
poftește ia de umblă prin mintea mea
condurii și condorii să te poarte chicotind
risipă ți se par apele și pietrele?
le învârt la deget pentru logodna cu ninsorile
frunzele florile pânzele anotimpurilor
poftește ia de vezi de nu te întrevezi
într-o oglindă deschisă leneșă scârțâind
ca ochiul meu după beție bându-te numai pe tine
și multele corăbii ce pleacă în furtună
cu matrozi robiți romului și dorului de căpătuială
tu bântui prin amintiri și îți alegi țări scandinave pentru trimitere
de porumbei voiajori dar și dirijori de destine și simfonii
în săli cu pietre megalitice și lințolii de păcat
tu mă bântui și mă mântui
mă pierzi mă iubești
dar poftim ia de umblă prin mintea mea
cu niște paralelograme mari avare
cât rama fotografiilor goale
din această seară

3. O mică trezire
mângâiai peretele alb
azi voi desena o frescă
rămâne ca tu să acoperi cu lavă un oraș
de sub unghiile tale stilizate în water marbling
se ivește dimineața
un pic ciufulită și tandră pe alocuri
cu o lună ca un umăr dezgolit în oglindă
miroase a cafea și a pulsații viride strivite în îmbrățișarea toamnei
voi scrie niște frunze hotărâsc
rămâne ca tu să le dai nume

PAUL VEȚAN

Mistreţul

Scurma în stratul gros al nostalgiei după
rădăcinoase de temei lăsate, cu sevă multă, lapte
pentru prunci ce veniseră, dar pentru scurtă
vreme.

Nu m-am temut vreodată
cum m-am temut de colţul galben
prevestitor de ghinzi pierdute,
de fugă-n câmp deschis, spre stele
ce le-am uitat căzute.

Trupuri mici din cer venite,
Nu-şi găsiseră-ntruparea.
Absent la floare şi rodire,
mă văd în pulberea ce nu o ceri, dar vine.

Cum să mai explici tu morţii darea?
în ce vreascuri îţi sufoci tu realizarea?

Nici în straturi, nici în datini,
nu există adâncime
ce să-ngroape-n veci mistreţul.
El revine,
colţii lui îţi sunt regretul,
iar măselele-s din tine.

Lămurita încercării

Lucesc de sete fără tine.
De fiecare dată când întorc scoica în palmă,
te văd în înecul sidefului,
în golul smalţului ce se cere umplut
de vitejii ondulaţi ai traistei vii,
cu zale, de zăr.

Vai! de-am gândi noi în scop comun,
câte legi fără sens am da...
Ar fi ridicol traiul casei,
însă fără 'stâmpăr.

Am zis să mă implic,
să ajut rugăciunea-mi spre înfăptuire.
Vas de luptă am ridicat,
chiar de nu cunoşteam ape adânci.
O nenorocire cu pânzele veşnic ridicate.
Nu puteai da nici o direcţie clară, mereu
plimbaţi de vânt şi harţă.

Loveam pupa corăbiei,
sperând la scufundare.
Tu îmi spuneai să mai aştept,
se va scufunda de la sine.
Ştiai că nu am răbdare,
nu pentru asta.
Pe mâna mea să se adâncească
bronzul frunţii-nfierbântate,
zarva iluziilor, în albastrul.

Vino de te fă utilă, dragă.
Spulberă-mi orice şansă!
Vreau să văd ce pot face fără tine
în crângul de corali ai nopţilor peline.

Sațul nostru cel de toate zilele

Nu mă-mpac cu roada pomilor cu coroană
rotundă.
Sunt roade mofturoase cu sâmburi mici
care se cer puşi adânc, in sol gata umezit.
Şi fac o gălăgie... să nu-ţi spun.

Nu m-am gândit vreodată că am să scriu despre
bogătaşi,
dar ce naiba mai ne-a rămas de abordat?
Marea se retrage şi ne judecă de departe,
Tramvaiul nu mai vine,
şi ceaţa coboară, făcându-şi loc prin case,
prin ochi, prin căsnicii,
iar despre suflet nici nu mă gândesc să vorbesc.
Nu mai am răbdare pentru păreri subiective.

DAN ORGHICI

Ce văd azi nu-i patriotismul bunicului meu!

Când eram copil, am fost învățat că este important să fiu patriot. Nimeni nu mi-a explicat niciodată, precis, ce înseamnă asta cu adevărat, dar din observație întâmplătoare, am presupus că însemna că ar trebui să-mi țin cuvântul dat și să fiu mândru de familia, locul, zona și țara mea. Părea destul de simplu.

La școală, am încercat să-mi țin cuvântul dat, parțial, dintr-un sentiment de patriotism și, tot parțial, dintr-un sentiment de autoconservare și evitând bățul unor dascăli care ne-a și bătut. Când am fost destul de mare m-am alăturat prietenilor și mai târziu au venit lecturile interzise. Nu erau prea multe și toate primite spre citit „pe sub mână". Când aveam 18 ani m-au dus cătană în armia română îndobitocirea începea să-și arate „colții".

Nu am fost niciodată patriot în mod deosebit, abordarea mea față de patriotism a fost întotdeauna mai degrabă o doză sănătoasă de scepticism, față de intrigile sociale ce-mi păreau fără rost, care a crescut odată cu trecerea timpului. Era în mod clar ceva în neregulă, dar eram prea necopt pentru a înțelege pe deplin ce era, care prăpastia dintre patriot și extremist, adâncimea prăpastiei nu o percepeam nici pe atât. Astăzi îmi pare că vedeam prin fum și oglinzi, că adevărul era încă departe.

Însă au trecut anii și am ajuns să înțeleg în toată profunzimea putregaiului care curge din subteranul societății spre suprafață. Am învățat cum se manipulează populația și își înclină voința către un flux nesfârșit de consum cu orice preț. Am aflat, nu direct de la cineva anume ci prin lecturi, cum se exploatează populația pentru un câștig ce are ca scop final doar banii „ușor făcuți". Am realizat în cele din urmă că sunt Ardelean și asta însemnă ceva mai mult. Cortina ignoranței naive căzuse, nu aș putea niciodată să nu văd cum România nu arată niciodată la fel cu țara descrisă de poveștile cu bunicul meu.

De aceea reafirm că „Da, patria mea este acolo unde-mi este LOCUL DE ACASĂ", unde-mi este familia, rădăcina mea pe ăst tărâm. „Patria est ibicumque est bene" („Patria este oriunde este bine"), iar mie îmi este bine aici în Ardeal, deci cum am o singură mamă am și o singură patrie ea se numește Transilvania.

De aici să trec din nou la patriotism (atenție nu la extremism). După puțina-mi minte, așa cum am fost învățat, patriot nu poți fi fără să-ți ții cuvântul dat, fără să iubești familia și prietenii (pe ai tăi până la al o miilea neam), fără să îndrăgești familia mai mare (locul din care te tragi și locul în care trăiești), fără să nu ți din tot sufletul la familia extinsă (Transilvania) și fără să respecți patria și nu doar că dă bine pe afiș ci așa cum o fac Israeliții, Ucrainenii, Sârbii, Ungurii, Polonii, până la prețul suprem de e nevoie.

Da, sunt binecuvântat de Dumnezeu, am fot născut și crescut în Transilvania!

Da, am bucuria de a cunoaște, deopotrivă, popoarele a două țări și al uni ținut: Tara Moților (prin mama), Țara Maramureșului (prin tata) și ținutul Orăștiei (prin școală și reședință)!

Da, sunt mândru că-n ADN-ul meu se regăsesc mai multe naționalități iar asta nu mă face nici mai bun, nici mai rău decât ceea ce sunt!

Și da, un mare da sunt Român, în Cartea mea de Identitate asta scrie, însă nu respect proverbe ca „fă-te frate cu dracu, până treci punte" sau „capul plecat sabia nu-l taie", este prea mult pentru mine!

Așa că am o familie și puțini prietenii, o parte dintre ei sunt și printre cei ce vor citi aceste rânduri. Am o țară mai mică ce azi se numește Orăștie. Am o familie extinsă în toată Transilvania cum mulți foarte mulți OAMENI FAINI!

Și da am O patrie în limba căreia scriu.

Țucu-vă pe tăți!

Zîle faine și trai bun!

DUMITRU ICHIM (CANADA)

Născut în 14 august 1944 şi cunoscut lumii culturale de pe întreg mapamondul ca poet, eseist şi prozator, în 1974 este hirotonit preot al parohiei „Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel" din Kitchener, Ontario (Canada). Împreună cu Florica Baţu, conduce emisiunea bilunară de cultură şi spiritualitate românească („Romanian Kaleidoscope"), transmisă pe canalul de televiziune patru din Kitchener (1975-1985). În 1978 se transferă la parohia „Sfântul Ioan Botezătorul" din acelaşi oraş. Desfăşoară o susţinută şi rodnică activitate în rândurile comunităţii româneşti din Kitchener, contribuind esenţial la înfiinţarea Centrului Cultural Românesc şi la zidirea unei noi biserici ortodoxe române (sfinţită la 14 august 1994).

PSALM

Mai subțire decât dorul ghiersu' e.
Aproape șoaptei spuse îngerii zboru-l!
Precum lumina în ceară, se-nghesuie
măcar c-o privire să-L soarbă.
Printre ei un păstor
are în brațe un nor
adus de sus, de la stână,
coborându-și runcul.
Pruncul e gata să adoarmă
ținând în mână, ca pe o floare,
degetul mic al Sfintei Fecioare.

***

PSALM LA LIBERUL ARBITRU

Vânând sălbătăciunea, cu fildeși ca mistreții,
Din glas de corn, prin ferigi, vrui taina-n ispășire.
De ce e suferință-n adâncul frumuseții
Și florile-s zidite din strop de răstignire?

Vin mateloții ierbii cerându-mi chinovie!
Când slova i-o dau filei, din lungul ei și latul –
Tridimensională-i! Păduri, de pe hârtie,
Prin tot ce mi-s, încalcă ne-ngăduinței hatul.

Eu dacă-aș fi ca foaia, Tu voii mi-ai fi scrisul,
Poem, cum nici un înger nu i-a gustat din buche!
Când albă liturghie mi-e până-n cer caisul,
De ce mi-ai dat voința să-Ți fiu mereu păduche?

Cu-adevărat, Iubire, nu-i om să Te-nțeleagă,
Doar buzele se caut, știutul să-Ți culeagă!

PSALM DIN RUMEGUȘ DE PSALM

E-n firea de muiere de-a fi croitoreasă;
Din frunză-și făcu rochii, rivalizând cu crinul,
Croind din înșoptire voalul de mireasă,
Subțire-n fir, mireasmă ce o respiră pinul.

Înaltului din suflet - luceafăr cu andreaua!
Fără să știi, cu vrajă, sădi în toate nordul.
Tipar cum s-aibă fulgul, n-o iscodise neaua?
Că-n ochiul ei vecia își tăinuie fiordul.

Dur, tăntălău, tovarăș ți-o vrei, cu târnăcopul,
Și-n loc de-asin să-ți care prostia și povara!
Jirebiei cu coasta, deșiră-i iarăși scopul,
Că de n-ar fi arcușul, gunoi de rând - vioara!

Când inima ți-o cere-n porfiră să ți-o-mbrace,
Desigur că-n gând are pernuța pentru ace!

PSALM ÎN CĂUTAREA LUI MOISE

Nu dați mărgăritarul la gloate forfotinde,
Catedrei, spre disecții, vreun curcubeu spre studiu,
Că Te-am iubit, ca scoica, tristeți cât pot cuprinde!
Până-a-mpietrit lumina-n apus, spre zori preludiu.

Cercai cu mintea-naltu-Ți, compas,echer, unelte
Să Te vânez, că foame și sete Ție totu-s!
Tu, Drum! Linia dreaptă, pe Tine, pe inel Te
Grăiește, precum mâlul, înlăcrămat în lotus.

Migdal ajuns în stivă, mă-ntrebi de șoapta florii?
Când lemnul încă-i fluier, de ce mă cerți cu vatra?
Din înspumarea mării îți plâng la poartă norii,
I-auzi tunând a Moise spre inima-mi de piatră?

Dă idolului minții, cu-o creangă-ușor, lovire
Și-Ți va-nflori toiagul șuvoaie de iubire!

PSALM CUMĂTRULUI OMAR

Omar Khayyam, de cântec mi-e gura iar uscată!
Cu gard de patru scânduri nu-mi 'prejmuiți livada.
Mi-e doldora, grea punga, dar chef n-am de socoată,
Că nu sosit-a ceasul să-i fiu prin sihle prada.

Iar râzi de-a gloatei minte - oime bună-n strungă!
Miroase a urzică și-a mugure scorușul!
În vin coboară seara, luceafăr bate-n dungă,
Din ulmul nebuniei ce fin e rumegușul!

Sărută-mă de-a luna, cărând spre ceruri marea,
Sărută-mă de-a frunza ce-a strâns vistierie!
Prin spini, ce cauți fluier? Din cuib, privighetoarea
Dă-ngenunchere nopții, de-ndrăgostiți să scrie.

Nu fi zgârcit, crâșmare! Vezi, vrana și-a dres glasul;
Cum, tocmai morții mele să nu-i cânt parastasul?

PSALM DIN ÎMBRĂCATUL HUMEI

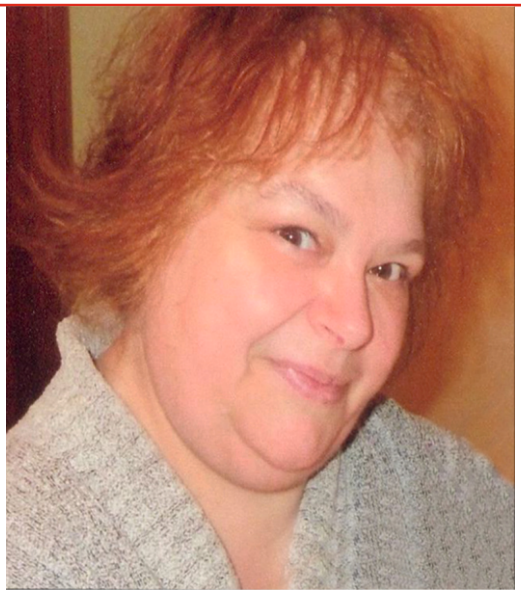
Că veșnică-i iubirea? Dă-ți la tocilă spusul!
Ca-n basmul cu turbinca, în umbra morții-i bobul,
Torcând-o ca pe-un flutur cu taina și cu fusul.
Nimic nu e cristalul, de-i judecat de-a ciobul.

E glastra, și nu hârbul, ce-și minunează crinul
Din limpezimi de cântec, asemeni ca un cer de
Lumini strălucinânde, cleștar ce-adânc luminu-l.
Iubirea-și schimbă moartea, da'-n cetină-i tot verde.

De huma va fi oală, sau mâine dată ierbii,
Beți astăzi din iubire întreaga ei lăută,
Așa cum luna plină o sorb din iazuri cerbii,
Iar dacă gura tace, înseamnă că sărută.

Și oare ce contează cum ne îmbracă lutul?
Tăcerea e de aur, dar mai ales sărutul!

ILEANA LUCIA FLORAN

Scriitoare, editoare, membră a Ligii Scriitorilor din România, membră a Uniunii Ziariștilor din Romînia, s-a născut la Orăștie în 29 iunie 1960. Recunoscută ca având o bogată activitate literară și ziaristică a colaborat la ziarele:Semnalul de alarmă, Expresul de Orăștie și revista Repere culturale. Devenită director al Editurii Emma, este fondatoare a revistelor literare „Visul”,- cu apariție online- și „Inedit”, in format de tipar. Anul decesului, 16 August 2017, în localitatea Orăștie.

În seara asta

În seara asta
o să-mi rup bucăţi
din suflet şi-o să le preschimb
în cuvinte...

Apoi o să le arunc laolaltă
pe o pagină albă
şi o să le las împreună...
să se împrietenească.

Cândva,
o să vi le dăruiesc!

Alegere

Trăim puţin, lacom şi violent,
Suntem sculptaţi numai din ignoranţă,
Să ridicăm aiurea-un monument,
Ne mai purtăm cu tristă importanţă,

Dar suntem muritori făcuţi din lut,
Nimic nu ne-aparţine-n mod real,
Doar sufletul ni-e dat cu împrumut,
Să ne transfere-n absolut sau în fatal.

Întrebare

Sunt o relicvă uitată
în subsolul prăfuit
al unui muzeu de provincie,
în colţul de lângă fereastră,
de unde se pot auzi sunetele vieţii...
şi-atunci, de ce mă priviţi?
cu ce drept mă etichetaţi?
cum am devenit
exponat?

Oră

Nu-i oră târzie, dar soarele-i rece
Şi valuri de noapte alunecă dens,
Iar timpul prezent în trecut searbăd trece,
Pierzându-şi ciudat, importanţă şi sens.

E-o oră incertă şi seara-i aproape,
Povară e ziua trecută-n neant,
O linişte caldă răzbate sub pleoape
Când somnul alunecă blând şi galant.

Cum?

Cum am lăsat anii să treacă
şi n-am mai vrut să înţeleg?

cum am uitat eternul „dacă”
şi-am încetat să mai dezleg,

misterul vieţii care vine,
misterul vieţii care pleacă
şi-am acceptat doar ce-mi convine
din lumea asta prea săracă?

E trist, dar încă se târăşte
Sufletul meu, cu tot ce-nseamnă...
şi o speranţă răbufneşte
prin nesfârşita-mi vieţii toamnă.

Memoria durerii

Să uit, cum aş putea? E prea târziu,
să-mi neg viaţa-ntreagă prin cuvinte
şi să m-ascund, umil, după-o idee,
la care ieri nici nu luam aminte.

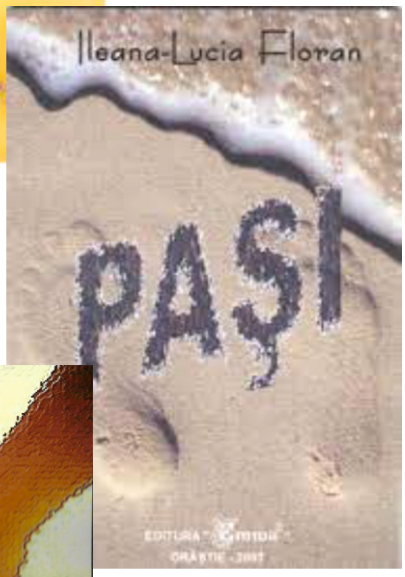
Să uit, cum aş putea? Mă doare încă
truda acelor nopţi şi zile slute,
când încercam să dovedesc că sunt
făuritor de adevăruri absolute.

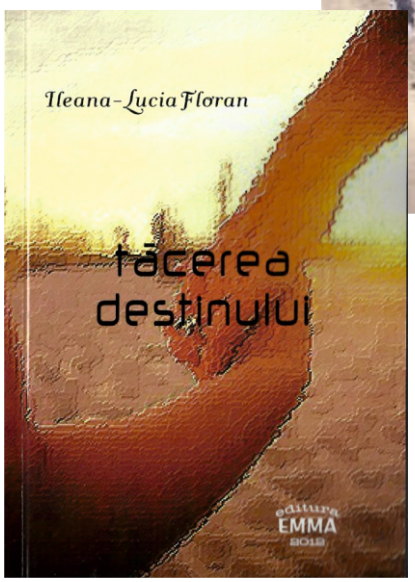
Să uit, cum aş putea? Mai am coşmaruri,
ce mă trezesc înlăcrimat în noapte
şi-aş vrea să-atrag tot zgomotul din lume
s-alung din juru-mi obsedante şoapte.

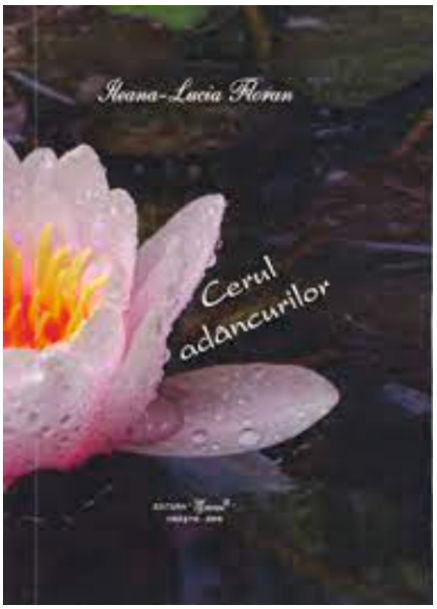
Să uit, cum aş putea? Poate în ceasul
în care mă desprind de pământesc
şi firav şi umil m-aplec în tihnă,
în faţa solului dumnezeiesc

Poeme culese din volumul: „ Cerul adâncurilor”.

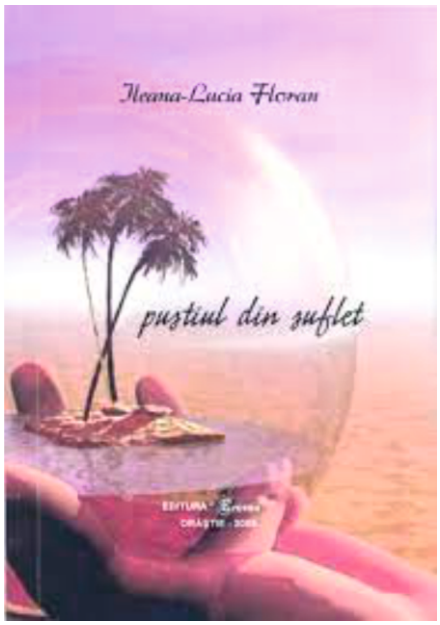

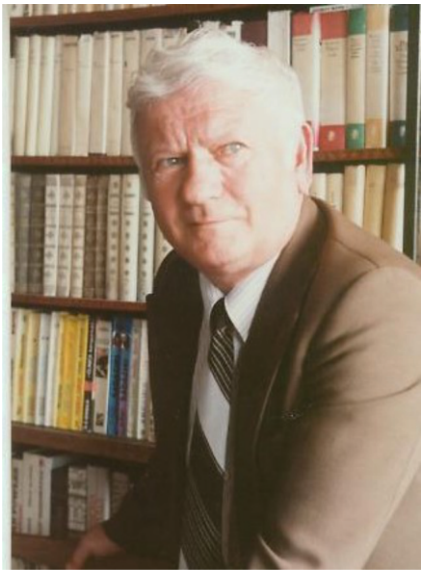

GLIGOR HAȘA

Dramaturg, editor, poet, prozator, profesor de limba și literatură română, născut la 2 ianuarie 1938, în satul Tău, comuna Roșia de Secaș, județul Alba, membru al Uniunii Scriitorilor din Romînia din anul 1990.

Devenit vicepreședinte al Uniunii Vatra Românească din 1993 până la data decesului din 8 martie 2020, mai este recunoscut ca membru al Asociației jurnaliștilor profesioniști, director și editor al publicațiilor :

Actualitatea, Noi, Ghimpele, Speranța, Simeria la ora adevărului, etc. A reprezentat cu cinste de mai multe ori țara în străinătate fie ca membru, fie în calitate de conducător al unor organisme culturale de stat.

Eram viu

Am fost dorit ca apa de izvor
Și degustat ca vinul de Jidvei,
M-am dăruit cu vadra tuturor
Obișnuit nimica să nu cei.
.....
Am fost mai blând ca omul cumsecade
Și n-am râvnit la calfe decorații,
Ogorul l-am prășit să deie roade
Și i-am cinstit pe toți iluminații.

Eu eram viu pe când voi erați morți
Și vă trăgeați din alte generații,
La Rai păzeam celesnicele porți
Și se dădea răsplata doar la alții.

În criza de conștiință fusesem des
Și-am suportat atacuri cerebrale,
Eram uitat la vremea de cules
Și-mi rămâneau doar întrebări și jale.

Din toate câte-au fost, din iarnă-n vară,
Puține-mi fură ca răsplată mie,
Eu m-am ales cu dragostea de țară,
Cu vale-deal, cu munte și câmpie.

Crez

Te mai înțeapă-n talpă câte-un ghimp
Crescut sălbatic și întărit pe glie,
De roșu-mac e sângele la chip
Ca rumena și dalba Românie.

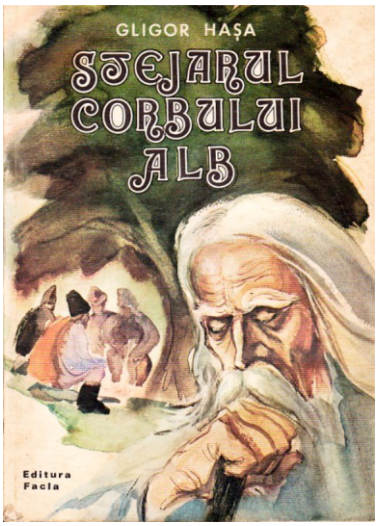
Când ne mai sunt sortite perene fericiri
Este firesc să fie și câte-o amăgire,
Așa li se întâmplă și pomilor subțiri
Să-și însoțească umbra cu iubire.

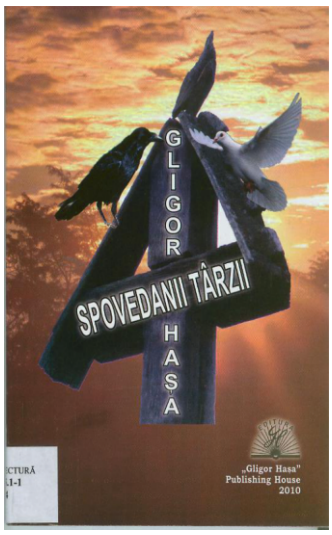
Iubim și-apoi ne trecem, rând pe rând,
Prin anotimpuri care au fost să fie,
Dar ne rămâne pururea în gând
Precum Eminesciana și Dulcea Românie.

Dulcea Românie, țară de dragoste și dor,
Țară-nvelită-n aur și mândru tricolor.

Poiana Narciselor

Atâta liniște, atât parfum, atâta soare
Așteaptă dimpreună o zi de sărbătoare,
Arâta dor de dor, un cer de dor,
În calea mea sub pașii tuturor.

Atâta amar, ca îmbătat de vin
Am degustat cu zeamă de pelin,
Atâtea doruri am decantat în vise
C-a înflorit Poiana de Narcise.

Soare și nori și umbtă răcoroasă…
Pe toate le trăiesc la mine-acasă.
Izvor în ropot sau ropotit izvor
Pe culmile de munți și-n calea tuturor.

În toate-i țara, din Deltă la izvor
E țara mea în calea tuturor.
Tăcerea morții îndelung răsună
De parcă un smintit lovește-n lună…

Pe troienitul țării, gârbav drum
Moșnegii trag din pipe și scot fum;
Un cariu-n grinda gârbovită toarce
Și sufletele triste s-ar întoarce.

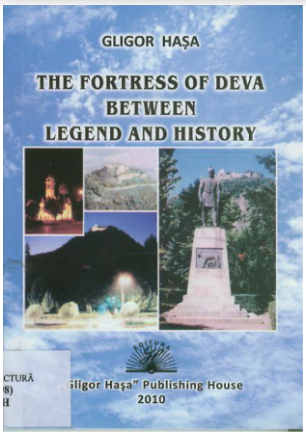
Mi-e dor de cei uitați în țintirim
În amintiri noi încă-i mai iubim
Mi-e dor de tata și mi-e dor de mama
Mi-e dor de țara mea de bunăseama.

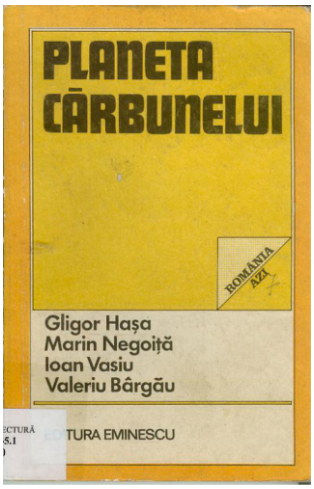
De tulburate și limpezite vise
Și să mai văd o dată
Poiana cu Narcise.

Poeme culese din volumul:„ De dor și dragoste de țară”, Deva 2017.

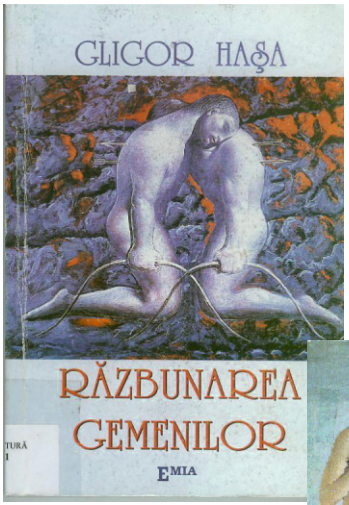

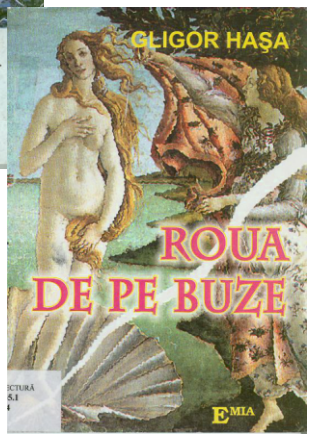

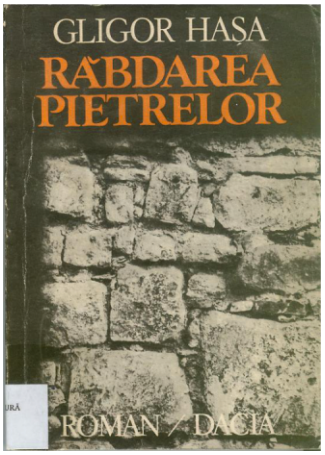

ION DULUGEAC

Proiectele Leonardo

Precum o vedere de epocă rătăcită în timp, dar rămasă vie pentru istorie, maiestuosul Castel Brâncovenesc se oglindea cu unduiri ciudate în apa lacului Mogoşoaia. O boare plăcută a dimineţii mângâia faţa liniştită a întinderii de apă, alintând parcă acest frumos loc plin de istorie seculară.

În acest minunat peisaj, într-o zonă căutată adesea de către orăşenii dornici de aer proaspăt, iarbă verde şi distracţii, Ioan Brâncoveanu avea în proprietate, chiar în vecinătatea imediată a castelului, la doar şapte-opt sute de metri, un teren de două hectare.

Preocupat de arborele său genealogic, bărbatul aflase de la înaintaşii săi că se trăgea, după bunicul din partea mamei, din neam de brâncovean, coborând dintr-o ramură bastardă a renumitei familii boiereşti.

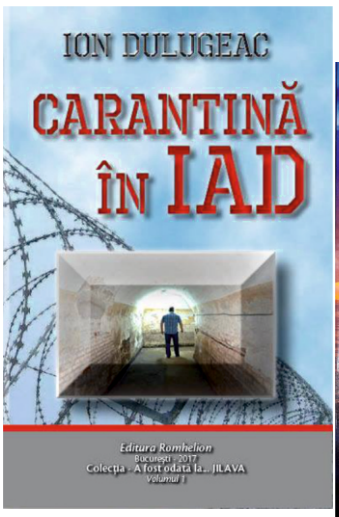
Astfel, când vremurile i-au permis, Ioan a făcut diligenţe la prietenul său Dan Ţăruşanu, primarul Mogoşoaiei din anii '90, să-i fie restituite terenurile bunicului său Ion Grosu. Atestând cererea sa cu acte legale de proprietate, l-a determinat pe primar să-l împroprietărească cu ceea ce aparţinuse şi se cuvenea de fapt şi de drept familiei sale.

Terenul a fost cerut aşa cum era el trecut în actele încheiate înainte de venirea comunismului, astfel că suprafaţa solicitată a fost obţinută pe acelaşi amplasament. Restituirea a fost făcută pe numele celor trei fete ale bunicului său, grădinarul Ion Grosu, care se numeau Ioana, Tanţa şi Elena, cea din urmă fiind mama brâncoveanului şi întâia născută a gospodarului cu sânge albastru.

Înainte de colectivizare, în ziua confiscării bunurilor şi terenurilor sale, Ion Grosu avea peste douăsprezece hectare de teren, pe care le cultiva plin de pricepere şi pasiune cu legume. Politica de după evenimentele din 1989 fiind destul de strâmbă, decisese să fie restituit numai câte un hectar de persoană, lucru ce a făcut ca familia brâncoveanului să primească cu mult mai puţin decât i se cuvenea.

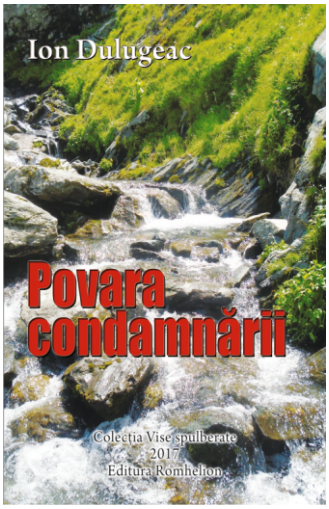
Om întreprinzător, Ioan Brâncoveanu a cumpărat de la mătuşa lui Ioana şi de la vărul său Costel, fiul Ioanei, terenurile revenite acestora; a mai cumpărat de la unchiul său Titi Iureşescu o suprafaţă pe care a alipit-o celorlalte, aşa că, adunate, aveau împreună aproape două hectare situate în dealul numit La Motoc. Aflat cu o latură la malul lacului, terenul avea o deschidere de aproape o sută de metri la luciul de apă, fiind astfel bine plasat şi având o minunată privelişte către castel.

Pe hotarul strămoşesc, Ioan Brâncoveanu

a construit un complex sportiv format din hotelul Rider Club, restaurantul La Hanul Boierilor şi clubul sportiv Academia Ecvestră Mogoşoaia, unde a detaşat cei mai buni treizeci şi cinci de cai de sport pe care-i avea în proprietate şi unde a mai adus şi alte exemplare valoroase. Bărbatul a încercat aici, în vecinătatea castelului neamului său situat la numai câţiva kilometri de centrul oraşului Bucureşti, să îmbine utilul cu plăcutul, formând o şcoală de călărie unde se desfăşurau activităţi hipice de înaltă performanţă pentru iubitorii de echitaţie, dar şi activităţi recreative sau de odihnă pentru cei doritori de linişte, de verdeaţă, de pescuit şi de aer curat. Totul decurgea conform previziunilor, locul devenise cunoscut de multă lume, viaţa familiei Brâncoveanu se desfăşura firesc, se muncea mult, dar se bucurau de fiecare succes şi priveau cu încredere spre viitor.

Într-o zi însă, mereu adept al progresului, încrezător în oameni, dar total neinspirat, Ioan Brâncoveanu a acceptat să facă un lucru care urma să-i aducă mari probleme şi să-i schimbe cursul întregii vieţi. Minţit şi înşelat de profesorul Sorin Ionaşcu, director al unui program de formare profesională în România, bărbatul a acceptat să ia parte la mai multe proiecte din programul european de formare profesională Leonardo da Vinci, pentru angajaţii şi colaboratorii săi, dorind să apropie nivelul specialiştilor români de al celor din branşa creşterii cailor din Europa.

Astfel, în anul fatidic 2002, venise timpul ca una dintre firmele sale să predea cel de-al şaselea dintre proiectele realizate, care urma să fie derulat la Varesse, lângă herghelia Villeneuve-sur-Lot, în sud-vestul Franţei, aproape de Bordeaux, la un crescător de cai ce îi era bun prieten.

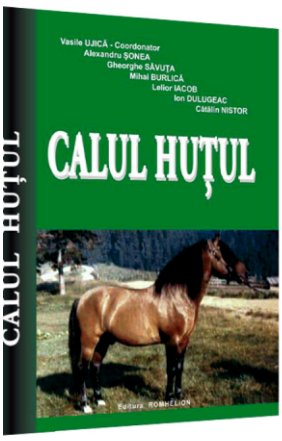
Profesorul Ionaşcu ştia că Ioan este foarte ocupat cu susţinerea doctoratului, fiind şi acesta la rândul său conducător de doctorate la Politehnica din Bucureşti. Aşadar, pentru a fi sigur de succesul matrapazlâcurilor ce dorea să le facă folosindu-se de crescătorul de cai, profesorul a reuşit să-l aiurească şi a infiltrat în curtea acestuia, pentru început, un fel de rudă a soţiei sale, un bărbat în jur de patruzeci de ani.

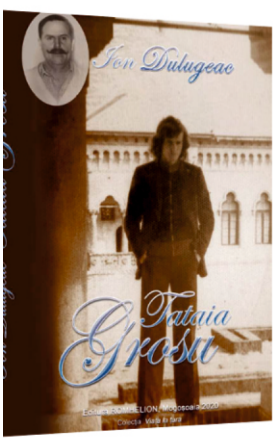
Iulian Olteanu, căci despre el este vorba, era un personaj cunoscut în lumea echitaţiei. Lucrase la Calipso, club înfiinţat cu doar câţiva ani în urmă la Institutul Agronomic din Bucureşti de interlopul Predescu Costin, zis Bugatti, care preluase dubios şi restaurantul-cantină al institutului agronomic, omul fiind un locotenent neloial de-al lui Nuţu Cărămidaru, cunoscut cămătar în capitală. De la Calipso, Olteanu a plecat la clubul de echitaţie Bucureşti situat în pădurea Băneasa, lângă Casa Lupeasca, unde era un sediu al SRI şi unde Dan Filimonache, un prieten apropiat al lui Ioan, un tip boem, fin şi de mare calitate, a fondat un nou club de agrement călare în codrul din margine de Bucureşti.

În toamna anului anterior, profesorul Ionaşcu venise la un concurs de sărituri peste obstacole disputat în Cupa României, concurs organizat cu mult fast la Băneasa, unde se afla invitat şi Ioan Brâncoveanu. Aici l-a prezentat pe Olteanu ca rudă, fiind numit verişor al soţiei sale, originară din zona Teleormanului.

După acea întâlnire de la Băneasa, Ionaşcu l-a propus pe Olteanu Iulian să facă proiecte Leonardo pentru crescătorul de cai de rasă, ajutat fiind atât de profesor, cât şi de oamenii săi din politehnică. Aşadar, Ioan l-a angajat pe băiat, ştiind că Iulian, care lucra în lumea ecvestră de zece ani, pe la diferite cluburi, era un om de specialitate.

Tot atunci, la numai două zile, profesorul Sorin Ionaşcu l-a recomandat pentru angajare şi pe specialistul în computere Puiu Dan, zis George. Puiu era un tip care avea ceva cunoştinţe despre cai, deoarece o vreme lucrase alături de

Iulian la Calipso. Bazându-se pe aceste informaţii şi recomandări, crescătorul, dornic de întrajutorarea breslei sale, s-a grăbit să-l angajeze.

Şi aşa, cei doi bărbaţi au ajuns să facă echipă pe fonduri structurale pentru Ioan, atât pe Leornardo da Vinci, cât şi pe Sapard. Şi asta pe o durată de peste trei ani, se tot gândea Ioan, în timp ce conducea maşina spre Mogoşoaia, unde a sosit lăsând nori denşi de praf în urmă, pe strada Zamfirei, încă neasfaltată de primărie.

Odată intrat în curtea clubului, bărbatul opri maşina pentru a o lăsa pe Tia, femeia adusă de la vila fiicei sale din Martha Bibescu, iar după ce angajata şi-a lua bagajul de pe bancheta din spate, a parcat în faţa biroului.

— Bună dimineaţa, Gabi! rosti Ioan către primul angajat întâlnit.

— Bună ziua, domnule! Să trăiţi, şefu'! răspunse acesta când îl văzu pe stăpânul său intrând pe uşa larg deschisă.

— Te rog, cheamă la mine pe Iulian şi pe George!

— Am înţeles! Să vină aici jos, în biroul dumneavoastră? repetă, vesel, băiatul.

— La mine în birou, da! completă Ioan, scurt şi apăsat.

— Bine, plec să-i aduc, şefule! răspunse Gabi, care alergă dispărând după colţ.

— Ce faceţi, iubiţii mei? se adresă Ioan, cu drag, celor patru cai din grajdul mic, la capătul căruia se afla biroul.

Luând o mână de cubuleţe de zahăr, bărbatul trecu pe la fiecare boxă şi oferi bucuros câteva fiecăruia dintre caii de sport aflaţi în acel adăpost, zâmbind cu satisfacţie către bidiviii ce înfulecau cu plăcere bucăţelele dulci şi-şi întindeau grumazul în dorinţa de a primi şi câte-o mângâiere.

— Bună ziua, domnule director, se adresă din uşă George, care venise cu un vraf de dosare, urmat fiind de Iulian, care şi el salută în acelaşi mod.

— Salut, băieţi, intraţi, vă rog, în birou! Mă spăl pe mâini şi vin imediat, adăugă calm cu ochii plini de bucurie, proprietarul celui mai vestit centru ecvestru la acea vreme.

— Da, şefu! Vă aşteptăm în birou! au rostit în cor cei doi angajaţi.

Când cei doi au trecut pe lângă el spre birou, Ioan simţi un damf uşor de alcool. Închise robinetul şi se şterse pe mâini. În drumul său spre fotoliu, în timp ce se aşeza, spuse calm:

— Ai consumat din nou, prietene! Nu vrei deloc să termini cu prostiile astea, care ştii bine că la mine... sunt interzise?! Nu vrei, nu?

— Aseară am băut două beri, şefule, să moară mama! Sunt supărat, bre şefule, că iar a plecat Steluţa, nevastă-mea, la mă-sa.

— Vrei să spui, concubina, prietena sau gagica, măi Iuliane, nu-i aşa? întrebă sec Ioan, aruncând o privire veselă spre acesta.

— Aşa e, domnu' Brâncoveanu, dar eu o consider ca... soţie! răspunse îngrijitorul.

— Păi de ce nu te însori cu ea, măi băiete? întrebă Ioan, pe un ton pedagogic.

— Nu este divorţată, iar bărbatu-su e... la puşcărie. Asta-i cauza, şefule!

— Vezi, te rog, să nu mai bei, da? Că voi fi obligat să te dau afară, prietene! Cu toate pilele tale, te dau afară, măi cetăţeanu' turmentat, ai auzit? ridică tonul bărbatul către angajatul său.

— Da, şefule, aşa voi face! spuse el trist, lăsând ochii tulburi în pământ.

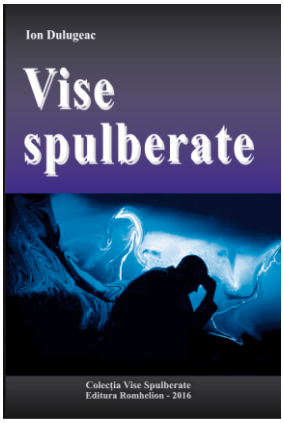
— Acum să trecem la lucruri serioase. Azi merg la Politehnica, la sediul Leonardo da Vinci, unde trebuie să predea Cristina ultimul proiect finalizat, explică el, apoi completă: Voi aţi rezolvat toate documentele care trebuie depuse? Am înţeles de la Crina că au fost probleme la decontul de cheltuieli. Este adevărat? continuă interesat bărbatul.

— S-a rezolvat, şefule! Am făcut decontul cum ne-a învăţat domnul profesor Sorin. Acesta

ne-a spus să vă comunicăm că vă roagă să mergeţi mai întâi la el, la birou, apoi la inspectori... ca să depuneţi, da?

— Da, m-a informat secretara de lucrul ăsta. Dar mai am câteva nelămuriri. Am înţeles că nu ştiu ce probleme au fost în rapoartele stagiarilor, este adevărat? mai întrebă crescătorul pe cei doi.

— Da, le-am pierdut la McDonald's, la Corbeanca, unde au rămas pe un scaun, iar când noi ne-am întors nu mai erau, parcă le înghiţise pământul.

— De ce nu sunteţi atenţi, măi amatorilor? Le-aţi refăcut sau ce dracu' aţi făcut cu ele? întrebă iritat Ioan.

— Le-am rezolvat. Am vorbit cu profesorul şi ne-a dat soluţia, acum este în regulă.

— Cristina unde este? Am înţeles că trebuie să meargă ea, ca titular de contract...

— Da. Aşa este! Dânsa trebuie să depună sau să fie acolo când se depun documentele.

— Doamna Cristina a plecat la Buftea ca să plătească rumeguşul pentru cai. Dar vine înapoi să se întâlnească cu dumneavoastră. Aşa a zis!

Ioan Brâncoveanu se ridică şi bagă mâna în buzunar de parcă ar fi căutat ceva, apoi ridică foile întinse pe birou să facă loc dosarelor aduse de cei doi. Nu este ceva mai imoral decât purtarea acelora ce caută să pară oameni de treabă atunci când sunt necinstiți, gândi acesta în vreme ce răsfoia documentele, amintindu-şi expresia lui Cicero.Turnă puţină apă dintr-o sticlă în cana lui de pe birou, pe care apoi o duse încet la gură, sorbind câteva înghiţituri. Dan stătea nemişcat pe fotoliul din faţa sa, de unde îi urmărea mişcările.

— Foarte bine! Vă rog să-mi prezentaţi ce aţi făcut cu documentele acelea care trebuie depuse.

Iulian făcu doi paşi în faţa biroului, apropiindu-se pentru a pune pe birou dosarele pe care tot timpul le ţinuse la piept.

— Aici sunt documentele în copie care trebuie depuse la Leonardo! Aici trebuie să semnaţi că... sunt conforme cu originalul, şefule! spuse angajatul smerit.

— Deci dosarul ăsta verzuliu se depune la sediul Leonardo, da? întrebă, şeful celor doi.

— Da, şefule! Ăsta cu galben este dosarul cu documente originale, pe care trebuie să-l vadă acolo inspectorii, iar apoi îl dăm doamnei Mihaela, contabila, să-l pună în actele firmei!

— Bine măi, dacă zici tu, aşa am să fac! spuse Ioan, zâmbind sarcastic. Sper să nu faceţi vreo prostie, să dau de belea, că vă mănânc cu fulgi cu tot, aţi înţeles?

— Nu facem, şefule! Noi îl chemăm pe domnul Sorin înainte de fiecare finalizare, ca să vadă documentele. El ne spune ce trebuie şi cum trebuie să facem! Apoi noi le operăm, le îndosariem şi vi le dăm dumneavoastră ca să le depuneţi.

— Bine, măi! Văd că sunt la mâna voastră. Nu-mi prea place asta, dar sper să nu ajung la puşcărie pentru voi. Că dracu' vă ia, aţi auzit? le spuse apăsat proprietarul, aruncând scântei din ochii săi albaştri.

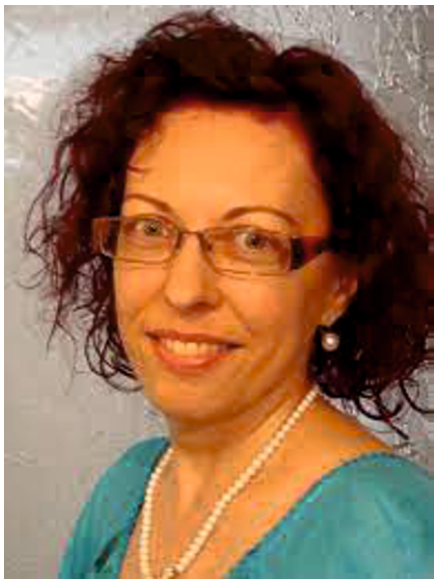
— Da, şefule, fiţi fără grijă! Profesorul a zis că este lucrat perfect, fără nicio fisură. Chiar şi un control al Oficiului de Luptă Anti-Fraudă nu poate depista nereguli prin ele! zâmbi câineşte Iulian, clipind des din ochii săi spălăciţi.

— Aşa să fie. Eu sunt afon în ceea ce priveşte accesarea de proiecte structurale cu finanţare din fonduri europene. Am fost incitat de Sorin Ionaşcu să fac această încercare. Să sperăm că totul va ieşi bine! adăugă credulul crescător de cai.

Dragostea de viaţă a brâncoveanului, cât şi dragostea de cai făceau ca însăşi acea păguboasă activitate să devină frumoasă, uneori fascinantă chiar. Era convins că să iubeşti viaţa înseamnă să ai voinţă, să ai vitalitate şi energie, dar să dai dovadă şi de îngăduinţă, să vibrezi atunci când vezi crescând un mânz în grajdul tău, căci puiul de cal zburdă pe terenul înverzit al pajiştei din dragoste pentru viaţa lui. Să-ţi placă viaţa înseamnă să te bucuri, să greşeşti, să reuşeşti, să eşuezi, să cazi, să te ridici, să înţelegi şi eşecurile altora, ca şi pe ale tale, să poţi să o iei de la capăt în faţa oricărui obstacol, convins fiind că el este acolo să te facă mai puternic, să te ajute, să-ţi ofere o lecţie de viaţă. Din senin îi veni în minte zicala lui Voltaire: „Un om care este neglijent cu propria sa reputaţie este nevrednic s-o aibă”.

CAMELIA ARDELEAN

Amintirile Rozaliei

Rozalia sufla greu sub plapuma veche de culoare bleumarin, „garnisită” pe alocuri cu pete de grăsime. Unele erau mai proaspete, altele mai vechi, de parcă mai multe rețete culinare își făcuseră concurență, în apropierea sa, de-a lungul timpului. În mâna scheletică ținea strâns o batistă udă, cu care își ștergea, din când în când, fruntea de sudoare sau alunga gloata de muște ce trăgeau la ea mai rău ca la un butoi cu miere.

- Ho, că n-am murit, turbatelor! le dojeni femeia în șoaptă, înmuindu-și buzele uscate în apa stătută de pe măsuță. Lichidul sălciu aștepta parcă de o veșnicie în cana crăpată și fără toartă, cu motive florale dintr-un secol de mult apus. Lângă cană, pe o farfurie, o bucățică de mămăligă cu sos și un cartof fiert stăteau neatinse. „N-am crezut să apuc anii ăștia!” își zise ea cu tristețe, chinuindu-se să se ridice în capul oaselor, fără a reuși. La cei 90 de ani bătuți pe muchie, viața i se părea o corvoadă, mai ales de când se îmbolnăvise și ajunsese la mila altora, lucru de care îi fusese întotdeauna teamă.

- Vasile! încercă ea să strige, cu fărâma de glas care îi mai rămăsese, dar Vasile, feciorul cel mai mic, care locuia, împreună cu familia lui, în aceeași casă cu ea, nu îi răspunse. Bătrâna întoarse totuși capul, cu o dâră de speranță în ochii fără strălucire, însă pe ușa larg deschisă nu intră nimeni. O lacrimă i se ivi stingheră în colțul ochiului, dar femeia și-o șterse repede cu mâneca, rușinându-se parcă de slăbiciunea ei. Nu avusese ocazia, de prea multe ori, să-și manifeste durerea sufletească. Văduvă de aproape douăzeci de ani, cu răposatul nu dusese o viață tocmai ușoară. Înalt și bine făcut, cu ochii albaștri și părul cârlionțat, îl plăcu de cum îl văzu, la hora din sat, pe când avea deja douăzeci și doi de ani. Era „fată bătrână” și „gurile rele” spuneau că nici n-o să-și găsească vreodată pe cineva: „Săracă lipită e, frumoasă ioc, ce vrea, pe Făt-Frumos? Iaca, să fie bucuroasă dacă frate-său o s-o lase să-i crească plozii“, comentau la colțul uliței babele din sat.

Când îl cunoscuse ea, Cornel era „vânat“ de toate fetele nemăritate și nu numai, pe o rază de vreo trei comune. Niciodată nu știu de ce o luase de nevastă. Dacă frumusețea și averea, însușiri atât de importante la o femeie, îi lipseau, probabil că îl atrăsese la ea faptul că era supusă și din cale-afară de harnică. Muncea cât cinci oameni la un loc și niciodată nu se plângea de nimic. Cu timpul, însă, acest lucru ajunsese să îl scoată cumplit din sărite pe bărbatul a cărui răbdare nu era calitatea sa principală. Era prea docilă! Păi ce femeie era asta? Piatră, nu femeie! Nu reproșa, nu se văita, nu cerea niciodată nimic pentru ea! Chiar așa, cum să nu te enervezi?

Rozalia fusese binecuvântată cu o sănătate de fier, la care Dumnezeu mai adăugă câteva: îi dărui, în zece ani, cinci copii. Îi născu pe toți acasă și îi crescu așa cum putu, mai mult singură, bărbatu-său fiind ocupat să facă zilnic naveta între mina unde lucra ca artificier și holda pe care o moștenise de la mamă-sa, în satul vecin. Abia la sfârșitul săptămânii reușea să dea pe-acasă, și atunci fiind mai mult în toane proaste, din cauza oboselii acumulate peste săptămână.

Într-o astfel de zi nefastă, Rozalia avu ghinionul de a fi nevoită să i se adreseze. Își luă inima în dinți și îi spuse că i-ar trebui niște bani pentru fetele cele mari, să le cumpere caiete și uniformă, că începuseră școala. Rezultatul fu o bătaie soră cu moartea.

- Cornele, sperii copiii! încercase femeia să-l potolească, în timp ce acesta o lovea ca un apucat, cu pumnii și cu picioarele. Nu se gândea la ea, îi era frică doar pentru micuții care țipau speriați, îngrămădiți cu toții în pătutul vechi, ce se clătina din „încheieturi”, la fel ca vecinul lor, Petre, atunci când ieșea din crâșmă, după ce dădea peste cap vreo trei litri de bere. Cornel însă nu se opri, până nu se umplu de nădușeală și nu-și vărsă pe ea tot năduful.

Altă dată, pe când era în curtea găinilor cu o nepoțică de-a ei, îi spuse, într-o doară, că îl căutase Rafila, despre care se zvonea că fusese o drăguță de-a lui, din tinerețe. Atât îi trebui lui Cornel, că îi ieși fum pe nări. Puse mâna pe o roată

de bicicletă care zăcea aruncată într-un colț și o zvârli drept spre ea. Roata o nimeri din plin în mâna dreaptă și i-o rupse pe loc. Sângele țâșni peste tot, iar nepoțica începu să urle, de parcă o înjunghiase cineva. Numai Dumnezeu îi dădu putere Rozaliei să nu se piardă cu firea și inspirație să se lege repede cu o batistă peste locul vătămat. Un an de zile după aceea spălă rufele în lighean doar cu stânga. Bătăi sau alte „ieșiri" de-ale bărbatului aprig la mânie fură multe, nici nu le mai știa numărul. Niciodată însă nu-i reproșă lui Cornel ceva, nici măcar atunci când îl îngriji, patru ani de zile, după ce acesta căzu la pat, bolnav de plămâni, înainte să moară...

Rozalia auzi poarta scârțâind și se trezi din visare. Pași ușori ca de felină, de parcă nu voiau să fie auziți, urcară treptele.

- Tu ești, Vasile? întrebă femeia cu glas stins.

- Ce-i, babo, n-ai murit încă? se auzi o voce răstită din hol, dar nimeni nu băgă capul pe ușă.

Bătrâna gemu încet, cu inima grea. Deși auzul o cam lăsase în ultima vreme, îl recunoscu pe Grigore, feciorul cel mai mic al lui Vasile, singurul rămas neînsurat din cei patru copii ai acestuia. Pe el îl răsfățaseră cel mai mult, ea și bărbatu-său, fiindcă de mic fusese mai gingaș. Nu-l puseseră niciodată la nimic, ca nu cumva să se îmbolnăvească, Doamne ferește! Acum era ditamai vlăjganul, dar ce folos? Crescuse răutăcios și închis în sine, singurul prieten fiindu-i un calculator vechi, în fața căruia își petrecea zilele și, de cele mai multe ori, nopțile. Trăia pe spinarea părinților și nu mișca un deget dacă nu era plătit înainte.

- Scoate banii, babo, de vrei să-ți fac cumpărături, că doar nu-s sluga ta! se răstea el, ori de câte ori bătrâna încerca să-l trimită după câte ceva.

Femeia ofta și se gândea la câte nopți nu dormise atunci când nepoții îi fuseseră bolnavi și la câți bani din pensioara ei amărâtă le dăduse pentru școală, ea trăind doar cu fasole și cartofi, ca să facă economie. Sperase că aceștia îi vor alina bătrânețile și singurătatea, după ce Cornel se dusese la cele sfinte, dar se pare că se înșelase. Ceilalți copii ai lui Vasile plecaseră, cu toții, pe la casele lor și chiar dacă mai veneau uneori în vizită, nu se osteneau să treacă pragul cămăruței ei sărăcăcioase, ci mergeau ori în bucătărie, să caute de mâncare, ori în grădină, să dea iama prin straturi. Cât o ținuseră puterile, lucrase toată grădina singură, așa cum se pricepu. O făcuse curată ca oglinda și plină cu de toate. Acum se iveau roadele, iar „vizitatorii" nu așteptau să fie poftiți, „rădeau" tot ce prindeau!

Offf... mare greșeală făcuseră amândoi, ea și bărbatu-său! Abia acum își dădea seama de asta, dar era prea târziu. Celor două fete mai mari nu le dăduseră mai nimic de zestre când se măritaseră, în afară de perne, plapume și câteva obiecte gospodărești. În schimb, băieții căpătară, fiecare, câte o casă cu grădină mare și curte, case pe care le ridicase, cu mânuțele ei bătătorite, muncind cot la cot cu Cornel. Nici ea nu primise, la rându-i, zestre de la părinți și crezuse că așa era datina, „averea" să revină băieților. Voise să-i ajute, ca să nu-și înceapă și ei căsnicia într-un bordei de pământ, cum făcuse ea. Și iată, tocmai pe băieți nu se putea deloc bizui la nevoie: cel mare căzu din tren când era tânăr și se lovi la cap, iar la scurt timp, o luă razna. Mijlociul dădea pe la ea din Paști în Crăciun, în drum spre vreun „client" existent sau imaginar, de pe lista sa mereu supraîncărcată.

Vasile, mezinul și ultimul la însurătoare, primi casa părintească, cu condiția să aibă grijă de ea și de bărbatu-său, la bătrânețe. Dăduse, însă, în patima băuturii după ce se însurase, iar acum, Rozalia realiză că nu prea putea să aibă nicio bază în el. Mâncare îi făcea, nimic de zis, dar i-o trântea pe farfurie și fugea repede la crâșmă, să n-o mai audă văitându-se. Se întorcea înapoi abia seara, când apunea soarele, „afumat" și cu chef de harță. Se mai întâmpla să vină și bine dispus, dar atunci îl „lovea" logoreea și, dacă cineva avea „norocul" să se afle prin preajmă, nu mai scăpa. Îl zăpăcea cu bancurile lui, culese de prin bodegile pe care le frecventa, de la tot felul de tipi dubioși. Biata bătrână stătea cu inima cât un purice, de frică să nu se încaiere cu vreunul și să pățească ceva, iar ea să rămână fără niciun sprijin. Noră-sa nu o prea avea la inimă, iar de nepotu-său, Grigore, se lămurise. Singurul „pilon", și acela șubred, era acest fiu mai mic, căzut în mrejele lui Bacchus.

- Mă copile, o să-ți vină de hac băutura asta într-o zi! Mai alină-te și stai aci, cu mine, că n-are cine să-mi *deie* o cană cu apă! Mie-mi *trebe* om să mă-ngrijească! se căina ea „copilului" de șaizeci de ani, de câte ori îl „prindea" treaz și se putea înțelege cu el. Degeaba însă! Când nu punea gura pe băutură, Vasile cădea de acord cu tot ce zicea mamă-sa, dar apoi uita, într-o clipită, promisiunile făcute, ca și când o vrajă neștiută ar fi pus brusc stăpânire pe el și i-ar fi încețoșat mințile.

Da... Rozalia își nedreptățise fetele și acum plătea scump greșeala făcută! Ele fuseseră cele

care o mai ajutaseră, din când în când, așa cum putuseră. Cea mică, mai ales, Mioara, nu venea niciodată în vizită fără să-i dea ceva bani sau fără să-i aducă vreun cadou, cât de mic. Tare bună la suflet mai era fata asta, dar nu avusese și ea un dram de noroc: bărbatul îi murise de tânără, iar singurul copil pe care îl avea era bolnav. Cu ea dacă ar fi locuit, bine i-ar fi mers! Era harnică și descurcăreață ca nimeni alta, dar înainte de toate, miloasă ca o călugăriță.

- Luați-mă la voi! se ruga Rozalia de fiecare dată de fiica ei, când aceasta venea să o vadă. Voi sunteți altfel, știți să spuneți omului o vorbă bună. *Ăștia* zbiară la mine toată ziua sau mă lasă singură, ca pe o mobilă. Vă plătesc, nu-mi *trebe* gratis. Chiar nu vi-i milă de mine? *Doară* aveți trei camere, îi destul loc. De ce nu vreți să mă luați?

Reacția fiicei nu fusese însă cea așteptată de ea:

- Măi mamă, nu mă mai amărî și matale! Crezi că mie nu mi se rupe sufletul când te văd așa? Da` bag seama că matale nu-ți pasă deloc de mine! N-am tras destul cu bărbatu-meu și cu copilu`, tot prin spitale? Apoi am și eu bolile mele, nu mai *îs* de douăzeci de ani. Nu mai pot, zău, că nu-s din piatră! De plata matale îmi arde mie? Dacă nu ai avea unde să șezi, te-aș lua fără să mai stau pe gânduri și fără niciun ban, da` ai casă, ai curte, ai tot ce-ți trebuie. La bloc ce să faci? Cine te poate duce jos, de la etajul patru, dacă vrei să ieși la aer? Nu vezi că nu mai poți umbla, nici măcar cu cârjele? Aici, de bine, de rău, îl ai pe Vasile, te poate ridica el, dacă e nevoie. *Doară* de-aia i-ai lăsat casa, ca să te îngrijească. Eu m-am cocoșat muncind, să plătesc treizeci de ani niște pereți, iar el a primit totul pe tavă. Acu` și la asta vrei să mă înhami?

Bătrâna își înghițea cu greu oful. Știa că fiica ei avea dreptate, deși nu îi spusese niciodată. Vizitele Mioarei se răriseră simțitor, de când apăruseră între ele aceste discuții interminabile. Cu trei zile în urmă, când venise, după mai bine de o lună, să o vadă, își descărcă în sfârșit sufletul:

- Mioară, să mă ierți, știu că ți-am greșit și nu meritai, îi spuse Rozalia, abia suflând. Rugați-vă pentru mine, să-mi ușureze Dumnezeu chinul!

- Mamă, n-am ce să-ți iert, nu mi-ai greșit cu nimic! o opri Mioara cu lacrimi în ochi, mângâind-o pe obraz și luându-i mâna descărnată într-a ei. O privea tăcut, consternată de cât de mult se schimbase într-o lună: fața și corpul îi erau umflate cu apă, iar din picioare i se scurgea un lichid alb-gălbui. Avea dureri groaznice peste tot și respira greu.

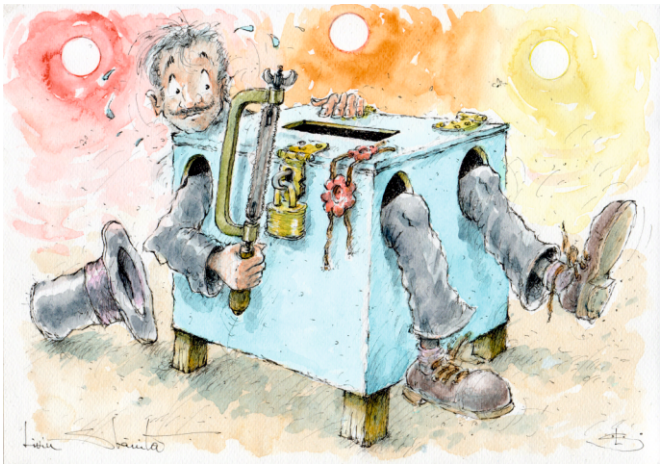
- Oare doctorii ăștia de ce nu-i pot vindeca pe toți oamenii? puse bătrâna întrebarea, ca pentru sine. Mai bine nu mergeam la ei, că numa` de când iau leacurile lor m-am îmbolnăvit așa... Să mai veniți și mâine la mine, bine? V-aștept negreșit! spuse ea rugător, când Mioara și cu nepotu-său se pregătiră de plecare.

- Dacă putem, venim, mamă! răspunse Mioara, pe un ton care înclina mai mult înspre „nu” decât spre „da”...

***

Rozalia auzi din nou un zgomot de pași, care o smulse din gânduri. Nu păreau a fi ai lui Vasile, erau mult mai ușori, ca de femeie. O urmă de zâmbet îi înflori pe fața veștejită. O fi Mioara... Poate i se făcuse dor să o vadă și venise iar, așa cum o rugase sau... poate se răzgândise între timp și se înduplecase s-o ia la ea. Ce bine ar fi! N-ar mai trăi sugrumată de teama singurătății și a neputinței. Cu ultimul dram de energie, încercă să se întoarcă cu fața spre ușă. Simți o săgeată în piept, apoi... nimic...

Bătrâna nu mai avea să afle vreodată cine păși pragul ușii de la intrare. Inima ei slăbită și mult prea încercată își opri zbaterea pentru totdeauna. Privirea îi rămase ațintită spre o altă lume, ale cărei porți abia le trecuse, lăsând în urmă orice durere...

magic democracy circus

Caricatură: Liviu Stănilă

TUDOR CICU

Fetiţa din fereastră

(*schiță*)

Pe strada noastră se aflau mulți copii. La capătul străzii era casa cu mansardă în care locuia Lia. Bunica ei o striga „fetița Lia”. Eram prieteni buni și deseori intram în curtea lor, ne așezam pe o bancă sub nuc și ea îmi povestea ce a mai citit în cartea de care nu se despărțea niciodată. Nu prea înțelegeam eu cine era prințul acela Mîșkin și nici de ce a iubit-o (dintre Daria şi Nastasia) cel mai mult pe Nastasia Filipovna, contemplându-i portretul. Dar, după cum povestea Lia, cred că între cei doi era o dragoste din milă. Însă Lia susținea că între cei doi era acel sentiment apăsător şi dureros de compasiune sfâşietoare „soră cu suferința”. Nu prea mă interesa povestea Liei, cât istoria păpușii pe care i-o adusese tatăl ei din Bulgaria. Nu mai văzusem așa păpușă frumoasă și pentru mine Bulgaria însemna o lume tare misterioasă, de neatins. Tatăl ei avea cai și căruță și făcea comerț cu sare, gaz și cărbuni prin toate satele dobrogene. Când se nimerea la frontieră să fie de gardă cunoscuți de-ai lui, atunci mergea și în satele bulgărești cu comerțul. Pe mine însă mă atrăgea cel mai mult joaca pe ceair, lângă iaz. Când primul copil ieșea în stradă și începea să fluiere scurt de trei ori, toți copiii ieșeau și hărmălaia înceta doar atunci când ajungeam cu toții la ceair și începea joaca de-a v-ați ascunselea. Înainte de a-și pierde păpușa prin lăstărișul de la ceair, Lia venea și ea cu noi. Apoi n-a mai ieșit din casă. Îi făcea plăcere să stea ore în șir la fereastra de la mansardă. Strada noastră se termina odată cu căsuța lor. Cândva locuiau aici împreună: mama, tata și bunica ei. Dincolo, la o sută de metri de gardul lor, începea pușcăria. În fața închisorii era un dud. O lăsau gardienii să se înalțe pe vârfuri și să prindă între palmele ei micuțe câte o creangă, culegând în buzunarul de la șorțuleț dudele negre și dulci. „La vară, vara viitoare, tăticule, am să te iau de mână și o să mâncăm împreună din dudele pomului”. Și mai ales visa. Visa că într-un alt colț de țară, într-o căsuță mică, trăia o fetiță ca ea, împreună cu bunica ei și într-o zi bunica îi scosese din cufărul vechi o păpușă din cârpe și bucăți de lemn, pe care zicea că i-o dăduse un prinț ce trecuse pe acolo. Păpușa din vis avea rochie de mătase de culoare roz cu floricele și lungă până la botine, întocmai cum avea păpușa ei și cum avea și Cenușăreasa din povestea bunicii. Fetița însă spera că într-o zi prințul acela va veni și la ea și îi va aduce păpușa pe care o pierduse. Tatăl îi spusese odată că fetițe ca ea își visează norocul. Foarte bine! își spunea fetița. „Cine nu-și cunoaște norocul, n-are decât să se chinuie stând în poziție de drepți în așteptarea lui, ca acei deținuți strânși în formație la apelul de seară”. Nici un alt ochi, în afară de al ei, n-avea să vadă atât de firesc, săptămână după săptămână, de la ea din fereastră, spectacolul din curtea pușcăriei. Simțea însă că acest spectacol nu urmărea decât oribila degradare a propriului suflet. „Azi, spuse fetița, n-am să mai privesc prin fereastră. Nu mai am ce-mi imagina…Toate astea, acum vor fi așezate ca într-un mormânt”. Și urmau zile întregi de tăcere. După acea întâmplare pe ceair, când și-a pierdut păpușa, am mai trecut pe sub fereastra ei și o fluieram scurt, de trei ori, cum ne era semnalul, să iasă în stradă. O zăream la fereastra de la mansardă, cu coatele pe pervaz, citind din acea carte. Când mă auzea, doar scotea capul pe geam și îmi spunea că deocamdată n-are chef să iasă la joacă, că tocmai citea, a nu știu câta oară, scena în care prințul Mâșkin o vede pe frumoasa și faimoasa Nastasia Filippovna în casa Epancinilor, pentru prima oară, dar îi spusese că o știa dintr-un vis. „Ăăă!... m-am mirat eu. Și pentru un nenorocit de prinț nu mai ieși la joacă?”. Deci asta era!

Noi, cei de pe strada fetiței, știam că tatăl ei pleca deseori, cu săptămânile, de acasă. De la bunică-sa aflase și ea că tatăl ei trecea granița în Bulgaria și se ocupa cu comerțul. „Ce fel de comerț?” sărea ea cu întrebările în calea bunicii, știind că doar așa bunică-sa nu va trece mai departe și ca să mai stea de vorbă, să îi aducă alte lămuriri. Iar bunică-sa, așa ni se spunea, o privea mirată. Adică, ce o interesa pe ea? Bine că tatăl mai aducea și acasă de-ale gurii. Dar fetița nu se

lăsa păcălită cu una, cu două. Eram siguri că avea ceva, ziceam noi, copiii de pe strada aia, ceva din stăruința acelor ochi cu care Dostoievski privise neclintit dinaintea plutonului de execuție, că tot era îndrăgostită de autorul rus. „Cu ajutorul lui Dumnezeu, o să fim o familie reunită!" o liniștea bunica, văzând-o tristă și cu gândul la tatăl ei plecat. Dar de ceva vreme, tatăl ei nu se mai întorsese acasă din acele drumuri prin satele dobrogene sau din satele bulgărești. Pesemne, zicea ea, o fi având încă mult de lucru pe-acolo. Sau atât știa ea pe atunci. Și bunica nu-i mai spunea nimic, deși ea o pisa cu întrebările. „Dar dacă Dumnezeu nu-i va arăta drumul întoarcerii către casă?" insista fetița. „Ce Dumnezeu poate să fie cel închipuit de tine? Mai bine te culci…" căuta bunica să-i domolească din avânt. Și fetița asculta de vorba bunicii. Pleca la culcare să-și întâmpine visul. Căuta să-și imagineze mai departe tot ceea ce i se arătase în vise cu o seară înainte, când tatăl venise în visul ei, o luase de mână și o dusese pe un câmp plin cu pepeni, iar ei îi spusese să nu-i fie teamă și să culeagă unul pe pofta prințesei lui. „A fost bostana bunicului tău, îi auzea ea glasul tatălui. Ținea să te ia cu el și să-ți aleagă cel mai frumos pepene. N-a mai apucat. Când a venit colectivizarea, prin '52, i-au confiscat pământul și pe el l-au vârât în închisoare. Acolo l-au bătut ca pe hoții de cai, l-au mutilat... Din asta i s-a tras necazul și s-a dus repede în mormânt, ca mulți alții". Dar dacă n-are să mai viseze de unde a rămas? se întreba ea. Ăsta era unul din acele gânduri care sfredelea, în mintea ei, ca o carie. „Nu, nu se poate! Tata se va ține de cuvânt. Doar mi-a promis". Se și vedea ținută de mână de tatăl ei, care urma să vină și să-și scuture, în prag, cizmele de zăpadă. Ca atunci! Oare câți ani să fi avut? Avea trei ani. Era mică, dar ținea minte totul. Asta se întâmplase într-o iarnă. Rămăseseră singure, ea, mama și bunica, în căsuța tot mai friguroasă. Tatăl ei sosise la timp; nu mai aveau lemne de foc. „A murit călăul Stalin", l-a auzit pe tatăl ei la un moment dat. Era de bine, era de rău? Ar fi vrut să o întrebe pe bunică-sa, dar era atâta vânzoleală în casă! Pe cine să întrebi?... Și au mai trecut alți patru ani. Într-o dimineață s-a trezit în plină forfotă prin casa lor. Cineva striga pe uliță că lumea se strânsese deja la casa lui Voicu, fratele mai mic al tatălui ei. „Cine a mai murit?... Cine oare a mai murit?..." se întrebau, pe ulițe, unii și alții. „Petru Groza, șeful de la București, omul guvernului" a auzit fetița când ieșise în uliță. Atunci a alergat și ea, desculță, cale de trei-patru străzi, tot într-o fugă. În sat, doar Voicu avea un radio ce funcționa pe baterii cu pile. Dinaintea acelei cutii, înghesuiți cu mic, cu mare, bărbați, femei, copii, plângeau cu toții. Dar ea nu înțelegea nimic din toată nebunia aceea. Ceremonialul acela difuzat în direct la radio impresionase un sat întreg. A stat și ea în mulțimea de oameni strânși în stradă, în frig, până l-au condus ăia din cutia vorbitoare, la cimitirul Ghencea, pe Petru Groza. De mult timp, probabil, n-a mai avut cătunul acela o astfel de înmormântare în direct. Fetița a plecat spre casă, fără să înțeleagă o iotă din toate alea. Auzise un zvon, doar auzise, că tatăl ei fusese ridicat în plină stradă, atunci când tocmai le striga celor strânși dinaintea acelui radio să plece spre casele lor și să se bucure, că de-abia acum Dumnezeu le făcuse și lor dreptate pentru pământurile luate la CAP. „De ce-l plângeți, mă? le strigase celor de față. Că doar el v-a luat pământurile și v-a înghesuit în colectivă! Din cauza lui nu are liniște nici tata în mormânt". Bunică-sa nu-i spusese nimic clar. Dar fetița nu dăduse crezare acelui zvon. Era tot mai sigură că va veni tatăl și o va lămuri despre toate aceste lucruri tare încurcate. Însă tatăl ei nu se mai întorsese acasă. Dar, iată, venise și vara, în care ea voia să-i arate dudele negre și dulci, apoi trecuse vara și venise toamna. O toamnă lungă în care, când i se zbătea ochiul, chipul ei avea un aer chinuit. „Cam de mult timp..." socotise fetița, tatăl ei nu mai dăduse pe acasă. Și tocmai venise iarna. I se spusese că mai avea să întârzie o vreme prin țara aceea străină. Dar fiecare zi de la dispariția tatălui îi era bine conturată în memorie. Uneori amintirile se năpusteau asupra ei, nu succesiv, ci în haită. Și de data asta nu mai era la fel. Avea o strângere în stomac ce i se suia până în cerul gurii. Ar fi vrut să fie o pasăre. Liberă ca orice pasăre. Să poată pleca, luându-și zborul de la fereastră, când voia. Dar cine să o înțeleagă, când avea și ea să fie liberă, liberă ca pasărea aceea de pe cer? Unde oare să zboare mai întâi? Când îl văzuse pentru ultima oară, tatăl ei avea într-o mână pălăria de pai. Îi făcuse semne cu ea. Ca și cum nu mai voia să se despartă de fetița lui. Ea văzuse cum îi lăcrimaseră ochii și își legăna capul, ca atunci când chibzuia că ar mai avea ceva de spus. Dar nu mai apucase. Plecase fără a mai spune ceva. „Parcă e pendulul din sufrageria mătușii Ecaterina" zâmbise fetița în urma lui.

După plecarea tatălui își pusese capul pe pernă și visase cam ce o să-i aducă el la întoarcerea sa acasă. „Ce bine ar fi să-mi găsească păpușa!" se amăgea de una singură. Dar măcar visa. Știți visele alea când până și cerul se

prăbușește, ca în dansul fulgilor de nea, și totul miroase a sfârșitul lumii? Cenușăresei i s-o fi spus, de către cineva, ceva despre mândrie și despre vanitatea celor din jur? Realiza că pentru ea dansul din vis nu se putea sfârși ca în tabloul lui Breugel, fiindcă acolo toate dansatoarele primeau câte un sărut. Așa ceva și-ar fi dorit și fetița în momentul despărțirii de tatăl ei. Dar știa că trebuie să creadă în ceva: un munte, un copac foarte mare, o scoică azvârlită pe ţărm, cum văzuse într-o poză din cartea în care citea bunica. Ceva sfânt! Că pentru fiecare există un loc anume unde să se poată ruga. „Ochii tatei sunt înlăcrimaţi!... Ochii tatei sunt înlăcrimați!" repeta ea, stând dinaintea ferestrei, acolo unde vedea, înțelegea și visa un câmp plin cu pepeni, dar și ciorile alea cobitoare făcând larmă în salcâmi. Însă cel mai mult visa dudul din fața închisorii. Cum se înălța ea pe vârfuri, de prindea câte o creangă și culegea în palme dudele negre și dulci. „Pentru tine, tată! Pentru tine le-am cules! Nu-i așa că sunt tare gustoase?" Apoi amintirile chiar se năpusteau, ca în haită, de nu mai înțelegea nimic. Și își repeta: „O să vină tata… o să vină tata!..." Repeta asta aproape zilnic și apoi, când se trezea, o vedea pe bunică-sa în straie de sărbătoare, cu obrajii ca două pâini puse la dospit. Astfel îi apărea și chipul mamei, când se uita pe fereastră. Precum al bunicii, atunci când o lua de mână și mergeau la biserică de se rugau. Bunica măcar știa pentru ce se ruga, dar ea era răbdătoare și se întreținea în gând cu sfinții de pe pereții bisericii.

De un timp, stând cu ochii în fereastră, în urechi îi turuia febra. Ca un car hodorogit care trecea pe ulița lor. Parcă era carul cu cercuri de fier al bunicului, din vremea când el trăia. Trecea de la fereastră și se urca în pat, și apoi cu capul pe pernă, fetiţei i se făcea cald. Şi tuşea. Repetat. „De la fumul de tămâie al părintelui" gândea ea. De când nu mai fusese și cu tatăl ei la biserică? „Ia să socotim?" se tot gândea fetița. Și își aduse aminte că avea șase sau poate șapte anișori când tatăl ei, împreună cu bunica și alte vecine, o conduseseră pe mama ei, în alai mare, în biserică. Dar nu înțelegea de ce mama ei nu se uita la ea când îi strângea mâna albă și rece. În imaginația ei se vedea, mai mereu, lângă ea. „De ce fusese lăsată singură în capela aia rece?" Cel cu care vorbea era gândul: „Ea se roagă acum şi pentru mine!" îi răspundea gândului. Astfel dialoga fetița, stând în fața ferestrei. Și gândul îi făcea şi fetiţei pe plac. Două morminte spăla acum vântul și ploaia în cimitir prin costrei: al bunicului și al mamei. Și crucea ce le străjuia mormintele. De la fereastră toate i se păreau, uneori, doar niște năzăriri care treceau pe dinaintea ei în nopțile reci și grele.

Dar la capătul străzii știa că se găsea puşcăria străjuită de-o livadă cu pruni și, solitar, aproape de porțile alea înalte, dudul ei mult îndrăgit. Așa trecură încă vreo câțiva ani din aceia nebuni… Cu aceleași bălării pe care le știa întinse până la garduri, cu patrule la capătul străzii, cu aceleași voci strigându-se la fel noapte de noapte. Bunica îi împletea părul în codițe și-i spunea că de-acum a crescut mare. Odată s-a trezit lângă dud. Trecuse de mult vremea dudelor. Așa că a înaintat spre poarta necunoscută a închisorii. „Trebuie să vii doar dimineața și apoi aștepți la rând să iei un număr de ordine" i-a zis gardianul. S-a întors. O avea pe bunica acasă. „O să ne descurcăm noi, amândouă. Nu poate fi ăsta sfârșitul lumii" își spunea. Și alături de bunica putea să viseze frumos la fereastră ori să se cuibărească în brațele bunicii, cea care-i murmura mereu un cântec fetiţei. Nu așa îi fusese ei toată copilăria? Mama ei îi cânta, și ea, uneori acel cântec, ceva care amintea despre o fată cenușăreasă care își găsise norocul într-un pantof: „Să vedem unde găsești/ Pantofiori ca și ai mei, dragă Lia?/ Doar când o să-i nimerești/ Pentru mine, pe-ai reginei Maria". Mai știa că nu avea niciun rost să mai murmure acum cântecul acela despre o cenușăreasă ce avusese atâta noroc. Doar îngâna un cântecel, care spunea că la sfârșitul zilei, pe secetă sau ninsoare, tatăl ei va veni cu mâncare. Și de acolo, de la fereastră, va sări alergând să-i deschidă poarta, de îndată ce se vor auzi în cătun potcoavele cailor. Caii tatălui în galop... În urechi îi turuia febra, ca un car în mișcare. „Tatăl nostru care ești în ceruri..." Așa i se spusese. Că El are grijă de soarta fetiţei, de iarba crescută peste morminte, de tatăl care întârzia în ninsoare și de muntele ei de jurăminte.

...Da, la capătul străzii era doar puşcăria și fumul tămâiei ce urca înspre cer de la biserica unde fusese alături de mama sa pe ultimul drum. Și-n geamul ferestrei, vântul și ploaia biciuiau amintirile fetiţei. Chiar până dincolo de linia orizontului, în cel mai tare mister. Mister care îl învăluise și pe tatăl ei, până dincolo de porțile închisorii. Iar fetiţei totul i se părea acum mult mai misterios și mai tulbure decât realitatea. De acolo, de sus, de la fereastra mansardei, ochii ei grei, lipsiți de viață, păreau a spune: „În ce colț al tabloului lui Breugel a nimerit, oare, visul acesta al meu?"

GEORGIANA DAVID

Supraviețuitorul

Sub pașii visului, care părea mai real ca nicicând, omătul trosnea. Cadența pasului spărgea gheața de sub pătura albă, ce masca pământul și piatra sfărâmată prinsă în ghearele nemiloase ale înghețului. Era liniște! O liniște plată, grea, ca o platoșă, ce părea că te strivește de pământul rece. O liniște întreruptă de pasul înghețat.

El mergea împreună cu visul, contopindu-se cu acesta și, privindu-l de departe, la răstimpuri. Era în mijlocul pădurii, furișându-se pe după tufișuri, copaci, ferindu-se de crengile căzute, ce zăceau negre, țepene și umede. Alerga, pășea mai apoi precaut, atent fiind la urmele impregnate în noroiul semiînghețat. Urmele erau mai vechi sau proaspete. Le observa împreună cu micile crenguțe rupte de la marginile cărării și părul smuls din blană de animal, ce atârna neputincios pe marginile tufelor. Toate spuneau ceva, aveau un sens, pe care el îl știa, îl avea în sânge. Căuta rezultatul/concretul și era una cu aerul, pământul, cu însemnele ce duceau spre finalul căutării, vânatul/prada.

A ajuns pe un pod de piatră natural. În fața lui, cărarea se subțiase mult. Era stâncă măcinată de ploi și pietriș, care ducea peste apă, până dincolo, pe celălalt mal. Jos era apa care sălta peste pietre uriașe, înspumată, zgomotoasă.

Putea să meargă înainte, dar…nu i se părea sigur drumul. Un animal trecea cu ușurință. Se vedeau semne vădite, că ar fi trecut dincolo un animal sau mai multe!

La un moment dat, din locul unde se afla, a văzut lupii. Ceva la care nu se gândise! Erau frumoși, neliniștiți, sălbatici, cu blana zburlită, cu boturile umede, adulmecând. Deasupra lor, la piciorul stâncii măcinate, el îi privea și le simțea neastâmpărul.

A simțit brusc fiorii de frig. Simțea că i se taie suflarea, curând! De frig, de frică sau amândouă, concertate…

Închise ochii și se concentră pe sunetul apei, care sălta printre bolovani. Gustul fricii i se răspândea metalic și înecăcios în toată ființa. Dacă mergea înainte, cu siguranță că lupii l-ar fi simțit, dacă mergea îndărăt, ar fi stârnit pietrele mărunțite, iar acestea, în cădere, ar fi atras atenția animalelor.

Preț de secunde, ce păreau infinite, a stat ghemuit la piciorul stâncii măcinate. Mintea îi înțepenise într-o spaimă teribilă, iar trupul îi devenise dureros. Într-un târziu a simțit ceva cald pe obraz și o senzație de calm și-a făcut simțită, timid, prezența. Transpira și plângea în tăcere, simțindu-se mărunt și gri ca pietrișul din jur.

În fața ochilor lui, jos, la piciorul podului, aproape de apă, lupii se hrăneau din prada lor, acaparați de gustul sângelui proaspăt. Putea auzi crănțănitul oaselor, mârâturile ce le adresau cei puternici celor slabi, uneori chiar schelălăitul vreunui îndrăzneț ce nu respecta ierarhia, ordinea hrănirii.

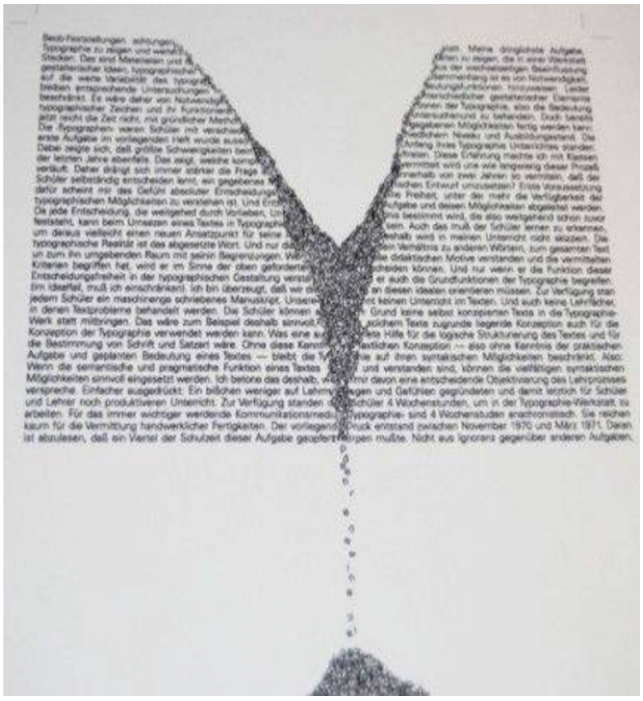
Nu știa ce îl durea mai tare: trupul lui, soarta victimei ucise și sfârtecate, devenită de nerecunoscut sau cruzimea, ce se aplica membrilor mai slabi din haită. Își simțea propriile lacrimi fierbinți pe obrazul rece.

Într-un final, plecă și ultimul lup! Din pradă mai rămăseseră fâșii de piele cu blană însângerată și oase mai mari, dezgolite de orice gram de carne. O grămadă haotică de rămășițe rămase în bătaia vântului.

Se ridică cu greu și se duse îndărăt. Cu greutate, reuși să se întoarcă și să-și găsească drumul spre sat. Pășea greoi, neatent și nu simțea prea bine pe ce calcă. Căzu de mai multe ori și își lovi coatele și genunchii.

Se întoarse pe calea ce și-o făcuse cu ceva vreme înainte, târându-se. Mirosul sângelui și al fricii îi umplea nările. Îi vâjâia capul și se întreba dacă nu cumva e zgomotul apei. La un moment dat, a înțepenit!

A auzit zgomotul crenguțelor rupte sub pași de animal și a simțit cum o umbră întunecată se furișează prin dreapta lui... și se trezi năclăit de sudoare, jos din pat, pe covorul de lână, suflând

greu, căutându-şi cuţitul de vânătoare, pe jumătate despuiat, epuizat. Privea fix flăcările vetrei şi părea că nu înţelege ce se petrece. Apoi, înţelese.

Totul fusese un coşmar! Coşmarul care îl urmărea la răstimpuri, când viaţa îi dădea câte un ghiont şi îl trăgea de mânecă, pentru a-l atenţiona că trebuia să schimbe macazul. Doar aşa, din frica dinaintea schimbării şi spaima victimei, instinctul de supravieţuire scotea resurse noi de energie, necesare unui nou salt.

Incredibil! Crud şi inuman, dar necesar pentru continuarea vieţii, oricare ar fi fost turnura ce avea să o apuce.

(fragment din lucrarea "Impresii de jurnal", 2023)

GEORGE VĂIDEAN

Vis şi realitate. Singur într-o noapte de iarnă

Se făcea că este o seară obişnuită, în odaia mea singuratică şi tăcută, dar nu a fost aşa, pentru că se încheia un sfârşit de an şi ultima zi a lui decembrie; prin urmare, era un eveniment aşteptat ce aducea un „Nou An". Pentru singuratici, programul TV este unica modalitate de a trece prin timp. Am privit la ecran atât cât mi-au permis puterile, apoi am stins luminile.

Prin geamul incomplet închis a intrat somnul şi odată cu el visele, amintirile şi copilul din primii mei ani de viaţă. Am văzut cum ningea liniştit, cu fulgi de zăpadă cât fluturii. Se aşternuse un strat gros de zăpadă, cu albul ei imaculat şi pufos. Au apărut şi săniuţele, cu gălăgia copiilor voioşi, pe derdeluş. Cineva a „construit" un om de zăpadă. Ce nostim era! Pe geam, nu ştiu, erau picuri de ploaie, zăpadă sau lacrimi, căci nostalgia m-a învins şi mi-a reînviat copilăria. Fulgii de nea, cu albul lor fără de seamăn, liniştiţi, tăcuţi şi uşori, ne-au acoperit fără să ştim pe amândoi, bătrânul de acum şi copilul de altădată, pe aleea pe care am mers împreună de atâtea ori, purtaţi de acelaşi destin… Ajuns acasă, mi-au trecut prin gând toate iernile vieţii, iar din icoana de pe perete a coborât un înger, şi cu el am comunicat tăcut despre toate legile lumii, apoi acesta a urcat din nou în icoană.

Dar timpul nu se opreşte şi… era noaptea de „Anul Nou". Pleoapele mi s-au ridicat ca nişte perdele grele deasupra ochilor şi mi-am dat seama că „se crapă de ziuă". Am rămas din nou acelaşi, ca la început. Am privit pe geam... Nici vorbă de iarnă, de zăpadă, de om de zăpadă şi celelalte!... A dispărut şi tizul copilăriei mele, odată cu toate ale lui şi cu întreagă copilăria mea, de care îmi pasă atât de mult şi pe care o revăd, cu privirea îndurerată a unui bătrân singur. M-am trezit parcă dintr-un somn lung, acum, când noaptea se opinteşte să nască zorile. Doar amintirile, pe care le aduc lângă mine să-i ţină de urât singurătăţii mele, mai vin uneori. Cei plecaţi şi dispăruţi ai mei, deşi îi strig, nu vin să mă salveze de la înecul în oceanul veşniciei.

Am rămas într-o altă zi, într-un alt an şi într-o altă lume. Prezentul mi se pare mai rău decât ziua de ieri şi mai bun decât ziua de mâine. S-ar putea să mai trec peste încă o noapte, peste mai multe sau mai puţine. Cine ştie?...

(31 Decembrie 2023-01 Ianuarie 2024, la 92 de ani)

ION DULUGEAC

Treceau caii peste Alpi

Dimineața părea a fi măreață și prevestea o zi minunată de vară. Cerul era senin și niciun nor nu plutea pe bolta albastră și limpede ca ochii unei fecioare. Cum stelele se mistuiseră din zare și cel mai îndrăzneț era Luceafărul vestit al dimineții, care înfrunta semeț valurile de lumină difuză colorată, ici-colo în trandafiriu, prin care ziua inunda orizontul îndepărtat. Aerul proaspăt și răcoros nu era mișcat de nicio adiere de vânt, în timp ce fânul de pe pajiștea de alături stătea neclintit, făcând în ciudă câte unei tulpini de *Cinolom Dactilom*, care trona mirištea.

Răcoarea și umezeala dimineții dădeau locului o binemeritată frăgezime, iar roua depusă pe frunzele gingașe avea înfățișarea unor mici mărgăritare care așteptau lumina soarelui spre a se schimba în diamante rotunde și strălucitoare. Ușor-ușor, toți băieții din grupa lui Jean au urcat la locurile lor în mașini și, cuminți, așteptau ca delegația românească să se pună în mișcare.

Razele străluceau puternic și prin fereastra mașinii de teren care trăgea pe autostrada A1, în jurul Salzburgului, o remorcă cu doi cai de sărituri peste obstacole, ce aparțineau nepoatei lui Jean Mogoșanu, singura fiică a lui Ștefan Stoica, mare călăreț român și reputatul maestru al sporturilor ecvestre. Micuța sportivă, care era, de câțiva ani buni, campioană a României la probele de Sărituri peste Obstacole, fiind cea care-l moștenea pe tatăl său în arta echitației.

Privind prin fereastra mașinii, crescătorul român de cai de rasă se gândea la celebra expresie a lui Albert Camus*: Nimic pe lumea aceasta n-ar trebui să te determine să renunți la ceea ce iubești, și credea că acela era mottoul micuței sale nepoate, campioana Ștefania.*

Peisajul cu stânci ameţitoare care se ridicau în inima oraşului, către fostul munte fortificat Roca şi fortăreaţa Hohensalzburg, dominau peisajul de vis a oraşului Salzburgului, îi fura crescătorului ochii, în viteza maşinii. Vizita la cea mai mare cetate central-europeană, complet conservată, avea, pentru grupul de români, o dublă semnificație: prima dată de ineditul vizitei și a doua – vremea perfectă pentru a vizita Salzburgul.

La început, el reuşeşte o ideală privire de ansamblu asupra unorobiective apărute mai târziu. Astfel, prin aspectul său impunător, reşedinţa arhiepiscopală ridicată în perioada barocului timpuriu, cu sălile sale de ceremonii şi galeria reşedinţei cu pictură europeană din secolele XVI-XIX, transmite un puternic sentiment istoric şi aduce aminte chiar şi de Wolfgang Amadeus Mozart, deoarece urma geniului marelui compozitor străbătea oraşul, ca un stindard.

Domul gotic din Salzburg era locul unde a fost botezat Mozart, iar cocheta casa natală a muzicianului, din pitoreasca stradă Getreidegasse, unde talentatul compozitor auzise primele sunete în data de 27 ianuarie 1756; astfel, aceste spații au păstrat, vreme de peste patru secole, imaginea succesului acestui frumos burg.

Seara, lampioane colorate cufundau într-o lumină delicată casele înalte şi înguste ale oraşului vechi şi curţile interioare romantice. Jean îi informa pe companionii săi că această parte medievală a oraşului, intact conservată, fusese inclusă în patrimoniul cultural mondial, iar muzica barocă a lui Mozart aducea împreună, ca într-un joc de creație, diverse lumi sonore.

Popasul prin oraș a fost posibil pe traseul făcut de caii fetei, care se deplasau către orașul batav, Eindhoven din Olanda, unde nepoata lui Jean Mogoșanu era calificată la Jocurile Ecvestre Europene. Bunicul și cei din echipa lui îi transportau fetei, cu două mașini având remorci speciale, caii de competiție, deoarece Ștefania mergea la concurs cu avionul, însoțită de mamă și de antrenorul acesteia. Delegația care transporta caii rula cu viteză moderată prin Alpii Austriei, în timp ce, din zona vârfului Berchtesgaden, după Bad Reichenhall, pe parbrizele mașinilor se

strecurau fâșii luminoase, care se proiectau îndrăznețe pe fețele celor din vehiculele proaspăt spălate de Codruț, îngrijitorul venit de lângă comuna Malul cu Flori.

Alături de dâmbovițeanul angajat de câțiva ani la clubul lui Jean, ședea tolănit și privea moroșanul Jean Tismănaru, mai tânărul său coleg de cameră, care privea atent și nemișcat lângă geamul mașinii. Bărbatul privea cu bucurie munții ce aveau, ici-colo, limbi sinilii de zăpadă.

După un sfert de cea de mers continuu și fără niciun eveniment, cele două mașini care trăgeau caii, au ieșit din adâncul întunecos al pădurii bavareze și au intrat într-o vale strâmtă, dar luminoasă, prin care curgeau învolburate apele cristaline ale râului Inn. Lespezile de granit și prundișul de culoare roșie și cenușie, pe care se rostogoleau șuvoaiele de apă, păreau argintii sub razele soarelui aflat către apus, în vreme ce un curcubeu mic și puternic colorat încânta ochii românilor aflați în țara lui Strauss.

Când Jean Mogoșanu a văzut indicatorul prin care era semnalată granița la mai puțin de 12 kilometri, a ordonat să iasă pe prima ieșire la dreapta, pentru a înnopta la Pepe Huemer, un crescător austriac de cai care-i era prieten și partener de afaceri, deoarece românul îi vânduse peste 20 de cai de trap pentru tatăl său, care avea câteva magazine cu articole de călărie la hipodromul din Viena, Linz și la Salzburg.

— Hai, băi puturoșilor, mai repede, că se răcește ciorba! Hai să halim şi noi ceva pe aici, lângă Bavaria germană, dar încă în țara lui Mozart! le zise scurt Jean Mogoșanu.

De cum au pătruns în oraș, casele austriece în stil tirolez ocupau ambele părți ale străzii pe mijlocul căreia era o linie dublă de tramvai, un vehicul arhaic al orașului Salzburg. Construit încă de la invaziile teutonilor din primele secole ale vremurilor noi, orașul era luminat feeric.

Din coșurile câtorva hoteluri cu restaurant, se înălța, ici-colo, către cerul de un albastru perfect, pătat de nori mari şi pufoşi de culoare albă, un fum lânos şi neregulat, care se deșira în văzduh. Mașinile curate ale localnicilor fugeau în stânga și-n dreapta precum furnicile.

Luminile bogate prevesteau sosirea înserării, în vreme ce, prin ferestrele magazinelor puternic luminate, se vedeau produse specifice de sezon, scoase la promoție de către harnicii comercianți. Seara, cei doi bărbați care conduceau mașinile de cai s-au întâlnit cu cei trei îngrijitori ai grupului delegației române și au mers cu toții la restaurantul de lângă ferma lui Pepe Huemer, numit Münchener Hoff.

— Salut, măi beţivilor! le spuse Jean. Ce faceţi? Aţi ajuns întregi! continuă el în stilul său caracteristic, scuturat de râsul sarcastic prin care mereu îi lua în bășcălie.

— Așa, nea Jeane? Le-ai arătat proștilor ăstora locurile prin care compunea Mozart! se băgă Roșu în discuții cu vestitul crescător de cai.

— Da, măi ciordache! răspunse ofensat Codruț. Ce crezi că ne puteam rătăci cu domnul Jean, care ne-a făcut o hartă a Europei, pe unde a „taxat" el de veacuri bune?.

— Așa, nea Jeane? Le-ai arătat proștilor ăstora locurile dumitale pline de încărcătură emoțională? Crezi că au înțeles idioții ăștia ceva? continuă să-i înțepe Roșu pe colegii lui.

— Da, Roșață, le-am arătat locurile pe unde, adesea, ca un bun mirean, am montat diferite tipuri de femei din alte naţii, pentru a ridica gradul de frumuseţe al bărbatului european.

— Măi inteligentule, hai să halim, sau nu ţi-e foame? zise Roșu către Codruț.

— Ba da, colegule, mergem, că mor de foame! boscorodi scurt Codruț.

— De ce nu laşi mapa în maşină, Codruț? îl întrebă curios Roșu.

— Vreau să le știu în siguranță, Roșule, că mă omoară șefa cea mică! răspunse vesel.

— Da ce, băi fraiere, crezi că aici se fură din maşină? îl apostrofă prahoveanul.

— Nu cred, măi! Dar eu vreau să le știu în siguranță, nu înțelegi?! exclamă el.

— Lasă-l în pace, măi Roșule! Poate omul doarme cu paşapoartele sub pernă, să înveţe genealogia calului de sport, îl contră în glumă Jean, grupul izbucnind în hohote de râs.

— Băi vrăjeală, hai mai repede cu bagajele tale, că mi-e foame! sări cu gura Roșu.

— Da, aşa este! Ăsta e rău de foame. La ora asta nevasta lui îi dădea în gură mâncare proaspătă, cum dau mamele la bebeluşii lor, nu, Roșeață?! spuse sec Tismănaru prietenului său.

— Ha, ha, ha! Ce mişto ţi-a zis Tismănaru! Să moară mama, Roșule, dacă nu te-a ghicit la fix! răspunse extaziat Codruț.

— Mare javră eşti, băi Dâmbovița! rosti sec Roșu, a cărui chelie se înroşi.

— Fraţilor, nu vă mai certaţi, că aşa ajungeţi la scandal! le zise conciliant Jean, stând retras într-un colţ al camerei unde locuiau Tismănaru, camera fiind cu vedere spre un bulevard cu patru benzi de circulaţie, stradă care şerpuia aproape paralel cu apa tulbure a Innului

care traversa cu valurile sale învolburate oraşul din inima Alpilor.

În camera cochetă de la etajul întâi, cu două paturi mari, stăteau Tismănaru şi Roşu, deoarece aşa fusese stabilit încă de la plecarea din Bucureşti. Amândoi, însă, îşi trădau uşor superioritatea faţă de oamenii din jur. Tismănaru era palid şi tras la faţă, cu ochii încercănaţi, umblând ca năuc prin cameră, în timp ce Jean, care-i privea, era destul de proaspăt, cu chipul ca de porţelan de Sèvres şi ochii albaştri strălucitori, ce se înviorase după dialogul subordonaților din grupul său.

Spontan, lui Roşu i se aprinse în ochi o pâlpâire neliniştită, dar blândă şi plină de bucurie, prin faptul că-i domina puţin pe mai vechii prieteni din gaşcă, iar pe buzele lui ademenitor umflate stăruia un zâmbet vesel şi prietenos. Mişcându-se grijuliu de colo-colo, prin camera cu vedere la stradă, acesta privea, prin ferestrele larg deschise, luminile generoase ale oraşului împodobit de sărbătoarea Sfântului Petru. Căutând să se facă înţeles de colegii săi, Jean strigă elegant la aceştia, lovind cu putere palmele de şolduri:

— Mergem să mâncăm, colegilor, sau o mai frecăm prin cameră? le strigă el.

— Sigur că da, nea Jeane! Văd că-ţi este foame, nu? întrebă Roşu, ridicând privirea.

— Nu aşa de rău, dar mi-e foame! Apoi mâine merg atâția kilometri prin munţi! Trebuie să fiu bine hrănit, nu-i aşa? le comunică ferm bărbatul.

— Măi, să fie! Hai, bă, să mâncăm, că ne bate nea Jean, aşa cum e de flămând! spuse cu glas tărăgănat Codruţ, care stătea în pragul uşii şi-i privea mirat pe colegii săi.

— Hai, Roşule! se auzi vocea lui Tismănaru, cel care îl tot înțepa pe colegul său. Ce dracu te găteşti ca o fată mare la măritat?! răcni cu tupeu bărbatul cel tânăr către cel care i-a fost inițiator în echitație.

Faţa lată şi stacojie de oboseală a lui Roşu se schimbă în chip ciudat, iar obrajii-i căzură, dezumflându-se ca aluatul. Pupilele i se contopiră cu albul ochilor în nişte pete tulburi verzi –cenuşii, barba îi tremura, iar cu mâinile lui pistruiate frământa nervos şapca neagră, marca Puma, primită de la domnul Jean, cea pe care adesea o arăta celorlalţi prieteni, mândrindu-se cu ea. Roşu, cu o privire ursuză, nervos că ceilalţi nu ies din cameră, lovi puternic cu piciorul în podea şi răcni:

— Duceţi-vă dracu de bulangii! Am plecat la masă! apoi făcu stânga-mprejur şi porni vijelios pe scările înguste din lemn de brad, spre parterul hotelului.

— Am plecat şi eu cu Roşu, măi copii! Vă aşteptăm jos, la o bere germană, bine? le spuse Jean râzând.

Călcând atenți pe scările vechi din lemn masiv, care miroseau a motorină, au ajuns în micuţul restaurant aflat la parter, în stânga recepţiei. Din uşe au vizionat cochetul local, apoi cei doi bărbaţi au luat loc la o masă de opt persoane, cerând politicos un meniu, în limba lui Goethe. Un ospătar pistruiat, cu părul blond spălăcit, care era pe jumătate beat, le aduse rapid celor doi cartea de bucate, văzând că oaspeţii săi au o foame supărătoare şi ascuţită, care le sâcâia stomacurile obosite de drumul lung, parcurs de la Mogoşoaia până în munții Tirolului de Sud.

Văzând că ceilalţi băieți nu au de gând să coboare, rămaşi pe sus care pe unde apucase, Jean comandă cu zâmbetul pe buze ospătarului – care era şi patron al localului – un șnițel vienez şi o salată. A mai comandat şi o bere la halbă, dar şi pâine prăjită. Cum plecă ospătarul, acesta luă un baton cu susan, de tip grisină, dintr-un coş de pe masă, întinse în sare şi, oferindu-i şi lui Roşu un alt baton, au început să mănânce cu poftă. Cei doi bărbaţi au înfulecat rapid toate grisinele pentru a le mai potoli foamea şi s-au apucat de bancuri şi snoave.

— Ce feţe au nemţii ăştia, băi Roşule! spuse Jean lejer, pe un ton blând.

— Da, nea Jeane, dar eu cred că şi ei zic acelaşi lucru despre noi! răspunse Roşu, în vreme ce gustă o gură de bere din cele două halbe aduse de austriac şi lăsate pe masă.

Din senin, pe uşa grea de stejar a restaurantului din hotel, vopsită în maro închis, au apărut, râzând cu o veselie debordantă, Tismănaru şi colegul său, Codruț Diaconescu, un tip ra scund şi slab, aducând la înfăţişare cu o claie de fân de munte, îmbrăcat într-o tunică de tergal de culoare închisă, pe care colegii nu o mai văzuseră pe el. Haina, cusută-n stil bavarez, avea guler scurt din postav negru, fireturi la manşetă, iar pe mâneci erau cusuți nasturi de aramă, cu petice mari din fetru verde, cusut şi el cu fir aurit în jurul coatelor. Din când în când, se întorcea spre ceilalţi colegi care veneau râzând din urmă, ridicând mâna în gesturi ample, explicând celor din spate cine ştie ce. Când dâmbovițeanul ajunse aproape de masă, ridică capul şi porunci cu asprime celorlalţi ce cârcoteau bine dispuşi:

— Hai, băi puturoşilor, mai repede, că se răceşte ciorba. Hai, putorilor, să halim şi noi ceva, aici prin Tirol, țara lui Mozart, nu?! spuse

el.

— Nu-i nimic, măi Codruțe, că o încălzește fata aia blondă de la bar, ce zici? completă Roșu cu glas tare, privind agale cu ochii lui de vulpe ce tronau sub chelia strălucitoare.

— Salut, băieți, ce-ați comandat, fraților? întrebă curios Tismănaru.

— Am luat câte o bere, șnițel vienez și, evident, o salată bavareză și m-am uitat în meniu; cred c-am să-mi iau și un profiterol, spuse Jean, în vreme ce turna în salată ulei și oțet dintr-o olivieră mare, care era așezată în mijlocul mesei din lemn masiv.

— Tu ce iei, Roșule? Vrei și tu șnițel vienez, ca băieții ăștia? întrebă Tismănaru.

— Da, mă, așa voi lua și eu! Ai să râzi, dar vreau tot un șnițel vienez și bere fără alcool, răspunse Roșu, cu fața purpurie de supărare pentru că ucenicul său îl lua mereu la mișto.

— Lasă-l în pace, băi Codruțe, că e meșterul tău! Nu-l mai lua la mișto, ce dracu! Nu vezi cât este de mare? Poate-ți dă ăsta o carabă de nu te vezi! îl înțepă Jean pe bărbatul cu două capete mai mic decât Roșu.

— Stai liniștit, domnule Jean, că io sunt mai micuț, dar ... ăsta-i mare și prost. Îl bate și nevastă-sa, zău așa! spuse învățăcelul către Roșu, izbucnind într-un hohot de râs molipsitor.

Masa românilor din cochetul restaurant tirolez a început cu un hohot gălăgios de râs, fapt ce-i făcu pe trei nemțălăi din local, care erau morți de beți, să-și întoarcă capetele.

La un moment dat, prin ușa batantă dinspre holul care venea de la recepție, a intrat în salon, cu pași grațioși, o cehoaică tânără și brunetă, cu un piept perfect, ca doi pepeni, cu capul gol, cu două cozi despletite pe spate. Ochii săi negri ca doi tăciuni sclipeau în mijlocul feței sale albe, lângă buzele groase și senzuale, cu carnea roșie ca de curcan; femeia frumoasă fiind urmată de un bărbat de 75 de ani, micuț de statură, burtos și cu o chelie pronunțată.

Cum o văzu, Roșu căscă ochii mari și scânci cu un zgomot surd, ca un câine lovit, după care rămase mut. Pe față i se citea încântarea, vreme-n care i se strângea inima, simțind o uscăciune fierbinte în gât, iar din pământ avea impresia că acum cresc spini ce-i străpung adânc și inima, și ceafa, rupându-i dureros carnea obosită.

— Ce faci, măi Roșață, ești vrăjit? întrebă Tismănaru cu sictir în voce.

— Nu vedeți, mă, că nu mai aude, fraierul?! spuse Jean.

— Dacă-l vede nevasta, îl castrează! adăugă Codruț.

Văzând efectul halucinant al femeii pe fața lui Roșu, un austriac de vreo 60 de ani s-a oprit între acesta și femeie și a făcut din mână de sus în jos prin fața ochilor săi, vreme de câteva secunde, lucru care cu greu a reușit să-l trezească din reverie pe român.

— Băi papagalule, ce pizda mă-tii faci? Așa prost ești, mă? N-ai mai văzut o femeie, prostul satului? îi spuse Tismănaru revoltat și cu un vizibil sictir în glas.

— Frate, vezi ce mișto e gagica? spuse cu vocea pierdută Roșu.

— Văd, mă! Și dacă-i mișto, ce dacă, boule? Trebuie să cazi așa în transă, prostule?!

Când prietenii dialogau de zor, un omuleț burduhănos și cu fața rasă veni aproape de Roșu și, holbând la el niște ochi spălăciți și rotunzi ca doi bănuți, înconjurați de un păienjeniș de vinișoare, începu

să-şi fluture iarăşi mâna lui scurtă şi să-i zică-n gura mare, evident în limba germană:

— *Das ist frau der hotel besitzer, meine herren!*

— Ce zise nemţălăul ăsta beat şi urât? întrebă curios Roşu.

— Spuse că-i femeia proprietarului de hotel, dragul meu, răspunse Jean, care râdea cu gura până la urechi de slăbiciunea lui Roşu pentru femei, în general, dar, mai ales, de scurtcircuitul care îl lovise pe bietul om la vederea tinerei.

— Prostule, peste tot unde te iau cu mine mă faci de căcat! rosti cu gura plină Tismănaru, care înfuleca cu poftă o chiflă cu susan, stropită cu o gură de bere.

Stând pe scaun cu ochii ațintiți pe geam, Jean Mogoșanu revăzu o imagine dragă lui, din timpurile de demult petrecute la Mogoşoaia. Retrăia cu emoţie mută o plimbare în trăsura bunicii sale, Elisaveta, şi vedea aievea caii care urcau la pas o coastă de deal în partea de sud a satului, pe care sătenii o numeau *în Lupu*, pe malul gârlei, unde apa şerpuia lin, dar sălbatic, aşa cum era cursul ei la poala pădurii, loc unde copilul Jean se scăldase adesea.

Deseori, acesta se sălta pe scaunul trăsurii, ţinându-se cu o mână de umărul sigur al bunicii sale şi cu cealaltă îşi aşeza cozorocul şepcii, astfel încât să nu-i intre soarele-n ochi până treceau de culmea deluşorului. Apoi se aşeza cuminte pe scaun, strecurându-şi mâna între palmele împreunate ale bunicii. Îşi susţinea faţa alintată de căldura soarelui, iar razele acestuia poleiau coamele bogate ale mestecenilor din plantaţia de pe marginea drumului, în vreme ce, aproape de râu, săgeţile multicolore de lumină se zbenguiau haihui, reflectându-se-n oglinda apei, luându-i vederea cu strălucirea lor orbitoare.

Băieţelul de atunci mijea ochii deranjat şi se uita înapoi, în timp ce, în praful ridicat de roţile trăsurii, se vedeau, ca prin fum, casele micuţului cătun din margine de Bucureşti. Oraşul se vedea în faţă, prin clădirile care răsăreau parcă după linia ferată ce ducea spre Gara de Nord, cu blocurile estompate de lumina confuză şi prăfuită a zilei. Dar zgomotul de la masa acestuia îl trezi din reveria copilăriei sale frumoase şi liniştite.

Bărbile puternice, cu pielea slinoasă pe feţele obosite, gălbejite sau rumene ale bărbaţilor de la masa din restaurant, se înfruptau din bucatele aduse din belşug pe blatul de lemn lăcuit.

Mâinile lor îndemânatice, pe ale căror degete parcă şedeau senzori nevăzuţi, rupeau bucăţile de carne, ce dispăreau în gurile lacome ale oaspeţilor din Bucureşti, udată din belşug cu bere germană. Fără să mai discute, mâncau fără pic de ruşine în faţa austriecilor contrariaţi de grupul vorbăreţ din salonul liniştit, unde o muzică tiroleză cânta, în surdină.

După 30 de minute, bărbaţii, cu burţile doldora de bucatele făcute de un bucătar guraliv, cu nasul şi faţa roşii ca un ardei gras, s-au retras în camerele lor, unde vreme de câteva minute au băut din vinul adus de Tismănaru, discutând despre cai, concursuri şi femei.

*****

alegeri mascate

Caricatură: Liviu Stănilă

IOAN OVIDIU MUNTEAN

Moto: Ca să faci parte din istorie, mai întâi trebuie să fii într-o memorie...

MILENARUL ROȘCANI

www.roscani-hd.ro, ca websit al nostru, va avea drept scop „recuperarea valorilor istorice, precum şi revigorarea vieții spirituale a comunității noastre”, metoda fiind cea de a acorda prioritate verbului „a fi”, față de verbul „a avea”. Iar acest websit va fi pus la dispoziția celor interesați în promovarea zonei şi implicit a satului Roşcani, ținând cont de registrul valorilor morale şi de meritelor personalităților consacrate major în viața publică, vrând astfel să readucă tezaurului spiritual vechile valori ale moralei şi eticii cavalereşti, cele izvorâte din principiile ecumenismului şi a moralei creştine: credința, speranța, dragostea, îndurarea, curajul, dreptatea, înțelepciunea, cumpătarea şi toleranța.

De asemenea, se cunoaşte faptul că istoria este de fapt lada de zestre a oamenilor, unde după anumite criterii stau înşiruite pe scara timpului faptele lor meritorii care au contribuit la viața comunității din care fac parte... Iar această ladă de zestre este aşa cum se ştie, factorul determinant al viitorului, fie acesta un viitor apropiat sau îndepărtat.

Roşcani, satul nostru milenar, din 1968 aparține de comuna Dobra din județul Hunedoara, fiind pentru noi roşcănanții (nu roşcănari, nu roşcăneni!) locul cel mai frumos, aşezat de Dumnezeu în Munții Poiana Ruscă, de-a lungul Râului Dobrii, afluent al milenarului Mureş, ceea ce ne garantează că din timpurile străvechi, noi avem rădăcinile înfipte adânc într-o istorie cu personalități şi fapte care ne umplu sufletul de mândrie şi în fața cărora ne plecăm cu respect şi pioşenie. Şi chiar dacă nu întotdeauna au fost vremuri prielnice pentru roşcănanți, suntem mândri că vrednicia lor, spiritul inventiv şi voința lor nestrămutată le-a ținut fruntea sus şi istoria nealterată.

De asemenea, se cunoaşte şi faptul că localitatea Roşcani este un sat românesc obişnuit, satul care pentru noi roşcănanții (nu roşcănari, nu roşcăneni!) este cel mai frumos sat, înşirat de Dumnezeu pe Râul Dobrii, cât şi pe afluentul său Valea Mare, care se varsă în acesta undeva la cumpăna milenarului Mureş cu străvechii munți Poiana Ruscă. Şi mai trebuie spus şi faptul că satul nostru natal are rădăcinile înfipte adânc într-o istorie cu personalități şi fapte în fața cărora ne plecăm cu respect şi pioşenie şi care ne umplu sufletul de mândrie.

Cu mai mulți ani în urmă am făcut parte dintr-o delegație a conducerii județului Hunedoara care a vizitat județul înfrățit Vas din Ungaria, unde în localitatea Szolnok am vizitat „Muzeul de istorie al fostului imperiu austro-ungar” Aici pe un perete de 6x4 metri era etalată cu mândrie o „hartă a Imperiului Habsburgic” pe care din curiozitate am studiat-o desigur cocoțat pe o scară glisantă, constatând că în locul satului nostru Roşcani, figurau de fapt două localități cu același grad de importanță, Roşcanii Mari şi Roşcanii Mici, desigur scrise ungureşte Roskany Mare (Nagy) şi Roskany Mike (Kiss).

Întors la Deva am găsit prin Arhivele Statului județului Hunedoara că la un moment dat în sec. XVIII populația cuprindea mai mult de 1.000 locuitori români, dar şi aproximativ o sută de cetățeni străini, nemți, croați, țigani, unguri şi slovaci, atrași de lucrul la câteva obiective industriale, cum ar fi Fabrica imperială de hârtie din textile (in, cânepă) de la Ciur, Fabrica de traverse de cale ferată de la Zbeg, Cariera de piatră de calcar de la Pleşu', dar şi cea de la Curpenu' şi cea de pe Valea Voichii, precum şi Varnițele de la Baniu, dar şi Bocşeriile de mangal de la Zbeg, apoi Exploatația forestieră din Munții Poiana Ruscă, precum şi cele şase mori de cereale înşirate pe Râul Dobra.

Îmi aduc şi acum aminte de povestirile mamei mele care aveau o singură caracteristică: întotdeauna „plecau de la moară”, sau „ajungeau la moară”. Parcă şi acum o aud: „Întâi moara a fost construită ca moară (fabrică) de hârtie”, de

către guvernatorul Haller Jonas (1692-1755), posesorul ipotecar al domeniului Deva, acesta fiind desigur îndemnat și de propaganda guvernului vienez. Ea a fost zidită între 13 aprilie-18 septembrie anului 1752, din 100 de mii de cărămizi.

Documentele mai spun că la 1 aprilie 1753 fabrica deja a produs prima coală de hârtie, ajungând sub conducerea numitului Johann Nikolaus Luth, ca după primii doi ani să prelucreze anual 300 de chintale de zdrențe. Apoi, după ce la 1784 a fost dărâmată de țăranii răsculați de Horia, Cloșca și Crișan, a fost abandonată cu totul până după 1848, atunci când de fapt a avut loc și schimbarea revoluționară a procesului tehnologic renunțându-se la cel bazat pe prelucrarea de lână sau textile, în favoarea celui bazat pe prelucrarea de celuloză.

Iar cândva în cei peste o sută de ani, pe cursul Râului Dobra a mai fost construită pentru administratorul neamț și moara noastră de cereale, moară care a fost scoasă la vânzare, atunci când după Marea Unire „viniturile" au plecat de la noi din sat.

Tot așa povestea mamei ne mai spune că în familia noastră ideea de cumpărare a morii a fost a fratelui străbunicului meu, Șindea Ioan (primar timp de 30 de ani în Roșcani!), care a trimis-o pe străbunica Șindea Rozalia (născută Luncan) la Viena, unde soțul ei, Șindea Petru „era angajat militar la împăratu'", motivul fiind ca să-i aducă atât banii necesari tranzacției, cât și acordul acestuia ca frații Ioan și Petru să fie părtași egali. Apoi povestea mamei mai spune că străbunica, o femeie curajoasă și hotărâtă, deși analfabetă, a mers singură cu trenul de la Dobra la Viena, folosind ca ghid un sistem de sfori de culori diferite, atunci când oprea trenul făcând un nod pe o sfoară și schimba culoarea sforii atunci când schimba trenul.

Iar la întoarcere, ca să știe unde să coboare proceda invers, desfăcând pe rând, nodurile. Ajunsă la Viena a luat și banii și acordul de părtaș, atâta doar că în glasul roților de tren a schimbat mesajul, spunându-i cumnatului care o aștepta nerăbdător, „că bărbatul ei nu este de acord cu asocierea". Și așa, după ce și-a vândut crâșma și s-a împrumutat la bancă, a cumpărat singură moara de cereale pe care prudentă, a dat-o ca zestre fiului ei, bunicul meu, Șindea Petru lui Petru.

Anul construcției morii nu se știe precis, dar desigur este cel de dinainte de 1870, an scrijelit pe stâlpul ușii de intrare. Îmi amintesc faptul că tata avea în gând să-i procure o turbină hidraulică, desigur să poată să „deie curent" pentru tot satul, pentru că așa era oriunde la sat: morarul era cel cu tehnica...

Mai știu că tatăl meu a devenit morar cu drepturi depline după moartea din anul 1948 a bunicului meu, socrul lui. Multă vreme viața familiei noastre a fost legată de această moară. Acum pot spune cu siguranță că întreaga mea copilărie și adolescență mi le-am petrecut în jurul morii, ascultând uruitul pietrelor, zbaterea neobosită a treierului, zgomotul apei care mâna roțile, toate care pentru noi însemnau „liniștea".

Dacă micul bec din casă pâlpâia, ori de câte ori dinamul acționat de o roată a morii se împiedica în mersul lui, atunci cu toții ridicam privirile în tavan ascultând cu atenție, ca atunci când măsori pulsul.

Iar când moara mergea întins, însemna că toate sunt la locul lor, „că viața noastră nu este tulburată de grija zilei de mâine".

Roșcani, 2023

LADISLAU DARADICI

RUBEN BUCOIU SAU DESPRE REINVENTAREA EXPRESIEI POETICE

Există poeți care conving prin idee, prin semnificație, prin dimensiunea existențială, experiențială a creației, alții remarcându-se mai cu seamă prin expresie, prin autenticitatea comunicării; dincolo de conținutul ancorat în problematica lumii actuale, ineditul liricii lui Ruben Bucoiu ține de abilitatea lingvistică, rareori întâlnindu-se un poet la un asemenea nivel al creativității verbale. Până la *Garderoba de aripi* (Editura Universitară, București, 2021), poetul a publicat *În coaja semnului de întrebare* (2013) și *Ochiul în plus* (2015), volume având ca numitor comun aceeași inventivitate a discursului, aceeași diversitate a tehnicilor creative.

Garderoba de aripi însumează șaptezeci și șapte de poeme, detașându-se cele existențiale și de dragoste, dar și cele despre îngeri, zbor și păsări. Sunt vizate condiția și limitele omului într-un mediu ostil, dificultatea înțelegerii lucrurilor din noi și dimprejurul nostru, acutizarea durerii sau ineluctabilitatea morții: „trăim murind și strângem risipiri/ pe țărmul alungit de amintiri/ știind că vom ajunge vrând-nevrând/ pe-al morții țărm/ pe-al țărmurilor/ gând” (*în orice vârf de munte e un țărm*). De altfel, volumul se înscrie sub semnul unui motto care, plecând de la ideea lui Iov că omul se naște pentru a suferi, nuanțează cauza acestei fatidice pătimiri: „omul se naște să zboare, de aceea suferă” (Carl Sandburg definea poetul drept un animal marin trăind pe uscat și râvnind să zboare).

Sunt multe aspecte, potrivit lui Ruben Bucoiu, ce influențează trecerea noastră prin această lume în care avem senzația că „locuim în ochii necunoscuți ai unui străin”, în care „pomul vieții” a ajuns cherestea, din toate idealurile alegându-ne cu ceea ce poetul numește „robia libertății”. Blocajele sunt omniprezente, inclusiv de ordin mental: „mi-e mintea blocată/ s-au cuplat niște gânduri aiurea”, constată poetul la un moment dat, „și nu știu pe unde-am lăsat/ butonul ăla mic/ de reset” (*lipsa lecturii)*. Armonia lumii, a *simtoversului,* este perturbată de sunete, vorbe, zgomote. De ce atâta pălăvrăgeală, oare, se întreabă poetul, când poți „vorbi” cu o simplă privire (*Allsop Arms*), chiar dacă „tăcerea e de piatră” și doar „vorba-ți ciocan o sparge în fărâme rostite” (*stridentul nostru dialog lipsă*).

În *îngerul bețiv*, autorul trăiește cu senzația că zgomotele mașinilor îi invadează ființa („mi se opresc camioane pe buze/ camioane lungi de tăcere/ nu claxonați, le strig,/ nu claxonați!”), în *povestea hergheliilor* „vrând să se asigure că aude bine”, însuși Dumnezeu *dă la mic* „gălăgia planetei”; este relevantă metafora *cântecului* înăbușit de hărmălaia lumii (în poemul *un cuib de cântec înfrunzit*, trilul unei înaripate fiind perturbat de pocnetul a două mașini care se ciocnesc, de un film cu împușcături, de un disc zgâriat și așa mai departe).

Ruben Bucoiu e un iubitor declarat al armoniilor simple, familiare, în locul gălăgiei „klingoniene” a planetei (care l-a deranjat încă de la naștere) preferând „tăcerea prelungă a peisajelor/ adânca învăluire a liniștii”, dar și „micul dejun al unei conversații/ hohotul de râs al fericirii/ amestecarea dulcelui cu linguriță/ cafeaua muzicală a sorbirii” sau „semnificațiile mute ale gesturilor” (*necuprinsuri*). Liniștea devine condiția deslușirii scurgerii timpului și uneori, „când gălăgia planetei e dată pe minim”, se pot auzi pașii zilei de ieri (*dublă cetățenie*). Cu o sensibilitate ieșită din comun, poetul aude cum cresc ghioceii „topind în jurul lor zăpada”, ascultă cum „bat vânturile covoarele vremii” sau zgomotul „pe care-l face seva urcând” (*aer proaspăt*).

Iubirea reprezintă un refugiu în această lume tumultuoasă, oază de liniște și lumină unde sufletele se redescoperă găsindu-și împlinirea, rotunjindu-se în *sfera iubirii*. Femeia devine partener indispensabil al bărbatului, acesta

adresându-i gândurile, frământările, în absența ei tânjind după simplitatea/ spontaneitatea conviețuirii, ca în această ingenioasă asociere de termeni contrarii ce sugerează posibilitatea/ imposibilitatea acestui sentiment ales: „pe drumurile mele umbli câteodat`/ și ba suspini ba plângi ba îmi zâmbești/ eu când te știu când nu te recunosc/ și nici nu pari a fi deși tu ești/… / tu vrei să vreau să plângem amândoi/ și vrând la fel să ne zâmbim deodat'/ iar mâinele de azi – cu crengi rodind pe el –/ să fie viitorul/ de-altădat" (*mâinele de azi).*

Poemele de dragoste ale lui Ruben Bucoiu izvorăsc din sentimentul pur, neviciat, jucăuș: „nu pune pe tine nimic" – își roagă iubita – „lasă-te/ așa ca pe o felicitare nescrisă/ să te mâzgălesc eu/ cu citire" (*creion de pleoape);* sau „să te-ntinzi până când/ îmi umpli cămașa cu aroma cafelei tale" (*mi-e totuna*). De la poet aflăm că *a iubi* înseamnă *a gândi cu inima*, tot el propunându-ne o posibilă *matematică* a iubirii: „calculele pe care le-ai făcut/ fără mine/ sunt incomplete" (*minus unu*). Când iubești, zâmbetul femeii devine cel mai frumos „strigăt" („tu strigi către mine cu zâmbetul tău"), un motiv poetic frecvent fiind cel al ochilor: „ți-s ochii negri negri rău/ cuprinși de-ntunecime/ oare mai vezi ceva prin ei/ tu te mai vezi/ pe tine?" (*întunecare*).

O temă emblematică a poemelor este *zborul*, motivul *aripilor* din titlu, reluat cu diverse nuanțări pe parcurs, fiind relevant în acest sens. Poemul *țărână înaripată* este construit pe ideea putinței de a zbura „deasupra sufletelor vii" inclusiv post-mortem, în pliscul corbilor care ne-ar sfârteca, zborul fiind posibil și când trupurile ni se transformă în sevă, purtați astfel în zboruri neînțelese „prin rădăcini, trunchi, ramuri și frunze-n vânt"; această vocație a zborului există și în arbori, seva lor ascunzând ceea ce poetul numește (în *inimi bătând*) „drumul spre pasăre": „aud și acum zgomotul/ pe care-l face seva urcând/ și nu mă mir că pulsul/ îi e ciocănitoare".

Legat de cel al *aripii*, motivul *îngerului* apare în numeroase poeme ca *povestea îngerului rău, povestea îngerul(ui) surd, îngerul bețiv, îngerii morții,* dar și în alte poeme ca *spărtura* („trecem prin inima îngerului/ pieptul lui spart își aude/ în urmă/ ecoul") sau *ajunsul neajunsului* („îngerul tace/ nerostind niciun gest/ c-ar avea de gând să zică ceva", finalul fiind tot un joc al contrariilor: „el însuși fiind lumina indiferenței/ ce umbrește/ nevenirea lui/ ajunsă") etc. Sunt *povești* fascinante, cu nuanțe de suprarealism: un înger rău se ascunde într-un ou de lut, pentru a nu fi pedepsit, de către mama lui, la cumințire (*povestea îngerului rău*); într-un alt poem, un înger invadează un lan de grâu, tocindu-și coasa în încercarea de a secera spicele: „din când în când/ câte-un spic călcat în picioare/ se ridica.../ altul sta mândru/ gata să cadă", însă exact spicele pe care reușea să le doboare urmau să fie culese pentru pâine (*îngerul morții*).

Dincolo de această incursiune sumară în ideatica poemelor (problematica lucrărilor lui Ruben Bucoiu e infinit mai complexă), surprinde varietatea structurală a acestora, incluzând un evantai de tehnici, invenții fonetice, lexicale, răsturnări și transferuri semantice (filolog de profesie, autorul e licențiat în limbi străine). Poetul inventează termeni, vorbindu-ne despre *simtovers*, despre *realiparte* și *realipărți*, despre cum *se curcubează* lumea trecând prin noi, despre *cântăreala* lucrurilor care arată mereu diferit.

La nivel grafic, plusul de sens apare în urma folosirii parantezei sau liniuței de unire, aspect frecvent în formularea titlurilor (*pe-trecerea dintre..*, *o hermeneutică a desti-nației, determinat*, *zi-le de naștere, (ne)îmblânzirea, (ne)plăcerea de a fi, plic fără scriSoare, ni mic* etc.), același fenomen apărând și în cuvinte din interiorul poemelor: „uni-versuri", „in-amic", „aPlecare", „lip(s)ite", „vo-cale", „ne-simțită" etc. Poetul nu folosește nici punctul, nici virgula, iar punctele de suspensie sunt formate din două, nu din trei puncte (*toamnei.., vulturi.., planetă..*). La nivel fonetic, apar aliterația și asonanța („umăr trecut tocind umărul aerului", „zice ziua de ieri", „marfare line lente lenește", „tu plecai o plecare prelungită"), iar la nivel lexical, articularea adverbelor, interjecțiilor („mâinele", „câteodat-ul", „pac-uri"). O practică specifică e folosirea formelor flexionare diferite ale aceluiași termen în cadrul enunțului („fără de capăt ți-e capătul de linie", „ascundere a ascunderii sub ascunderi", „memoria unor amintiri uitate de neuitare"). Uneori, apare chiar aceeași valoare a cuvântului („de citit n-am citit mai nimic"; „nu-mi place că nu-mi place"), alteori lexemul omonim fiind reluat cu sens diferit ("azi m-a prins ploaia/ și m-am lăsat prins", „și-i șterg strengărește/ cu guma de șters", "să rămână nesimțirea ne simțită").

Subtilitățile lingvistice sunt frecvente și la nivelul sensului, apelându-se la transferuri semantice („andreaua privirii", „tâmpla ochiului", „glazura radiantă a toamnei"), enunțuri atipice („am plâns ieri o ploaie de vară"; „vezi să nu spargi oglinda care mă vede") sau

oximoron („robia libertății”, „mâinele de azi”, „răspuns ne-ntrebat”, „ajunsul neajunsului”). Nu lipsesc englezismele („amestecool”) și chiar titlurile în engleză *(third conditional; no vacancy; slow motion; she doesn`t love me; Allsop Arms)*. Ca sintagme, poetul ne vorbește despre „burta viitorului”, „cordonul ombilical al planurilor”, „inima ochiului”, „diapozitivul zilei” sau „triunghiul marilor vorbe”.

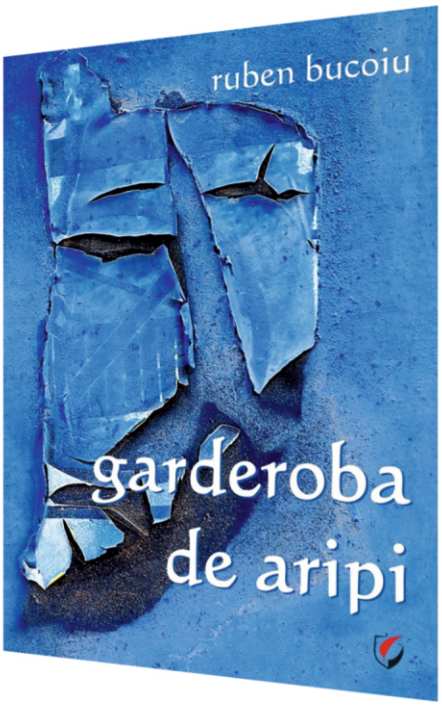
Relevante pentru stilul lui Ruben Bucoiu sunt și metaforele: amintirile sunt „umbre din plămânii divini ai zilei”; cuvintele, „bulgări de jar” ce ard amprenta privirii; iubirea, „o flacără ce arde-un ocean”. Poemul *necuprinsuri* e o enumerație de peste douăzeci de sintagme, alte creații ca *gândul* sau *conjugare imposibilă* având la bază o înșiruire de comparații.

Un rol important îl are repetiția, în aproape o cincime din poeme reluându-se, la început de strofe, aceeași construcție, ca laitmotiv: *third conditional* („de-aș fi...”), *dublă cetățenie* („trec așa...”), *..pfff* („și de i-aș zice...”), *un cuib de cântec înfrunzit* („cânta o pasăre...”) și așa mai departe.

„Abia când am găsit poezia/ am început să gânguresc/ aha-ul”, mărturisește poetul în *întâia literă*, revelația descoperirii versificării reprezentând pentru el debutul real al comunicării. Astfel, alături de importanța vitală a iubirii, libertatea creației reprezintă certitudinea care dă sens existenței. Iar poezia nu are opreliști, nici ca idee, nici ca expresie.

Nimeni nu te împiedică să-i spui câinelui *pisică* sau *mâine* la vrabie, să repeți un *papagal* pe de rost, chiar dacă un „mieunat ar fi înotul peștelui/ cu coadă stufoasă/ prin acvariul bibliotecii”, căci, cum precizează Ruben Bucoiu în poemul *...pfff*, „ciudat de banală ar fi poezia pe care/ n-aș ști s-o extrag/ din măseaua de minte a acestei rostiri”.

CONSTANTIN STANCU

Paulina Popa – Portretul din poeme

Paulina Popa este o personalitate marcantă a literaturii de azi, mai ales în zona județului Hunedoara, unde a trăit și a muncit, membru al Uniunii Scriitorilor din România, un nume care, de la debutul ei în literatură, din anul 1970 cu poemul Jocul desenului meu, a fost în permanență prezentă în presa literară a vremii, în reviste de prestigiu din țară și din străinătate, la saloanele de carte, la evenimente culturale, în emisiuni de televiziune. S-a bucurat de la bun început de aprecierea criticii literare, de aprecierea confraților, de cea a cititorilor.

O trecere în revistă, pe scurt, ar arăta că poezia a fost/este o sărbătoare pentru poetă.

Haiku este o formă a micropoeziei destul de abordată în literatura română, poeții considerând forma fixă, rigoarea, presiunea limbajului asupra mesajului și a stărilor poate duce spre o poezie de maximă expresivitate. Legătura dintre om, natură, limbaj, dinamica vieții se relevă în acestea.

Paulina Popa, poetă pasionată de stările vibrante ale poeziei, ne propune, cu generozitate, volumul Floare de cireș - haiku –, realizat la Editura Emia, în anul 2020. Micropoemele sunt însoțite de fotografii expresive, realizate chiar de autoare. Imaginea, cuvintele, aranjamentul în carte, au menirea de a transmite fiorul, starea esențială: poezia fără frontiere, depășind limitele limbajului, marcând timpurile prin fulgerul mesajului bine fluidizat.

Stilul este preluat din literatura niponă, dar este agreat în lumea literară de azi ca o modalitate de a pune în operă cele mai adânci sentimente.

Transparența anotimpului în raport cu eternitatea este bine armonizată: „Floare de cireș, / Mii de ochi spre cerul tău -/ Acela din ochi” (p.20).

În altă parte, materializarea primăverii și a întrupării ne arată legătura dintre cer și pământ: „Ninge în grădini, / Cade cerul pe pământ,/ Iisus se naște” (p. 48). Elementele sunt subtile: ninsoarea ca o prezență, grădina care ne reamintește de Eden, inițiativa divină de a coborî la om, de a-l vizita prin toate, întruparea divină, legătură dintre Dumnezeu și om, prin Omul Iisus. Paulina Popa ține să pună în evidență teritoriile poeziei sale: Primăverile, rana dragostei; Haiku, stâlp de lumină verde!...

Este definit micropoemul, apelând la mijloacele interne ale liricii: „Haiku din vis,/ Fulgerul meu din sânge/ Ești o flacără!” (p. 45). Iată, micropoemul face parte integrantă din ființa poetei.

În notele de final ni se arată concluzia: „Aici putem străbate, cu nonșalanță, cerul interior, liniștea zilei și a nopții, iarba, piatra și arborii ce sprijină cerul” (p. 63).

Un volum în care poeta a pus sufletul ca prioritate, capacitatea de concentrare în mijlocul universului deschis precum o carte veche.

Paulina Popa își consolidează opera cu Trilogia oglinzii*, o antologie în trei volume dense, penetrante. De remarcat de la început discursul liric consistent, pasiunea pentru poezia de suflet, temele serioase, bazate pe valorile creștine general acceptate, predispoziția pentru curățenia gândului. Limbajul se pliază pe toate aceste, iar poemele trădează o viziune unitară.

Trilogia se desfășoară pe trei nivele:

Urcarea undelor;

Orașul din cer;
Iarna îngerului.

Fiecare volum poate exista independent, de remarcat faptul că există o legătură structurală evidentă între acestea.

O rețea care ne marchează viața este timpul, văzut aici ca sânul timpului. Poemul antropic, inspirat de prezența femeii, ne face să înțelegem că toți avem acces la frumusețea și hrana eternă (mana din pustie).

Poeta izbucnește: „Urcarea undelor se petrece/ sub oglinda de sânge" (Netimpul vostru, p. 68 – în Urcarea undelor).

Destinul ne este măcinat de noile tehnologii, încă neasimilate complet și la limita neființei: „Facebook/ adică să stai cu ochii lipiți de monitor,/ să lași baltă toate proiectele,/ să uiți de viața reală,/ de viața cea vie,/ cea care pulsează, și pulsează…// Adică,/ să aștepți un semn de la nimeni/ de la posibil,/ de la… poate că…// Să-ți faci țara ta, cu oameni și natură,/ să stai așa lipit de o iluzie" (Facebook, p. 81 – în Urcarea undelor).
referințele critice din periodicele literare, oglinda unei vieți în umbra poemului nesfârșit.

Trilogia merită o analiză mai complexă, cele trei volume exprimând mișcarea Creatorului spre omul aflat sub ninsori, orașul în care s-a rătăcit privind spre orașul din cer, sub privirile indulgente ale Îngerului trecând pe sub cupole de ger.

Mai reținem despre oglinda din poeme: „Oglinda în care intrăm/ ca înăuntrul nostru/ și una suntem cuprinși de val" (Oglinda, p. 8 – în Urcarea undelor).
Într-un limbaj deschis, curgător, Paulina Popa dezvăluie în cartea Matematica îngerului – fragmentarium – parte din frumuseţea şi rigoarea vieţii, grija lui Dumnezeu pentru oamenii săi, pentru ca miracolul vieţii să rămân miracol.
„Am găsit poeme din care s-au înălţat biserici" – iată frumuseţea care aduce finalitate, calculele divine pentru ca omul să devină perfecţiune se împlinesc şi putem accepta frumuseţea absolută a creaţiei.

Prin această carte poeta pune în joc predestinarea omului, o acceptă şi poezia se dezvăluie ca un mijloc prin care cele luminoase intră în inima omului. Este o viziune pe care o acceptă şi intră în proiect cu toată libertatea, asimilând contradicţia.
„Umerii tăi mai păstrează urmele aripilor/ ce te purtau prin norii ca nişte lei tineri/ prin ierburile înalte ale savanei" (În veacul veacului, întotdeauna, p. 23). Iubirea este tema volumului de versuri scris cu migală şi pasiune, publicat la Editura Emia în anul 2012, cu titlu simplu, Iubire. Toate erorile s-au destrămat, a rămas ea, iubirea.
Pentru poetă sentimentul acesta profund înseamnă legătura cu divinitatea şi cu semenul deopotrivă. Este un exerciţiu spiritual demn de reţinut. Ea depăşeşte tehnica experimentelor specifice poeziei actuale, iubirea acoperă toate faţetele vieţii. Tema este preluată din Scriptură, este modelată de poetă prin starea proprie, experienţele pe care le-a trăit, le-a explicat, le-a scris, au atins-o. Fiecare poem este expresia iubirii, poemele se leagă unele de altele prin fire nevăzute, prin cuvintele alese şi care au marcat-o în timp. Volumul s-a edificat din alte volume, Paulina Popa este una dintre poetele reprezentative ale literaturii române, implicată în viața literară prin resursele pe care le are: opera sa, editura, pasiunea pentru artă, zicerea poemului în public, director şi redactor al revistei de cultură şi literatură „Semne", Deva.

În volumul de versuri CARTEA IORDANIA (Editura Emia, Deva – 2008) poeta Paulina Popa îşi lasă fiinţa să călătorească în timp şi anotimp, în Iordania. Întâlnirea cu istoria şi cu locurile pe care s-a modelat credinţa omului şi credinţa creştină aşa cum o ştim astăzi, este şocantă pentru femeia Paulina Popa şi pentru poetă, totodată, dar e vremea recuperărilor... Impactul este puternic, limitele timpului prezent se îngustează şi tind spre un prezent continuu, aparent posibil...

Titlul volumului este unul simplu şi, poate, nerelevant, dar pare ales cu grijă de autoare, e un fel de incrustare în marile cărţi ale lumii, un fel de cuprindere a poeziei în tema majoră a credinţei care schimbă sufletele. În fond suntem călători pe acest pământ, călătorim cu pământul în univers, cu gândul o iluzie, iluzia deşertului fertil …
Volumul de versuri are mai multe părţi: Cartea lui Adam sau Grădina Raiului/ Cartea lui Lot/ Cartea lui Moise, Cartea Iordanului. Pământul sfânt face fiinţa să vibreze, locurile au ceva magnetic care atinge inimile, locurile atrag

alte locuri, alte fiinţe, sunt teme fundamentale care intră în versurile poeziei lui Paulina Popa precum: alegerea, prezenţa îngerilor, poemul ca fiinţă vie magmatică, Marea Moartă, prezenţa divină, izvorul nesfârşit, imaginea crudă a locurilor unde au trăit, au vorbit, au murit personajele biblice, dreptatea invizibilă care frânge fiinţele, porţile raiului, potirul, tăcerea, plânsul, ţinutul promis, versul ca un fir subţire de aur ce leagă lumile…

Ajunsă la maturitatea stării de graţie pe care doar poezia o poate revărsa peste om, Paulina Popa aruncă în lume un ţipăt, este ţipătul celui care descoperă singurătatea absolută, singurătate în care abia mai poţi respira, mai poţi vieţui. Acest ţipăt s-a realizat în volumul de versuri SCRISORI CĂTRE ONIA SNAIDER SCRISE DE PAULINA POPA, lansat de Editura Emia, în anul 2003, colecţia „Orfeu”.

Merită remarcată această colecţie, care stabilizează un stil publicistic solid, pornind de la semnul actual al informaticii totale, modelul unei dischete pentru calculatorul personal, high density sau haute densite, îndrumându-ne spre densitatea maximă de trăire pe centimetru pătrat de cuvânt.
Deşi scrisă în anul 1997, cartea scriitoarei Paulina Popa, CUVINTE SĂRUTATE DE ÎNGERI, este actuală pentru că se bazează pe un gând venit din veşnicie, gândul acesta: toate cuvintele poetului sunt sărutate de îngeri. Adică, au ceva coborât de Sus, cu mult mai de sus decât apreciem uneori.

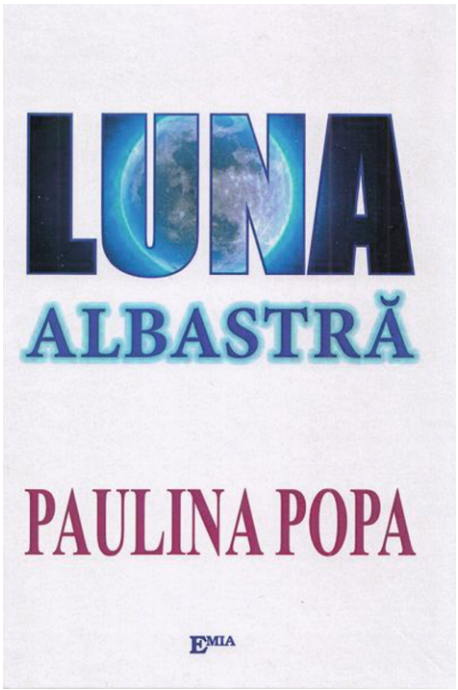
Cartea începe cu o RUGĂ şi se termină cu un PSALM, citim cum se declanşează poezia: „Ascultă-mă, Dumnezeule, ridică-mă în Lumină!” şi se termină cu „Apropie-mă, Doamne, de Câmpul de taină, şi sporeşte-mi aceste Păsări, Pietre, Flori…”.

Să recapitulăm datele făcute public de scriitoare, de Biblioteca Judeţeană „Ovid Densuşianu” Hunedoara-Deva, în cărţile pe care le-a publicat şi-n care apar note biobibliografice.

Critici literari şi scriitori precum Radu Ciobanu, Gheorghe Mocuţa, Dan Cristea, Ladislau Daradici, Dumitru Hurubă, Adrian Dinu Rachieru, Constantin Cubleşan, Romul Munteanu, Octavian Soviany, Gheorghe Grigurcu, Florentin Popescu, Gabriel Petric, Constantin Stancu, Elisabeta Bogăţan, ca să nu amintim decât o parte, au avut întotdeauna cuvinte de apreciere la adresa creaţiei literare purtând marca Paulina Popa. Trebuie amintit faptul că Paulina Popa este fondatoarea revistei literare „Semne-Emia”, care apare fără întrerupere din anul 1998 și, vreme de câțiva ani, organizatoarea și sufletul Festivalului Internațional de Poezie „Emia”.

A colaborat la cele mai importante reviste literare din România: „Convorbiri literare”, „Arca”, „România literară”, „Conta”, „Luceafărul”, „Viaţa Românească”, „Poezia”, „Poesis”, „Steaua”, „Dacia Literară”, „Cronica”, „Reflex”, „Viaţa Românească”, „Confluenţe”, „Unu”, „Aurora”, „Cafeneaua literară”, „Familia”, „Hyperion”, precum şi la reviste din afara ţării: „Mihai Eminescu”, Australia, „Europoesis”, Franţa, „Lumină Lină - Revistă de spiritualitate și cultură românească / Gracious Light - Review of Romanian Spirituality and Culture”, New York, USA etc.

Paulina Popa a obținut prestigioase premii literare care sunt tot atâtea dovezi ale talentului său remarcabil: Premiul Uniunii Scriitorilor din România, filiala Arad, pentru volumul Rochia nesupunerii (2001); Premiul pentru poezie al Salonului Internaţional de Carte de la Oradea, ediţia a VIII-a, pentru volumul Ghilotina sinelui, Bucureşti, Ed. Vinea, 2000; Premiul revistei „Convorbiri literare” pentru revista „Semne” (2001); Premiul Sensul iubirii, Drobeta Tr. Severin, pentru volumul Ghilotina sinelui (2004); Distinsă cu Premiul revistei „Arca”, în cadrul Premiilor Uniunii Scriitorilor din România, pentru volumul Cartea Iordania (2008); Premiul pentru Poezie la ediţia a XVI-a a „Zilelor Convorbiri literare”, pentru volumul Vâsla de Ametist, Cartea Grecia, Ed. Emia (aprilie 2012); Premiul „Opera Omnia”, al Uniunii Scriitorilor din România în anul 2013.

În anul 2010 i se conferă Titlul de Cetăţean de Onoare al municipiului Deva; în anul 2013 i se conferă Titlul de Cetăţean de Onoare al Judeţului Hunedoara; în anul 2017 i se înmânează distincția Femei de afaceri, de succes din Județul Hunedoara, în cadrul manifestării Gala Excelenței Feminine din Deva.

În anul 2020 a primit Premiul pentru

literatură, din partea Casei Majestății Sale, Principesa Margareta, Custodele Coroanei României.

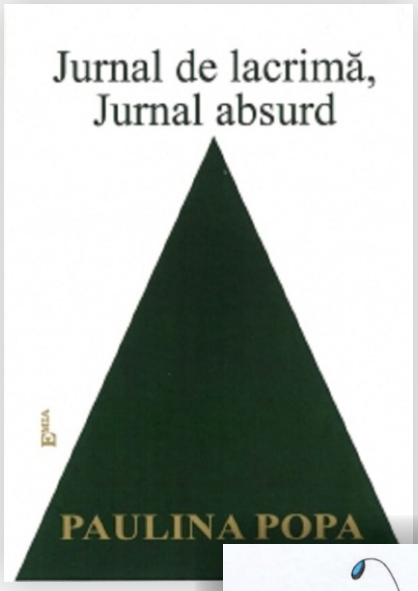
În anul 2022 a deținut Premiul de excelență al Galei Personalităților, acordat de Trustul Accent Media.

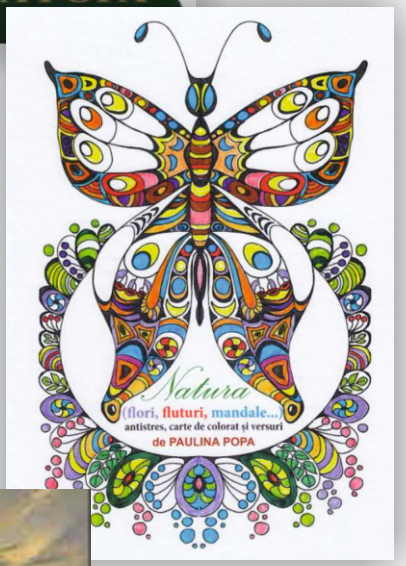
Cu cele peste 50 de volume de poezie și tot atâtea pentru copii, publicate în țară și în străinătate, Paulina Popa și-a dovedit talentul și dedicarea totală pentru literatura adevărată pe care o zămislește spre bucuria cititorilor.

Casa de Editare Emia, pe care a creat-o, a scos pe piața de carte de-a lungul anilor sute de volume din diverse domenii, de la literatură la științe exacte, spiritualitate și cărți pentru copii, semnate de personalități marcante în domeniile lor.

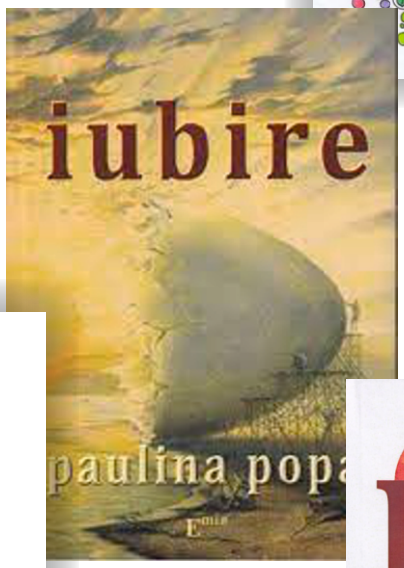
Paulina Popa și-a făcut datoria, a susținut poezia prin cărțile scrise, mesajul ei a fost să cânte și să plângă, cu o mai mare putere, dorul ei după Frumos și Lumină, pentru că experiențele de fiecare zi au apropiat-o de Raiul pierdut dar regăsit cu fiecare poem…

„Pe Golgotele din noi/ fiecare-avem o Cruce, / fiecare-o catapeteasmă fulgerată / și-un întuneric în amiaza mare”/ …Pe Golgotele din noi / fiecare-avem câte un Semn”…

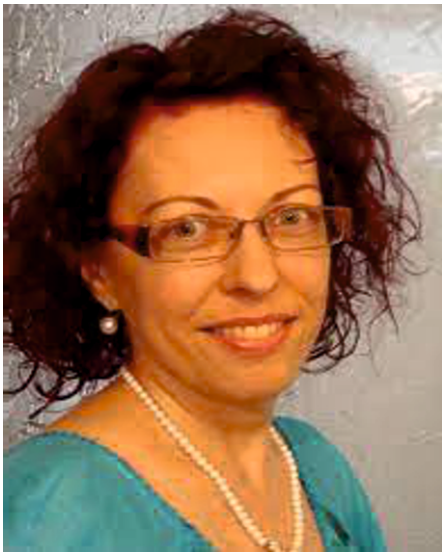

CAMELIA ARDELEAN

Ion Popescu-Brădiceni – *Rob la poezie*

Ion Popescu-Brădiceni (n. 1954), despre care Ion Cepoi afirma că „este ultimul mare simbolist român” (*Gorjeanul*, anul VII, nr. 1797, 9 februarie 1996), vine în întâmpinarea cititorului cu „o carte, pe cât de insolită, pe atât de originală”, presărată cu „o poezie stranie, plină de simboluri şi însemne vechi” (Liviu Ioan Stoiciu, coperta IV, *Ars poetica transversalia*, Editura Scrisul Românesc, 2013), care incită şi îndeamnă la meditaţie.

Doctor în filologie şi în hermeneutica literaturii, cu un palmares de invidiat şi cu o experienţă de o viaţă în domeniul Literelor, membru al Uniunii Scriitorilor din anul 2020, acest autor plin de entuziasm şi originalitate nu oboseşte să ne surprindă cu roadele sale încărcate de sevă, de pe ogorul cuvântului. El ne propune o nouă „Doctrină Transmodernistă”, mizând pe „străluminările din frumuseţea Noului Stil”, în care „sacrul şi profanul se infuzează reciproc cu arcele voltaice ale expresivităţii dublonoetice, voluntară şi involuntară, adică spontană” (după cum el însuşi declară).

În volumul la care facem referire (*Rob la poezie*, Editura PIM, Iaşi, 2020), alcătuit din 12 cicluri cu titluri interesante şi sugestive, fiecare în parte constituind o metaforă în sine sau o imagine criptată (*Coline de jar*; *În limba cea poezească*; *Litanii pe rug*; *Spiritul creaţiei*; *Sonete de vacanţă*; *Poemul emergent din halou*; *Poeme ţesute în război*; *Douăsprezece dezvoltări ale unor metanostalgii până acum ţinute secrete*; *...Şi douăsprezece răsfăţuri într-o limbă poezească din Regatul Criptofaniei*; *Întoarcerea stilului*; *Metamodelul unui poem planând, transfinit, peste lotuşi, lauri şi lepidoptere*; *Simbol şapte*), se răsfaţă circa 80 de poeme încărcate de un lirism matur, împănate pe alocuri cu grafica inedită a lui Petru-Ilie Birău. Spre final, regăsim trei *Addenda*, ce conţin câteva (micro)poeme ale autorului, unele fiind traduse în limba rusă de Valeriy Ţîbulenko, iar altele în limba engleză de Dan Adrian Popescu şi Silviu Doinaş Popescu.

Călător într-o lume imaginară (sau nu), populată cu personaje/imagini mitologice, lume în care „Politica devenise un fel de ciumă,/ lepră, cancer ideologic, pandemie/ de coronavirus”, unde „Vrăjitorul cu mantia înstelată mă vizita/ o dată la şapte zile, când mă invita/ la ceremonia de reiniţiere/ a tribului în legislaţia/ şerpuitoare” (*Vânt dinspre Hiperboreea*), poetul renunţă la conexiunea sa cu orice formă de guvernare, în favoarea „însămânţărilor de toamnă,/ în regatul lui Cyrus”.

Asemenea unui Robinson Crusoe al timpurilor străvechi, el îndură singurătatea „ca un stoic”, într-o „colibă în pădure”, pictându-şi „pe un vas minoic” „o figură de om”, pentru a-i fi partener de conversaţie în domeniile sale de interes („filosofie şi alchimie”). „Momentul” este prielnic eului liric pentru a se ocupa de „propria interioritate”, asemenea lui Enkidu, protagonistul poemului antic *Epopeea lui Ghilgameş*, ce trăia retras, departe de orice aşezare omenească. Referirea la şarpele Ouroborus, simbol al unităţii primordiale, denotă preocuparea autorului pentru spiritualitate, pentru depăşirea limitelor percepţiei umane, pentru înţelegerea „funcţionării” ciclului fără sfârşit al timpului şi spaţiului cosmic. „Vizita” la şapte zile a „vrăjitorului”, amintită anterior (şapte fiind

considerată „cifra lui Dumnezeu”), poate semnifica tocmai crearea unei relaţii a poetului cu divinitatea, ziua a şaptea reprezentând ziua în care Creatorul a început să „construiască” lumea psihică/spirituală.

Preocuparea/interesul pentru metafizică (şi nu numai) transpare (şi) din poemul *Aici, în TransImaginaria*, unde fântâna (ce simbolizează regenerarea şi purificarea fiinţei, tinereţea sau nemurirea spiritului) şi măslinul (simbol al păcii şi al purităţii) sunt motive de care autorul ţine seama în coordonarea mesajului său. El se consideră „poetul de circumstanţă”, „Scribul şi Alchimistul” suspendat pe „podul” înspre (i)real, ce intenţionează să (re)instituie, într-o lume fictivă, „dreptul la metafizică” (cu ajutorul unui „nomotet” din vechea Atenă), care să îi confere (ne)norocul de a se stabili pe o corabie de „pe genunea memoriei”, acolo unde este (uneori) locul creatorilor de frumos.

Ion Popescu-Brădiceni (îşi) aminteşte cu nostalgie, în unele versuri ale poemelor sale, de părinţi („mamele sunt zâne la sărbători”) şi/sau de strămoşi (în „scrisorile străbunului meu/ şi ale bunului meu din/ cele două războaie mondiale” „strălucesc în lacrimi logostele”) – *O contemplaţie eleutherică*; se retrage în sine şi „recad(e) în contemplare” („mi-e sinea-mi oarbă adăpost”), rememorându-şi viaţa asemănătoare strugurilor „zdrobiţi în teascuri” şi continuând să-şi ducă la îndeplinire scopul pentru care a venit pe pământ („Condeiu-şi prinde-n zeu cerneala/ dar îmi rămâne mie fala/ de-a-i fi proiectul futurist” – *Sonet fantast în EU răsfrânt păgân deloc însă nici sfânt*; „degustă” solitudinea menită artizanului cuvintelor atunci când timpului îi place „să facă risipă” („Singurătatea-i ca o ciumă.../ ...când insula ţi-e pustie,/ nicio paideumă/ nu-i dă nobleţe”) – *Noi feţe*; „vede”/simte cum „Puterea Cuvântului” înalţă „coline de jar” „deasupra mormântului”, iar „Gându-mi temnicer” urcă „de-a dreptu' în cer”, pentru a deschide calea „atâtor nescrise/ viziuni şi vise” – *Coline de jar*; este martorul iubirii dintre Ana şi Grigorie, Ana fiind „fecioara din vis” şi „logodnică de-a pururi”, iar Grigorie, „Cel Ales”, care „fusese trimis/ s-o scoată din istorie” – *Înfricoşată, frumuseţea*; este (şi) martorul propriei iubiri pentru Eleonor, „tandră minune”, cântăreaţă „în barul depravat, imund,/ unde îmi beau până la fund/ paharul cu amărăciune” – *Eleonor*; alege ca, după moarte, după ce-şi va fi isprăvit „captivantul roman al mântuirii deşarte”, să „convorbească” cu iubita „numai în limba cea poezească” – *În limba cea poezească* etc.

În *Noua condiţie a demiurgului*, poetul defineşte în manieră proprie expresionismul, ce reprezintă, în viziunea sa, „o paradigmă/ literară încă la modă/ (chiar şi în templu ori în pagodă)”, împărtăşindu-ne totodată că „eul meu/ creşte în-de-sinea sa un ditamai/ balaur cu coada de aur/ cu solzi de argint”; balaurul simbolizează, probabil, în cazul de faţă, dualitatea, faptul că răul încearcă să pună stăpânire pe fiinţa umană (pe autor), dar se ştie că, de obicei, forţele malefice pierd lupta în favoarea binelui şi a dreptăţii (dacă se întâmplă astfel în poveşti, de ce nu s-ar întâmpla şi în poezie sau chiar în realitate?).

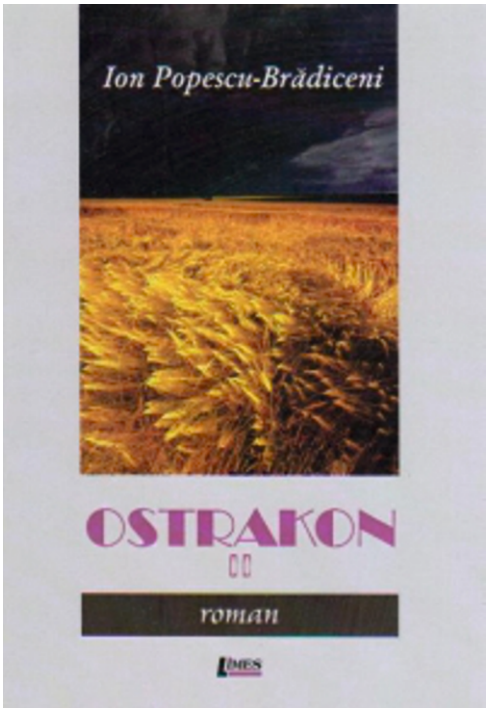
Impulsul erotic şi efectul incredibil pe care iubita cu „trupul ca o vioară” îl are asupra sa se remarcă (şi) în poemul *Ai, ea cânta*, dovedind că iubirea poate naşte în noi, la orice vârstă, manifestări nebănuite: „sânii ei alăptau ochii mei/ cu constelaţii de hieroglife/ şi logostele”, moment în care „mă topeam pe dinăuntru/ ca un athanor de alchimist/ iconoclast” şi, „deşi aparent trist”, „spiritu-mi sălăşluia în/ străvechiul Eden”. Chemarea iubitei are ecouri adânci în inima poetului, chiar dacă romantismul desuet nu pare a fi punctul său forte: „Vino ca-ntr-un joc nebun,/ eu o flacără cu fum,/ tu perdea de borangic,/ vălul iar să ţi-l ridic,/.../ să te celebrez năuc” (*Cucul*).

În *Sonetul de noapte*, poezie cu aspect de epitaf, autorul (ne) vorbeşte despre ipotetica sa moarte, un moment nefericit, în care tristeţea generală se răsfrânge şi asupra aştrilor, dar „îndulcit” de prezenţa iubitei, ce „mă plânge întruna”: „ce noapte-albastră, ce moarte grea./ Mă înăbuş în sicriul cu catifea/.../ de sus, de pe cer, dispăruse Luna,// sora mea...”. Tot ideea unei morţi prezumtive este exprimată într-o altă poezie (*Metafore cu gust d'elixir*), însă pe un ton detaşat, ce

denotă acceptarea fără rezerve ori angoase a condiţiei de muritor: „De voi muri cândva, să nu te sperii./ Se va-ntâmpla aşa: o să înceapă/ să curgă fulgerat un râu alături./...// Un şarpe se va-ncolăci de-ndată/ pe trupu-mi rece. Pielea lui avea-va/ nu solzi, ci strălucind diamantin,/ metafore cu gust de elixir/ alchimic, mantic, declanşând delir/ şi-o fantasticitate clandestină". Simbolul şarpelui, prezent în mai multe poeme, sugerând renaşterea sau moartea, transformarea sau viaţa de după părăsirea corpului fizic, indică (din nou) interesul poetului pentru aspectele oculte ale existenţei, pe care nu se sfieşte să ni-l împărtăşească.

Schimbând iarăşi „macazul", autorul se declară transmodern şi îşi asumă acest lucru, fără cea mai mică urmă de îndoială sau de modestie: „Aşa să ştii: sunt transmodern!/ Doctrinele prin ciur le cern./ De vrei să înţelegi, e bine: nu-s trântorul de la albine.// Sunt zeul lor vernacular/ dar le dau ritmul tot mai rar/ căci ele însele-şi discern/ şi-acest nou etos transmodern". Poetul căruia îi „curge-n vine însuşi Cerul" (*Etos transmodern*) ne mai dezvăluie faptul că „Pe dinăuntru Poemul e însuşi frumos", fiindcă „Are o metafizică de sine stătătoare" şi „Se bucură de apariţia vieţii pe pământ", dar şi pentru că în el (în poem) „se locuieşte ca-ntr-un Uter muzical metaforic" (*Hubloul şi Entelecheia*).

Tot acest poet „transmodern(ist), vesel ori trist, autist ori perfecţionist" afirmă, cu siguranţa celui ghidat de experienţă: „Calea e înscrisă deja în noi, iar noi abia de mai explorăm nuanţele infinitezimale". El poartă o „conversaţie" cu eul, dându-i sfaturi şi/sau certându-l, după cum îl îndeamnă intuiţia/situaţia: „Eule, am zis că te iert? Nu te-am iertat. Tu, dirijorule al unui mare concert, dacă dormi pe un pat de viziuni, nu-ţi trăda partea nevăzută de fiinţă... Şi te porneşte să-ţi construieşti Casa Sufletului, cea nouă: CARTEA. Ca un principiu că eşti între lacrima sărată şi străvezia rouă" (*Trei monologuri palingenezice*).

Din volum mai aflăm că „în Republica Poeţilor Transmodernişti deocamdată important este să birui monştrii retrimişi de zei pe lume. Mai exact, de către antizei, cu cercei de platină în urechi, cu belciuge de aur în nări" (*Viţa panorfică*), sau că „suprarealismul îmi/ zguduie (t)umorile,/ îmi tranzitează spre neant/ paradigmele demiurgice şi valpurgice". Acest curent literar apărut în Franţa (suprarealismul), în prima jumătate a secolului XX, capătă, în percepţia lui Ion Popescu-Brădiceni, conotaţii specifice: „Azi suprarealismul/ cu jocul său de umbre/ se-ntretaie, pe o /plajă cu nisipul de aur, cu transmodernismul,/ ca să reîntemeieze/ poesfera cea vie/ precum o cântare/ de ciocârlie" (*Doamnelor şi domnilor*). Autorul se consideră diferit, prin felul său de a scrie, de confraţii săi („Iar condeiul meu isteţ/ dă cuvintelor nou preţ/ adăstând de când îl ştiu/ doar în stilu-mi cu burghiu.// Am decis să-mi fac armură/ dintr-o veche scriitură" (*Timp interior*), mărturisindu-ne că „O parte din mine, străvezie" este „povara cuvântului" (cap. VIII, p.121) şi că limbajul său poetic „se adapă" din „Focul sacru" care „ascunde în sinele său Fântâna cu apă vie" (idem, p.122).

În ce priveşte poezia, el are câteva sfaturi interesante pentru cei doritori să-şi încerce condeiul în această direcţie: „Lăsaţi poemul să se scrie el./ Nu-i porunciţi fatidicul model!// Îşi ştie bine drumul glorios! Condeiul său a fost cioplit din os// dantesc, bodlerian ori barbian./ Lăsaţi-i lui proiectul suveran/ peste limbaju-ntruna-nsămânţat/ să se dezvolte-n cerc, dar şi-n pătrat" (*Întoarcerea stilului*).

Socotind că viaţa „E o insulă neputincioasă/ într-un infern de foc şi de pucioasă" (aşa cum o denumeşte un „zeu trist" în poemul *Sonet întors*), autorul, care iese „ca şarpele" „din luciul apei sufletului meu de ne-nţeles", se consideră, cum spuneam mai devreme, un „constructor de stil transmodernist", departe de a fi „trist şi contemplativ", ci „activ". El continuă a „transgresa propriul mileniu", dându-se „pe sine hrană crocodililor sociopolitici, apoi mafiei de critici", „Veşnic flămând, ispitit de Marile Cărţi (Tratatele de Magie şi de Alchimie)", neîncetând a-şi urma „Iluzia ageră cum o panteră, supusă ca un cal de tracţiune" (cap. XI, p.159, 160, 162).

În ce priveşte modul de a compune, poetul ni se confesează cu sinceritatea celui care nu are nimic de ascuns: „Îmi

construiesc poemul,/ de fiecare dată,/ la altă streaşină/ de cuvânt" (*Addenda II*, p.196). Solitudinea este pentru el binefăcătoare, de această dată, este (ca) o poartă pe care se reîntoarce în sine însuşi sau în braţele Creatorului, atunci când are nevoie de intimitate sau de sprijin: „Să fii singur. Să te bucuri de singurătate. Să-ţi răcoreşti fruntea c-un snop de apă înrourată. Între atâtea tentaţii, să te preocupe doar Noua înfăţişare a Mântuitorului" (idem, p. 200). În poemul care dă titlul volumului (*Rob la poezie*), poetul „vede" singurătatea ca pe o regină, căreia „i-aş deschide poarta/ de-ar fi mai întâi/ în propriu-mi iris", conştientizând că „viaţa-i o transfigurare/ Şi soarele din sânge-ţi curge/ spre fluviile demiurge" (*Sonet al Tronului-de-lumină*).

Am mai putea selecta şi alte versuri reprezentative pentru stilul aparte al acestui autor insolit, dar lăsăm cititorului plăcerea de a le descoperi şi a le interpreta în manieră proprie. Alberto Manguel, scriitor de origine argentiniană, susţinea că „Fiecare cititor inventează în urma lecturilor, ceea ce nu-i acelaşi lucru cu minciuna" şi că „nu toate puterile cititorului sunt binefăcătoare". El poate să pună „în valoare revelaţiile" unei lecturi, dar, în acelaşi timp, poate „să distrugă sau să încerce să distrugă viaţa paginii", „poate să şi mintă, subordonând cu bună ştiinţă textul unei doctrine, unei legi arbitrare, unui avantaj personal..." (*Istoria lecturii*, Editura Nemira, Bucureşti, 2011, p. 331).

Noi sperăm că, prin această prezentare, am reuşit să incităm interesul celor care au avut curajul să păşească pragul lumii tainice dintre coperţile volumului şi că niciun „interes ascuns" nu le va umbri lectura, ce (abia) aşteaptă să i se descopere noi semnificaţii. Dacă ascultăm îndemnul lui Arthur Rimbaud de a citi „literal şi în toate sensurile posibile", ne mărim şansele de a ajunge la înţelesurile presărate în broderia versurilor, care nu trebuie să coincidă neapărat cu ce a dorit autorul să transmită. Poate tocmai acesta este farmecul unei lecturi, că ea stârneşte imaginaţia şi capacitatea de a „improviza" a cititorului cu materialul autorului, pe care îl trece prin „sita" propriei percepţii.

Mircea Eliade susţinea că un scriitor bun este acela care îl ridică pe cititor la nivelul său, nu cel care coboară pe o eventuală treaptă inferioară a acestuia (*Scriitorul şi publicul său*, 1935, p. 91). Este un motiv în plus să ne dorim să decriptăm (toate) simbolurile din cartea de faţă, chiar dacă, iniţial, ne-am putea simţi descurajaţi de avalanşa de termeni mai puţin uzitaţi sau chiar inventaţi de autor.

Dacă ar fi să ne luăm după Umberto Eco, care afirma că „Nimic nu este mai deschis decât un text închis. Doar că deschiderea lui este efectul unei iniţiative externe, a unui mod de a întrebuinţa textul, nu de a fi întrebuinţaţi de el..." (*Lector in fabula*, Editura „Univers", Bucureşti, 1991, p. 90), am putea considera că este facil de pătruns mesajul (tuturor) poemelor. Şi poate chiar este, pentru cititorul ce are răbdare să găsească „cheia" lumii interioare a poetului, unde el se retrage, din când în când, pentru a medita la temele existenţiale.

Revenind la transmodernism, se spune că acesta transcende modernismul, ducând poetul/cititorul într-o altă stare de existenţă. Ion Popescu-Brădiceni declară că, „prin acest volum, noua paradigmă transmodernistă îşi consolidează bazele".

Cartea „elucidează, după *Ordinul lui Orpheus* (Editura PIM, Iaşi, 2018), câteva aspecte esenţiale ale statutului privilegiat al discursului poetic", căci în viziunea sa, „poezia e un discurs lirico-narativ, de a(l) cărui fond, formă, structură şi interioritate relaţională" s-a ocupat îndeaproape (în „*Journal of Romanian Literary Studies*", Issue No. 21/2020, p. 60-71). Câteva voci contemporane, printre care Liviu Ioan Stoiciu, Adrian Alui Gheorghe, Emilian Mirea, Spiridon Popescu, Lazăr Popescu, Adrian Frăţilă etc. l-au asigurat că *Rob la poezie* „este o carte de excepţie"; ideea acesteia constă – după cum susţine autorul – în „reechilibrarea, în matriţă niceeană, a orficului cu dionisiacul şi a limbajului tranzitiv cu cel reflexiv, în conformitate cu mai vechea teză a lui Vianu".

Autorul mai afirmă că are ca obiectiv, în versurile sale, „contopirea obiectivităţii cu subiectivitatea, adică a eului individual cu cel social şi a erotismului cu metafizica", în „cuvinte specifice, descifrate doar de iniţiaţi", după cum completează Liviu Ioan Stoiciu. Nu ne mai rămâne decât să-l felicităm şi să încercăm să-i pătrundem în întregime misterul, pentru a-l cunoaşte îndeaproape, a-i asculta gândul şi a-i simţi sufletul (sau invers)...

DANIEL MARIȘ

Oglinda germinală - Nicolae Preda

Poezia lui Nicolae Preda are acel siaj nostalgic, vis-a -vis de existența cotidiană, ce spulberă realmente inerția suverană și certitudinile liniștitoare , tot ceea ce înseamnă convenție și conformism. Nevoia de sensibilitate, de reîntoarcere la izvoarele adânci ale originarului coboară cu repeziciune asemenea unui sânge care acoperă o rană, subordonându-se unui ideal, acela de a nu lăsa stinsă jubilația clipei scurse, lesne de pierdut în ceața oglinzii.

Autenticitatea versurilor sale provine așadar din jocul magic de forme și culori înobilate de percepția trăirilor febrile întoarse în interior ca să-și dezvăluie înțelesul. Noul său volum, ”singur ca un vers” (Editura Tim- Reșița,2022) proiectează și traduce revelațiile de la atitudine la modul confesiv, în liniile cele mai sugestive, cu destulă putere de seducție în lumina lor, uneori crepusculară. Substanța și peisajul unui anumit destin, creația sa, uneori o dramatică înfruntare a timpului reprezintă totuși o îngăduință și o bucurie, în nuanțe de stări și emoții : ” Și începuse timpul să culeagă/ Din tinerețea noastră amintiri/ Atâtea am trăit cin-să-nțeleagă/ Ninsorile veciei dintre miri/ Mor fluturii la margini de hotar/ Se-nalță fum peste cuprinsul zării/ Și când te strig, chemările dispar/ Răsună clopotele înserării/ Așteaptă-mă, pământurile-s roșii/ Am să îți scriu doar numele cel mic/ A treia oară vor cânta cocoșii/ Și ce-a rămas: nimic,nimic, nimic…”(Clopotele înserării). Un timp târziu ce coboară peste misterul nașterii și al morții, o emoționantă identificare , până la suferință , ce provocare pentru cititor…Și pare-se , spiritul poetului nu se lasă înșelat de aparențe…

Fie că e vorba de propria condiție, fie de cea umană, în general, acesta și-a găsit un post de observație chiar în miezul unei memorii fascinante legate de trecutul autobiografic ori în permanențele Margăi natale dând frâu liber unui lirism ,se pare, nici exuberant, nici iremediabil trist. Încrederea în cuvânt este deplină, căderea lui nu este una mecanică , de lest cât una ca o planare încordată, o invitație la meditație activă asupra limitei experienței și stărilor contradictorii cu o puternică rezonanță existențială: ” Între foșnetul clipei/ Și stelele ce se sting/ Licuricii deschid/ Ferestre de lumini/ Poetul despică lumea/ Cu privirile nocturne/ Ce preț poate răscumpăra / Anii/ Pe care nu-I mai așteaptă nimeni/ Sunt singur/ Ca un vers/ Între două puncte.”(Singur ca un vers) Ritualul poetic erodează simetria, înfrigurate pregătiri de zbor dezvăluie un poet pătruns de tristețea trecerii dar luminat de tensiunea trăirii și a retrăirii, a predestinării întru cuvânt. Este, poate, și o penitență pe deplin asumată, pentru a ajunge într-un loc privilegiat, de luciditate și patos real- ea decurgând, cu siguranță, în perimetrul literar cel mai apropiat, poezia.

E senzația unei utopii care nu este de fapt decât cealaltă realitate, din spatele măștilor, i-aș spune, a unei căutări care nu tinde să-și găsească echilibrul, poate doar mereu înviata iluzie din propria-i cenușă, iluzia supraviețuirii prin logos, a destrămării golului și singurătății.

Culoare a oglinzii, poezia lui Nicolae Preda este un tulburător jurnal al conștiinței și al umilinței de a fi: ” Cât pot să iert/ Știu să și rabd/ Osândit sunt însă/ Să tac/ Și toate cuvintele/

DUMITRU DUMITRESCU

Luceafărul eminescian, lumina spirituală a neamului românesc pe drumul Golgotei sale pământești

După cum afirma în diversele sale alocuțiuni dedicate înțelegerii universului eminescian regretatul scriitor și om de cultură, profesorul Gligor Hașa, dorea să-și convingă auditoriul că, cine va încerca vreodată să-și exprime un punct de vedere asupra vieții și operei marelui poet, se află de, fapt, în fața unui munte fără poteci. Creându-mi și mie un handicap în acest sens, adică cunoașterea traseului în pantă care să mă poarte către înălțimile sale, m-a ținut un timp în suspans determinându-mă să încep mai întâi spre a-i cunoaște curiculumul acestuia. Pentru a obține informațiile privind data și locul nașterii poetului, am apelat la diverse surse recunoscute și, iată ce am dezvăluit:,, Conferențiarul Mihai Chirițescu, susținea la Ateneul Român în 31 martie 1889 că, Eminescu s-a născut în satul Sculeni, din Moldova./ Într-un registru al membrilor Junimii, Eminescu însuși a notat ca loc al nașterii Botoșani, iar ca dată a trecut 20 decembrie 1849.

În registrul școlii primare a fost consemnată data de 6 decembrie 1850, iar în documentele gimnaziului de la Cernăuți este trecută data de 14 decembrie 1849./ Sora poetului Aglae Drogli, susținea ca dată a nașterii 20 decembrie 1849 la Ipotești, fratele poetului, Matei, a susținut o altă dată de 8 noiembrie 1848 în localitatea Dumbrăveni./Întrucât mai târziu s-a găsit o psaltire veche unde tatăl lor a notat : ,, Astăzi 20 decembrie anul 1849 la patru ceasuri și cinsprezece minute evropienești, s-a născut fiul nostru Mihai", lucrurile au căpătat o altă conotație ce m-au adus într-un con irațional de umbră din care să nu mai pot ieși.

Norocul meu a fost cu cei avizați în acest sens care au stabilit de comun acord ca dată de naștere 15 ianuarie 1850 în Botoșani, așa cum a fost consemnat în registrul de nașteri și botez al arhivei bisericii Uspenia (Domnească) din oraș, iar ca dată de botez, ziua de 21 a aceleeași luni.

Uluit peste măsură, pot să afirm și acum fără a face vreo greșeală că, tot ce s-a scris are un dram de adevăr, întrucât nașterea poetului nepereche se pliază perfect prin diversitatea datelor, cu sfintele sărbători ale Crăciunului și Anului Nou, pline de obiceiuri și datini strămoșești, atât pe rit vechi cât și pe rit nou.

Răsărită pe pământ românesc, scânteia de viață a pruncului Mihai, a fost hrănită încă din fașă cu spiritul acestui neam, petrecând primii ani la Ipotești, într-o deplină libertate de mișcare, mereu în contact cu oamenii și natura însă, din păcate, la arhive nu există nicio informație despre primii opt ani din viața și educația sa. Infomații apar abia în 1858, la Școala primară ortodoxă orientală din Cernăuți, unde la finele clasei a treia, a fost clasificat al cincisprezecelea dintre cei 75 de elevi și pe care a terminat-o în anul 1860, cu rezultate bune la învățătură.

Din punctul meu de vedere consider că de pe acest piedestal și-a luat zborul îngerul poetului creator de lumină, cât să tulbure prin geniul său liniștea și așa destul de controversată a spiritelor vremii. Înscris și frecventând cursurile gimnaziale ale liceului german din Cernăuți, între 1860 și 1863, care în acea perioadă era parte a imperiului Habsburgic, condus de oscilația flăcării geniului său interior vizavi de severitatea brutală a procesului de învățământ, elevul Eminescu a promovat cu bine primul an, urmând însă să repete anul al doilea, din motive greu de înțeles. Deși mulți profesori îl apreciau ca fiind eminent la unele materii, au fost și alții care, la materiile lor l-au declarat insuficient pregătit. Justificarea ulterioară a poetului a fost aceea că, s-a îndepărtat de disciplinele respective deoarece metodele de predare ale profesorilor nu erau cele corespunzătoare. Deși avea o situație totuși, bună la învățătură, plecând în vacanța de Paști la

Ipotești, din motive numai de el cunoscute pe data de 16 aprilie 1863 a părăsit definitiv cursurile.

Resorturile simțămintelor lui profund naționale l-au îndreptat către București unde, în 1864 fiind refuzat de către Ministerul Învățământului la un loc de bursier pentru continuarea studiilor, i s-a promis totuși, de către un liceu din Botoșani că va fi primit în urma îndeplinirii condițiilor unui concurs. De aici începe însă, împovărătoarea ascensiune a geniului care, pentru a-și satisface setea nemărginită către cunoaștere a adevărului absolut, l-a aruncat atât de fraged ca vârstă fără menajamente în haosul oceanului simțămintelor firii omenești spre a le cunoaște, trăi și desăvârși, obligându-l să se descurce doar cu ajutorul talanților săi spirituali. Ce se cunoaște cu certitudine despre terminarea liceului aflăm doar în decembrie 1872, când s-a înscris la Universitatea din Berlin, pe baza unui certificat de absolvire a liceului din Botoșani, având și susținerea materială din partea ,,Junimii" să-și absolve studiile în domeniul filosofiei, istoriei, economiei și dreptului. Ce s-a întâmplat în acești opt ani de viață ai poetului, doar bunul Dumnezeu ne mai poate da o explicație cât de cât rațională! Iată cum au decurs evenimentele:

,, În vara anului 1864 pleacă la Cernăuți unde trupa de teatru Fany Tardini-Vlădicescu avea spectacole, în octombrie același an, îl regăsim ca practicant la Tribunalul din Botoșani apoi peste puțin timp, copist la comitetul permanent județean./ În martie 1865 solicită pașaport pentru trecere în Bucovina, ajungând abia în toamnă în gazdă la profesorul său, Aron Pumnul, ca îngrijitor al bibliotecii acestuia pe care a avut posibilitatea să o cunoască până la ultimul volum,situația lui școlară fiind de privatist".

În 1866 apar primele manifestări literare prin publicarea poeziei ,,La mormântul lui Aron Pumnul" într-o broșură gimnazială,apoi în primăvară apare în revista ,,Familia" cu poezia ,,De-aș avea" unde, remarcat de Iosif Vulcan, ce i-o publică sub numele de Eminescu, i se mai publică încă 12 poezii și un articol despre teatru. Anii 1866 până în 1869 îi pribegește pe traseul Cernăuți-Blaj-Sibiu-Giurgiu-București, ani de cunoaștere a poporului, limbii, obiceiurilor și realităților românești, o lecție sublimă de formare a idealului său de viață prin aspirația la unitatea de neam și țară. Între 1869 și 1872 este student ,,auditor" la Facultatea de filosofie și drept din Viena, se împrietenește cu Ioan Slavici, o cunoaște pe Veronica Micle,(marea dragoste de mai târziu), publică la ziarul românesc Albina, din Pesta și ce trebuie amintit este faptul că apar și primele manifestări de oboseală, ca să nu spun de boală, ale scriitorului.

Efortul intelectual depus, coroborat cu austeritatea materială, reieșită din scrisorile adresate părinților în februarie-aprilie 1872 (în care se plângea că a fost bolnav), anul în sine l-a considerat un an nefast, cu lipsuri de tot felul, determinându-l să părăsească Viena și să se întoarcă în țară. Amprenta personalității sale extraordinar de puternice datorată temperamentului oscilant între maximul și minimul stărilor cognitiv-emoționale, au generat o diversitate de păreri despre el printre personalitățile culturale ale vremii. Ajutat fiind totuși, de către acestea să termine la Berlin doi ani de studii, cu obligația de a obține și doctoratul, cert este faptul că, la sfârșitul anului 1874 se întoarce în țară la Iași unde a fost pe rând: director al Bibliotecii Centrale Universitare, profesor suplinitor, revizor școlar, redactor la ziarul Curierul de Iași.

Autodidact în exercițiul educațional dar, influențat puternic atât de operele marilor filosofi precum Platon, Spinoza, Leibniz, Kant, Schopenhauer, Rousseau, cât și de filosofia orientală din Ramayana, Mahăbhărata și Videle, se poate observa că pe baza lor și-a clădit întreaga arhitectură conceptual-ideologică atât în poezie cât și în activitatea jurnalistică. Explozia de lumină a geniului său creator a izbucnit și evoluat continuu 17 de ani (1866-1883) când a atins intesitatea maximă, cu licăriri sporadice până în ziua morții. Activitatea jurnalistică desfășurată între 1875-1877 la Curierul de Iași și 1877-1883 la Timpul, (oficios al Partidului Conservator), poate fi caracterizată pe linia comună a ziariștilor naționaliști europeni ai vremii. Epuizanta muncă de redacție și, probabil, suferind de tulburări bipolare, în urma unei căderi nervoase în anul 1886 (tulburarea mintală fiindu-i interpretată eronat cu altceva), i s-a administrat timp de șase ani o medicație greșită, grăbindu-i moartea la 15 iunie 1889.

Manuscrisele eminesciene strânse de Titu Maiorescu, însumând 46 de volume, în aproximativ 14000 de file, au fost dăruite Academiei Române în anul 1902. Recunoscând inegalabila valoare a acestora, Academia l-a ales ca membru post-mortem, în anul 1948.

În urma acestui experiment personal de cunoaștere și înțelegere a omului Eminescu, pot să afirm cu toată sinceritatea că mă aflu și acum, în același loc, în fața muntelui eminescian, fără

poteci.

Rămân siderat și de faptul că, omul Eminescu a fost tratat în fel și chip nu numai de contemporanii săi, cât și de predecesorii atuali. S-o luăm în ordine:

- Iată ce spunea după moartea sa, dramaturgul Ion Luca Caragiale:

„Așa l-am cunoscut atuncea, așa a rămas până în cele din urmă momente bune: vesel și trist; comunicativ și ursuz; blând și aspru; mulțumindu-se cu nimica și nemulțumit totdeauna de toate; aci de o abstinență de pustnic, aci apoi lacom de plăcerile vieții; fugind de oameni și căutându-i; nepăsător ca un bătrân stoic și iritabil ca o fată nervoasă. Ciudată amestecătură! – fericită pentru artist, nefericită pentru om!”

Cel care l-a pus într-o lumină cu totul specială a fost criticul literar George Călinescu care, susținându-și doctoratul în literatură, îi va recompune imaginea in magistrala sa monografie, Opera lui Mihai Eminescu, un studiu în patru volume editat la Editura Fundațiilor Regale Regele Carol al II-lea pentru Literatură și artă, în perioada 1934-1936.

Iată ce a scris despre moartea poetului:

„ Astfel se stinse în al optulea lustru de viață cel mai mare poet pe care l-a ivit și-l va ivi vreodată poate, pământul românesc. Ape vor seca în albie și peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate, și câte o stea va vesteji pe cer în depărtări, până când acest pământ să-și strângă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de tăria parfumurilor sale”.

Controversele nu se opresc cu acest excepíonal epitaf, ele continuă și în prezent prin contestarea publică a poetului de către un grup de critici literari consacrați precum Nicolae Manolescu, Ion Bogdan Lefter, Mircea Cărtărescu și politologul Cristian Preda, în numărul 265 din 1998, al revistei Dilema, care a stârnit o suită de reacții la fel de vehemente din partea lumii culturale românești , dar și a jurnaliștilor de la diverse publicații, adunate într-o antologie de Cezar Paul-Bădescu, intitulată ,,Cazul Eminescu”.

Mă simt obligat să iau și eu atitudine și să le reamintesc contestatarilor că, din ignoranță ca să nu spun din alte motive, au eludat cu bună știință inițiativa din 1928 a marelui istoric și om de cultură Nicolae Iorga care, prin „Viața Românească” a propus o colectă publică în vederea construirii unei biserici cu numele de Mihai Eminescu. Imposibilul devenind realitate odată cu sfințirea acesteea în 1939, fără canonizarea prealabilă a poetului, este un caz unic în lume. Unic este și faptul că, aurele sfinților sunt negre. De ce oare? Pictorul Petre Troteanu și-a justificat acțiunea, în semn de doliu pentru soarta omului de geniu. Dorind în plus să scoată în evidență și cruda realitate a inechităților social-economice dintre oameni, în pictura de pe peretele votiv al bisericii, Eminescu este reprezentat în stânga, iar regele Carol al II-lea în dreapta, parcă într-un dialog simbolic între un rege al istoriei efemer, și un rege al poeziei,… veșnic.

Încercând să fiu cât mai rațional, aflat între biserica ctitorită de marele om de cultură Nicolae Iorga, și muntele fără poteci al scriitorului hunedorean Gligor Hașa, reevaluând datele de naștere și deces ale marelui poet, în mintea mea ceva a început să se înfiripeze.

Amândouă se regăsesc in interirul spațiului hristic de șase luni, adică între solstițiul de iarnă și cel de vară, când lumina călăuzitoare de viață a Soarelui învinge întunericul, urmându-și ascensiunea în parabolă de la minimul până la maximul său avânt oscilatoriu. Conform acestei supoziții, îndreptățit sunt să cred că, Eminescu a fost alesul special al Demiurgului care, transformându-i spiritul în Luceafăr, l-a așezat acolo unde îi este menirea, adică deasupra muntelui fără poteci metaforizând neamul românesc, să-i lumineze calea întru desăvârșire, pe drumul Golgotei sale pământești .

Deva, 15.01.2024

CRISTINA MITAR

Calendarele lumii vechi: romanii și 1 martie

Calendarul roman a fost utilizat inițial ca un calendar local al orașului Roma și al teritoriului său. Legenda spune că Romulus însuși l-ar fi creat, cu mai bine de 700 de ani înaintea erei creștine. Pe atunci anul începea cu luna martie, avea 10 luni – șase de 30 de zile și patru de 31 de zile; însumând 304 zile – și se sfârșea în decembrie.

Potrivit tradiției păstrate în toată perioada de existență a Romei și Imperiului Roman, cel de-al doilea rege legendar al Romei, Numa Pompilius (715 – 673 a. Chr.) ar fi adăugat în calendar lunile ianuarie și februarie, până atunci nemarcate. Cu adăugarea celor două luni, calendarul roman a câștigat încă 50 de zile, anul însumând acum 354 de zile. Totuși, pentru ca anul să aibă un număr de zile distribuite aproximativ uniform, Numa Pompilius a transferat câte o zi din lunile cu câte 30 de zile, ajungându-se astfel la 56 de zile care trebuiau împărțite între ianuarie și februarie. Motivul mutării unei zile din contul lunilor de 30 de zile, deși era mai logic transferul de la lunile cu mai multe zile (31), era legat de superstiția romanilor față de numerele pare. Astfel, deși ianuarie a mai primit o zi pentru a avea un număr impar de zile, februarie rămânea în continuare cu un număr par. Romanii rezolvă însă foarte simplu acest inconvenient: dedică luna februarie zeilor infernali (ai infernului) și astfel, asocierea lor cu un număr par de zile nu mai eraconsiderată nepotrivită sau nefastă. Nu putem să nu ne gândim la conexiunea pe care lumea creștină o face între numerele pare și lumea de apoi, fără să o asociem cu această superstiție de aproape 3000 de ani care, la rândul ei, venea din timpurile în care istoria nu începuse încă să se scrie.

Dar să ne întoarcem cu mai bine de 2700 de ani în urmă când Roma era foarte tânără și regii legendari începeau să-și sistematizeze mica lume. Ne aflăm în perioada dinainte de anul 153 a.Chr., perioadă în care anul roman începea cu luna martie, una dintre puținele luni ale anului care purta numele unui zeu – Marte. Ea marca trezirea naturii după lungul somn al iernii, reînnoirea energiei vegetale, animale și umane. Protectorul ei, un zeu eminamente războinic, însemna totuși mult mai mult, așa cum aflăm de la Cato cel Bătrân care, în lucrarea sa *De Agricultura* (Despre Agricultură), descrie în detaliu o incantație cu care îi era dator zeului Marte fiecare agricultor sau fermier; transformându-l astfel în protectorul pământurilor și grânelor, al animalelor și gospodăriei.

Fermierul roman era informat de Calendarul Rustic că luna martie avea 31 de zile, cu *Nones* (primul pătrar) în 7 martie, 12 ore de lumină și 12 de întuneric, cu echinoxul de primăvară în data de 25 martie, cu Soarele în Pești și zeița Minerva drept protectoare. Acum era momentul propice să taie și să pregătească butașii de vie și să semene cerealele de primăvară (*trimestre).*

Kalendae Martiae sau 1 martie cum l-am numi noi astăzi, zi de mare sărbătoare, ziua Anului Nou.

Era o zi a revigorării, în care era reînnoit focul din vatra sacră a Vestei iar pe pereții Regiei (reședința regală) și ai locuințelor marilor preoți erau fixate cununi proaspete de laur, planta sacră a zeului Marte. Ziua debuta cu un festival dedicat cui altcuiva decât zeului Marte. Cea mai spectaculoasă manifestare publică era procesiunea *salii* – lor (dansatorii /săltăreții lui Marte), care făceau parte dintr-o categorie inferioară de preoți (*sodales).* Aceștia erau patricieni (nobili), cu ambii părinți în viață în momentul alegerii. Îmbrăcați în echipament militar arhaic, cu tunică cu bordură purpurie și pelerină cu o dungă roșu aprins, ambele albe, erau înarmați cu săbii, sulițe și scuturi. Împărțiți în două trupe de câte 12 persoane, traversau orașul dansând un dans războinic, lovind cu săbiile în scuturile sacre (*ancile),* copii realizate de armurierul Mamurius (numele etrusc al zeului Marte, după cum cred specialiștii), după scutul primit din rai de la Iupiter de Numa Pompilius; și, în acordurile flautului, incantau al lor straniu *Carmen Saliare* (imnul *salii*-lor). Seara de odihneau la un han ce le era rezervat (*mansio salliorum)* unde agățau armele în cui și încingeau o petrecere atât de mare încât până și împăratul Claudius a plecat de la petrecerea sa ca să participe la cea a *salii*-lor, dacă ar fi să credem vorbele lui Horațiu. Festivalul dura până în 24 martie dar procesiuni se țineau doar în zilele de 1, 9 și 23.

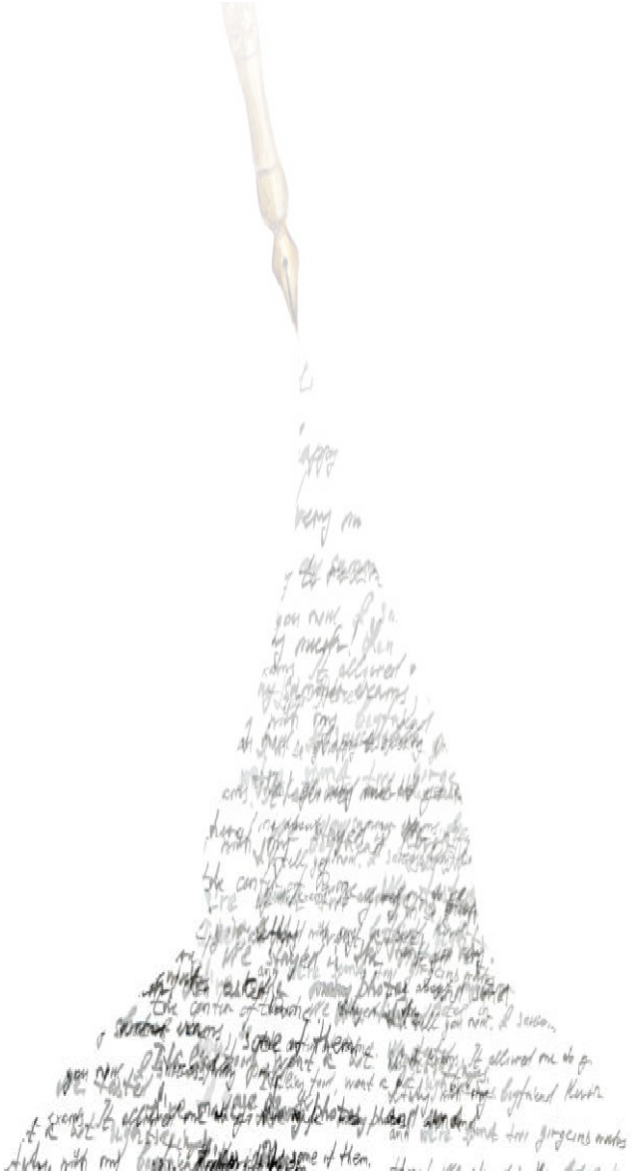
Armura antică și limbajul arhaic, neinteligibil, precum și împărțirea participanților în funcție de originea lor de pe două dintre cele mai

vechi coline ale Romei, indică faptul că, deja în timpul regatului, ritualul avea o vechime apreciabilă, cu caracter profund magic. Deși părea ca o pregătire a unei campanii militare, lovirea ritmică a săbiilor trebuie să fi fost o încercare magică de a alunga spiritele rele (vezi utilizarea tobelor în ceremonii tradiționale internaționale) iar dansul sub forma unor sărituri (așa cum le spune și numele) reprezenta înălțimea la care trebuiau să crească grânele în anul care abia începea, o formulă de magie simpatică.

Femeile, excluse din procesiunile războinice, sărbătoreau nașterea (*dies natalis)* templului Iunonei Lucina (luminoasa), zeița feminității și a nașterii care veghea asupra sosirii noului-născut din lumină. Participantele își despleteau părul și-și dezlegau toate nodurile veșmintelor, pentru ca nimic să nu impiedice binecuvântarea zeiței. Mai mult, se spune că însuși Servius Tullius (al șaselea rege legendar al Romei) ar fi ordonat ca pentru fiecare copil născut să se depună o monedă la templul zeiței pentru a se putea înregistra creșterea populației.

Fiecare primă zi a lunilor anului era dedicată zeiței Iunona dar 1 martie avea un caracter special. La kalendele lunii se obișnuia ca soții să se roage pentru bunăstarea și sănătatea soțiilor și să le aducă daruri. Stăpânele casei, la rândul lor, aveau obligația de a-și servi sclavii cu bunătăți și de a-i distra, în acest 1 martie care, neoficial, purta și numele de *Matronalia*. Sute de ani mai târziu, în plină creștinătate, obiceiul de a se împărți cadouri și a încinge petreceri de *Matronalia* și *Saturnalia (*sărbătoare romană la sfârșit de decembrie) este păstrat cu încăpățânare, după cum se plânge Tertullian în al său *De Idolatria.*

Deși în micul eseu am surprins o singură zi din vechea lume romană, observăm fără dificultăți cum începutul anului împletea magia cu astronomia și fenomenele naturale; și cum fiecare gest, chiar și simbolic, avea o însemnătate bine stabilită în lumea supranaturală. Și iată cum, odată ce înțelegem istoria și fără a forța interpretarea, analogizarea cu tradițiile actuale din spațiul balcanic se prezintă de la sine: asocierea albului cu roșu ca simbol al regenerării naturii, sărbătorirea zeiței-mamă și a femeii; în timp ce continuitatea lor de aproape 3000 de ani înregistrați istoric, deoarece considerăm că aceste ritualuri erau deja tradiții când au început să fie înregistrate, continuă să ne uimească.

CHRISTIAN W. SCHENK
(GERMANIA)

ARGUMENT

În cultură, teoria încălcării așteptărilor (*Expectation Violation*) tratează așteptările neîmplinite, adică în primul rând încălcate. În mod normal, oferim altor oameni, societății o marjă pentru îndeplinirea așteptărilor, dar de îndată ce acțiunea lor trece de limita acelei marje, trecem într-un „*mod de evaluare*”!

Cultura joacă un rol important atât în reacție, cât și în interpretare. Valorile sunt (de asemenea) exprimate în situații de comunicare, atâta timp cât acestea sunt existente. Atunci când comunicăm, trebuie să fim mereu atenți dacă comportamentul celorlalți se află pe un plan cultural sau este ambiguu. Dacă înțelegem mai bine așteptările de respect din partea tuturor celor implicați în comunicare, putem evita eventualele neînțelegeri, putem elimina potențiale conflicte și putem optimiza comunicarea, dar... aici intervine marea problemă în privința celor care stau la partea lungă a pârghiei și a celor care stau la partea scurtă.

Corupția politică și culturală este în general recunoscută ca fiind o catastrofă pentru întreaga societate. Este ușor de trecut cu vederea faptul că există lacune și uriașe slăbiciuni în lupta împotriva ei, ceea ce face ca aceasta să se răspândească în toate domeniile; domeniile care sunt deosebit de susceptibile la corupție nu sunt doar municipalitățile, ci politica, economia și implicit cultura, fără de care o țară nu se poate impune în corul lumii, rămânând la mâna unor barbari doar cu interese strict personale. Există motive sistematice pentru aceasta: controlul public este extrem de slab când vine vorba de combaterea corupției, politicienii iau singuri propriile decizii fără niciun interes pentru progresul comunității. În cultură, cel corect este adesea cel prost și în mod automat marginalizat. La aceasta se adaugă economisirea progresivă a statului, a administrației, a instituțiilor culturale, inclusiv tendința de nesponsorizare. Acest lucru amenință să demonteze inhibițiile tradiționale împotriva corupției.

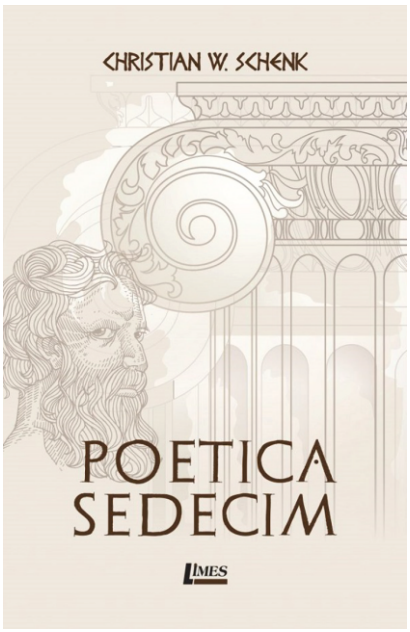
Asupra acestei manifestări „*coruptogene*”, societatea, când nu are influență, se destramă, ajungând, de la grupuri și grupulețe, la individualizări, până la dezinteresul fatal-egoist! Țara stagnează, se închide într-o carapace nefastă de indiferență în sânul căreia se nasc nuclee pseudo-naționale. Sub această carapace se ascund cei care mânuiesc corzile marionetelor de pe scena națională. În sfârșit, așa-numita corupție endemică reprezintă o corupție specifică, limitată la o anumită zonă (în cultură, un fel de „corupție internă”). Ceea ce este deosebit este că beneficiarul provine din sfera publică și nu din sectorul privat sau din societate, iar comportamentul corupt este în mod regulat deschis, dar sub pretexte false sau la comandă.

În țara limbii a cărei cultură o promovez de 50 de ani, corupția culturală a fost ridicată la rang de absolută dominare, cei implicați fiind strânși într-un nucleu aproape despotic, unde talentul și munca cinstită nu mai au loc; unde se finanțează, se „subvenționează”, se premiază, se dau funcții (nici nepotismele nefiindu-le străine) între ei. Ce e mai trist este faptul că acest nucleu, acest „mic imperiu” este condus în cea mai mare parte de nulități! Majoritatea valorilor literare existente sunt nevoite a-și publica creațiile pe cont propriu la multe edituri dubioase, ivite ca ciupercile după ploaie, la fiecare a doua scară de bloc, fără difuzare sau altă formă de popularizare. Intrarea lor în Uniunea Scriitorilor este, desigur, dependentă de simpatii, antipatii sau relații. Președinții filialelor merg cu dosarele în mână la „centrală”, unde prima filieră pe care trebuie să o treacă este cea a conducătorului suprem, abia pe urmă comisia sau „Comitetul director” aprobă sau respinge resturile rămase. Cu toate acestea, în afara cotizațiilor anuale, membrul normal USR nu are niciun avantaj, eventual doar că poate scrie în *curriculum vitae* că este membru al acestei Uniuni...

În ceea ce privește promovarea literaturii române în limbi de circulație europeană, cel puțin, ea nu există pe lista Uniunii Scriitorilor, în schimb sunt subvenționate, premiate (pe de o parte, cel puțin) traducerile altor literaturi în limba română, fapt absolut controlabil, cel puțin până în anul 2022, după cum o vrea stăpânirea!

Oare unde este și ce face guvernul cu ministerul lui, al culturii, unde sunt instituțiile aferente? Filialele, cu toate că au cotizanți, în majoritatea cazurilor sunt dependente de subvențiile

consiliilor municipale sau județene, de bunăvoința unor firme sau instituții bancare și așa adună, strop cu strop, bani pentru o manifestare literară!

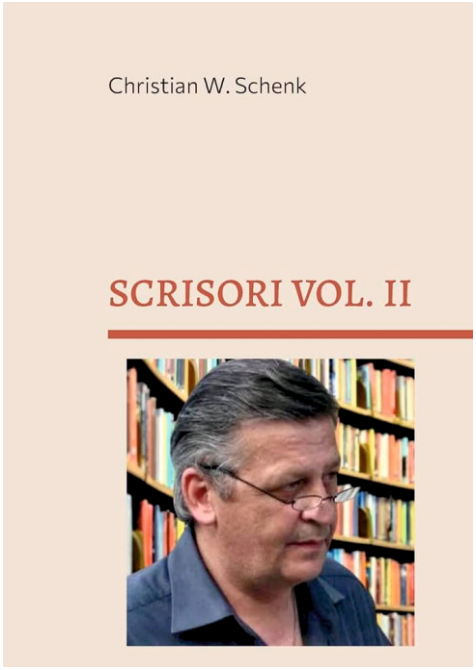
Interesele personale jugulează promovarea literaturii autohtone, uitând chiar și de marii clasici pe care România i-a dat în ultimele secole.

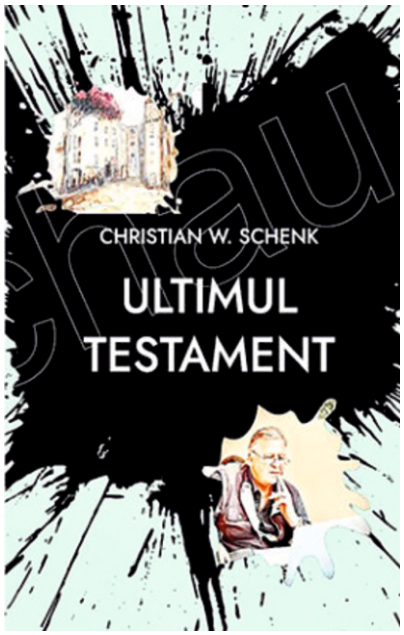
Editura Dionysos, înființată de mine în urmă cu 36 de ani, a promovat în țările de limbă germană peste 380 de autori cu antologii și cărți de autor, absolut pe cont propriu, fără ajutor financiar și fără a cere autorilor finanțarea cărților lor, nici pentru traducere, nici pentru tipar, nici pentru difuzare. În acești 36 de ani am scos peste 150 de titluri, toate difuzate, fiecare scriitor primind ca drept de autor mai multe exemplare!

Bătaia de joc față de creatori, față de creațiile lor, lipsa de interes pentru promovarea culturii române în spații largi culturale m-a determinat ca acest an 2023 să fie anul meu crucial, în care, cu acest *Ultim testament* (*50 de ani de poezie*), să mă despart definitiv și irevocabil de literatura română, precum au făcut-o mulți înaintea mea!

Și de ce public totuși această carte? Așa, doar ca să fie și eventual să pot fi atacat pentru vederile mele politico-culturale, dacă mai există cine să critice!

Boppard pe Rin
Anno Domini 2023

VICTORIA STOIAN

Dialog Victoria Stoian - Eugen Evu

«Scriu ca să nu aud cum, totuşi, murim… Poeţii mor puţin şi din moartea altora… »

Stimate domnule Eugen Evu, Hunedoara este trainic legată de numele dumneavoastră şi de suflul cultural, molipsitor şi tonic pe care l-aţi realizat în urbe şi în ţinuturile care o înconjoară. Aşezat la picioarele Castelui Corvinilor, oraşul pare vrăjit de Duhul Protector al Huniazilor. Conştient sau inconştient, această vrajă îi cuprinde pe acei locuitori ai oraşului, în secolele trecute, vasali castelanilor, astăzi vasali poeziei şi scrisului. Nu vom vorbi acum despre poeţii care de-a lungul secolelelor au cântat Castelul în versuri romantice, deşi cred că e un subiect incitant. Mă folosesc de două versuri superbe ale unui regretat poet hunedorean, Niculai Chirica „Mormântul este hărăzit din Fire/dar e cumplit să mori din amintire", ca să vă propun o rememorare a cenaclurilor literare care au funcţionat în Hunedoara după 1944 şi despre cei care le-au însufleţit cu har şi inerente orgolii.

Răspuns : Îmi ceri enorm de mult, e vorba de jumătate de veac! Nu poate cădea pe mine povara de a-i evoca, am făcut- o în zeci de pagini din trilogia „ Cartea întâlnirilor", i-am evocat pe Dan Constantinescu- Nicoara, Chirica, Martinovici, de asemeni în numeroase pagini din „ Provincia Corvina", Revista Agero (Germania, internet), în alte reviste cu care colaborez... Fiecare dintre ei a devenit propria poveste, cum se-ntâmplă. În operele lor, transpare patosul- mereu tragic,- din Odinioaravillonianã a boemei, cu specifice convibraţii, sau cu tot aşa de specifice, pasagere neînţelegeri...L-aş adăuga pe eminentul şi prof. Victor Isac. Cât am ştiut, am evitat resentimentele, acolo unde se cuveneau. Balşan a fost o mare promisiune, s-a dus şi el...E un nadir amar şi trist, al memoriei noastre, da. Mă rezum la atât, din mila faţă de spaţiul vostru. Despre Castel altădată.

(Apropos, Constantin Stancu a publicat un volum critic „ Poetul de la Castel", Ladislau Daradici, un volum exegezic „ Teme fundamentale în opera lui Eugen Evu" ; Ion Urda- „ Cultul boemei literare la Eugen Evu" . ŞtefanNemecsek, Paul Aretzu, Adrian Botez, Maria Diana Popescu, Mariana Zavati Gardner, Pierre Dubrunquez, Marilena Rodica Chiretu, Lucian Hetco, Lucian Gruia, Ion OpescuBradiceni, după Doinaş, Ulici, Cistelecan, Alexiu, Antonia Iliescu, AngeloManitta, Maria Teresa Liuzzo, Florentin Smarandache, Zaldivar Carlos –Chacon, Schlesak, Nada Pomper,Magdalena Constantinescu, mai nou Muguraş Maria Petrescu şimulţialţii, au scris esenţial despre mine... Mă dezmiardă, sincer fiind. Am o carte proiect de cca. 4oo de pagini cu studii ale scrierilor mele, semnate de experţi critici...Din pensia mea de 900 ron cum să le editez ?

Am 9 (nouă) cărţi pregătite pentru tipar; mai nou, particip la concursuri, ca pe vremuri, şi uite-aşa mai reumplu lumea de Mister: Cel de a exista. Aud antimateria cântând...

Victoria Stoian:

Dintr-o fotografie din 1969 pe care aţi publicat-o în Noua Provincie Corvină ne zâmbesc cei care au participat la afilierea Cenaclului Hunedoara la Asociaţia Scriitorilor din Braşov printre care Dan Constantinescu,(hunedorean) Iv Martinovici (ploieştean venit aici prin 53), Neculai Chirica(idem) şi Valeriu Bârgău, (moldoveni încetăţeniţi aici, sub destinul unei Cetăţi cumva demiurgice), Nicolae Balşan,(simerian...) Ioan Evu şi Eugen Evu(hunedoreni). Ce a însemnat această afiliere pentru poeţii Hunedoarei?

Răspuns: Da.. Evoci de fapt anii 50-65, ai stalinismului proletcultist, care a măcinat intestin valorile, învrăjbind pe cei orgolioşi, puţini s-au salvat, prin valoare şi moralitate. Acea afiliere, a fost mediată de Iv M., ea a fost oarecum neinspirată, la Braşov, Radu Theodoru

nutrea un soi de naţionalism radical, cazon, la care au aderat unii, pe care l-au evitat alţii. Protocronismul mi-a displăcut, chiar dacă mentor era şi Edgar Papu... Dar revista Astra nu i-a agreat, desi erau colegi sub dealul Tâmpei..De fapt, cenaclismul hunedorean era sub semnul Şcolii de la Sibiu, Regman, Aichelburg, Negoiţescu, Dan Constantinescu al nostru... (care muri în exil în Germania!), recent m-a vizitat doamna Puşa, soţia lui, care se luptă să-i repatrieze mormântul, Casa lor părintească a ajuns pe mâna unor căruţaşi cu coviltir, sinistru destin)... Într-adevăr am eşuat, nici Doamna nu a reuşit, e mereu prin judecăţi, cu avocaţi care o trădează..Eu nu am putere de decizie aici şi am ostenit să dau cu capul de ziduri. Eu am fost şi rămân afiliat la USR -Timişoara.

Victoria Stoian: Într-un Remember dedicat lui Dan Constantinescu, în nr 1/1997 din Vitraliu Hunedorean spuneţi: „Îndelungi discuţii filozofice, iniţiatice, ne-au separat pe cei mai tineri dintre „învăţăcei" într-ale literaturii şivieţii „*de urâţenia veacului, de cenuşiul provincial*". Ştiu că aţi făcut multe demersuri pentru existenţa unei Case Memoriale „Dan Constantinescu", dar v-aţi lovit de refuzul obtuz sau dezinteresat al autorităţilor. Credeţi că botezarea unei străzi cu numele Dan Constantinescu şiaşezarea unei plăci comemorative pe casa în care a locuit Dan Constantinescu ar fi o reparaţie posibilă? Şi de ce nu, poate şi un bust Dan Constantinescu !

Răspuns: Cum scrisei mai sus...Edilii, cei de ieri, de azi, eventual fostul sindicat Siderurgistul(?) , alţii, nu dau semne că vor face ceva. În golul rămas după...au năvălit, literalmente, mulţiintruşi, unii simpatici, alţii – sincer- penibili...În fond, este loc sub generosul cer al Cetăţii...Nu ?

Victoria Stoian: În 1996 numele Cenaclului Lucian Blaga, pe care l-aţi fondat, a fost schimbat în Cenaclul Dan Constantinescu. Ce suflu nou a adus această schimbare în viaţa culturală a Hunedoarei?

Răspuns: Suflul nou este necesar oricărei grupări ce tinde să se calcifieze, să se rutineze, să devină simplă gaşcă de inşi ce se ascultă, cu încântare penibilă, egolatră, pe ei înşişi. La cenaclu veneau tineri din Deva, Simeria, Brad, Haţeg, Călan – era o şcoală, aşa cum s-a scris, în absenţainstituţiilor profesioniste... Regimul nu ne-a înregimentat, nu i-am „ îndrumat" să scrie ipocrit, să laude partidul, era un patriotism pur, al paideumei natale...Am bătut cu ei drumuri în judeţşi în ţară.

Cenaclul a funcţionat din 1975 până în 1997, când am plecat de la Casa de cultură. Au debutat, au ajuns prin ani la propriile cărţi, s-au profesionalizat, câteva zeci !

Unii sunt jurnalişti celebri (Liliana Petruş, Călin Hera, Ana Ciontea e actriţă în Franţa, Simona Gălbenuşe prof. Univ. în Canada...Ovidiu Băjan e în Franţa, Petru Poiană în Irlanda....Nicolae Szekely e membru USR, alţii au cărţişi publică: Nuţa Crăciun, (Spania), ş.c.l Cum vezi, nu degeaba mi-au făcut securiştii patru dosare (460 de pagini), recent donate Bibliotecii judeţene, spre studiul cui vrea...Vei avea suprize mari, privitor la care dintre ei turna, care îşi vindea confratele, pentru vreun kil de ghiare- de- Mintia şi o pungă cu năut, la... bufetul partidului... Am publicat cca. 40 de pagini într-o carte, cu probe scanate, nume conspirative şi cele autentice (...) dar cui îi pasă ? Poate unii mă urăsc, deşi am comentat despre ei ironic, oximoronic... Unii şi-au „ cosmetizat" penibil retro- biografiile, în „Dicţionarul de personalităţi" editat la Deva...

Victoria Stoian: Victor Isac, filosof şi fost condamnat politic la moarte, „exemplar şi în viaţa socială, dar şi în verticalitate morală" (Vitraliu Hunedorean nr 1/1997), scria neobosit în acei ani (după eliberarea din 1965) - oferind editurilor opera crezului său, profund umanistă şi progresistă. Era o prezenţă activă la întâlnirile de la „Concordia" sau de la „Studioul Artelor" (cu 52 de ediţii lunare, formulă- revistă vorbită...Despre această prezenţă, tânără prin spirit şi seniorială prin demnitate şitoleranţă, vă rog să ne vorbiţi.

Răspuns: La acel veritabil Studio, au fost „conspirativ" recitaţi Dinescu, Sorescu, Evu, ...l-am adus în sala mare şi pe Tudor Gheorghe, au avut lecturi publice impecabile debutanţi şi consacraţi, s-a cântat, i-am vernisat, erau recitaluri de poezie cu grupul Canon- prima formulă-, aveam rubrici de umor, coregrafie, invitaţi performanţi. Imediat după 1989, cu unii dintre cei mai tineri, am fondat Kilometrul Zero, apoi Vitraliu şi pe urmă ProVinciaCorvina: ea apare de 15 ani, neîntrerupt, şi e cunoscută în toată lumea, în ţarăşi în occident...

Am fondat atunci şi primul ziar liber la Hunedoara, dar a fost cenzurat de „ tovarăşii" neo- bolşevismului, voila !. Sunt mândru că am descoperit şi îndrumat, prin timp, talente ca Erika Erdoş, Raluca Elena Weber, Olga Ştefan, Victor Afilom, am scos două antologii consistente (Inel de aur fără corb şi Harfele Harului; am prefaţat peste 40 de cărţi, unele restituiri necesare, altele

având nevoie de promotion... Pe mulţi i-am sprijinit să fie primiţi în Uniunea Scriitorilor. Şi îmi pare rău că unii s-au ratat, din felurite motive. Vorba devizei noastre „vine cine vrea, rămâne cine poate„... Doar denigratorii şi ingraţii nici nu rezistă, nici nu rămân... Cunosc numeroşi (vai!) trişti oameni care s-au autodistrus, ori au eşuat în tulbure grafomanie, doar ştii că există o patologie a artiştilor, Doamne fereşte !

Victoria Stoian: Eugen Evu, Membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Timişoara, din 1979. Membru de Onoare al Academiei de Ştiinţe, Literatură şi Arte, Oradea; Membru Onorific Atestat al "Accademia Internazzionale «IlConvivio»" din Sicilia-Italia, al Academiei de Poezie Argeş, etc. Pensionat din domeniul biblioteconomiei.

Fondator al Asociaţiei cultural-umanitare şi ştiinţifice AsCUS «Provincia Corvina». Ambasador cultural al regiunii Hunedoara. Membru fondator al S.Z.R. Cuprins în Mari Dicţionare din Elveţia, Germania, publicat în peste 20 de ţări. Multipremiat literar naţional şi internaţional (SUA, Italia, Germania). Diplomat cu Excelenţă al Judeţului Hunedoara (2005, Deva) *„pentru o viaţă dedicată culturii şi artei"*. Cetăţean de Onoare al Judeţului Hunedoara (2oo3). Ambasador cultural al judeţului ; diplomat cu Excelenţă al Reşiţei, dar şi în New Mexico, sau în Bavaria, la Octoberfest, Novalis Kresiund Music… Cetăţean de Onoare al Hunedoarei şi trofeul „Cheia Cetăţii" (2005) Medal for Freedom, A.B.I. U.S.A. (2006); Diplomă de Excelenţă - Neutrosofie – Mexico City, S.U.A. Diploma di Accademico di Merito per il Giornalismo e la Poesie, Academia Internazionale „Trinacria" Palazzo San Calistro, Cittadel Vaticano; Trofeo e Medaglia di argentopuro, Academia Petrarca, Italia. Cetăţean de onoare a doua oară, al Hunedoarei – (2011), Premio Academica internazionale; «Premio alla Carriera» – Giardini Naxos, Sicilia Italia, pentru volumul de versuri „Beţia de timp"- 2011, cel mai recent; premiul Internaţional «Victor Frunză », al editurii Rafet, recent editat ş.a, *este un incomodiubit sau un generosiubit ?*

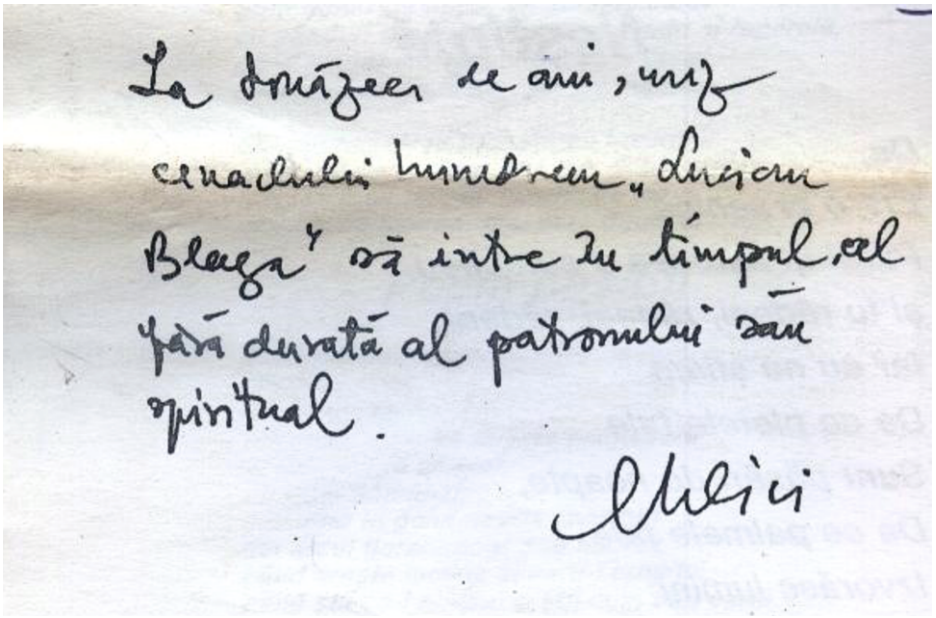
Răspuns: Ce să mai spun? Mă stinghereşte palmaresul, dar este necesar în aceste vremi de inevitabile proiecte, de care, când îmi reuşesc, beneficiază şi prietenii mei, … scriitorii.

Eu am două proiecte cu scrieri despre foarte mulţi, am scris <u>critică de întâmpinare</u> şi de <u>interpretare, ori psihanalitică sau semiotică</u> : mereu una ziditoare, constructivă, motivantă, confraternă, dar repudiind sincer kitsh-ul şi scribăraia minoră. Grafomania este en vogue, ca şi pornolirica…

Am reuşit să editez o mică bibliotecă, dăruită – doar ştii că nu se câştigă cu cartea mai nimic… Unii ne regăsim sinele divin, alţii ne facem catharsisul, unii rezistăm ca trestia lui Voltaire, alţii ne răsucim şi trecem veacul, trecem dealul… Scriu ca să nu aud cum murim…

Vă doresc succes şi sprijin nu doar moral, ci şi …Morar ! Să iasă făina curată…

(Interviu apărut în primul număr
al revistei „Înserare Lirică", 2012)

VIRGIL IOVIȚĂ

Reflexii despre prostie

(inedite)

1. Proștii, precum pruncii, sunt mai tot timpul fericiți, asta fiindcă părerile și, probabil, cugetările depre propria persoană îi satisfac pe deplin.

2. Prostul își începe treburile prost și le termină extraordinar de prost, atunci când le termină.

3. Cel mai mult distrează lumea, când n-o încurcă, acei naivi care vor să arate că se pricep la toate, că sunt foarte talentați, originali, cunoscuți și la modă.

4. „Cu toată dragostea, dar asta este opinia mea". Aceasta este scuza pe care o folosesc ignoranții ca să ascundă prostiile pe care le spun ori le fac.

5. Majoritatea naivilor sunt distructivi. Ei, dacă fac ceva, fac asta ca să aibă ce strica când n-au ce face ori îi apucă bâzdâcul.

6. Este lesne să pari a avea duh: dacă faci pe prostul, vei constata că, pe zi ce trece, te vor asculta și respecta cât mai mulți tontălăi.

7. Cine îngăduie și protejează prostia va ajunge la bunul ei plac și de râsul lumii.

8. Naivul are puncte de vedere contrare oamenilor inteligenți. Cu ele s-a născut, cu ele conviețuiește, cu ele va muri și va reveni de pe cealaltă lume, dacă nu cumva o să urmeze anumite cursuri online (*onlene,* spunea un mucalit), pe acolo, care să-l mai dezmorțească oleacă.

9. Este firesc ca prostălăul, pe măsură ce îmbătrânește, să se dobitocească de-a binelea.

10. Deșteptul învață se se cunoască pe sine și lumea pe întreg parcursul existenței sale pe Terra; zevzecul amână propria-i upgradare pe atunci când va fi cu trup și suflet pe cealaltă lume.

11. Nătăfletul este privilegiatul, răsfățatul și dascălul lumii de azi, mai ales de când este în floare internetul. Ei, nătafleții, neavând nicio răspundere și niciun Dumnezeu, râd de cei harnici, credincioși, pricepuți, miloși, corecți și deștepți.

12. Se zice că omul inteligent, dacă nu glumește, pe zi ce trece se prostește. Despre naivul din naștere, nu știm ce să credem, fiindcă el nu știe de glumă. Oare de ce? Să fi glumit prea mult înainte de naștere? Sau poate o fi având de gând să glumerască cînd nu se va mai afla pe planeta Pământ? Acestea sunt de fapt niște întrebări inutile, fiindcă nu poate bănui nimeni ce clocește mintea unui naiv.

13. Prostia învinge totdeauna și pretutindeni în lume fiindcă naivii sunt majoritari, strîns uniți, perseverenți, foarte bine apărați și preocupați exclusiv de câștig, înșelăciuni, haleală, distracții, drog și sex.

14. Prostuțul se hotărăște să plece în nenumăratele și interminabilele sale vacanțe numai atunci când e sigur că a pus punctul pe *„i"* la toate prostiile ce și le-a propus ca să le facă pe unde colindă.

15. Dacă trăiești printre naivi ești obligat să înveți cum să devii naiv. În prezent, nu este greu deloc, fiindcă vei găsi pe internet cursuri de învățare intensivă a prostologiei, foarte multe și extraordinar de documentate. Și toate sunt gratuite. Doamne, ajută!

VIRGIL BORCAN
despre
GHEORGHE IOSIF
DRĂUSENI: PEISAJ ŞI VIZIUNE

VERNISAJ

-autor: Gheorghe Iosif
-vernisaj: 15 august 2023

Pentru că smerenia e singura virtute care se ignoră pe sine, artistul plastic **Gheorghe Iosif** nu va fi probabil de acord cu mine când voi spune că e autorul mai multor premiere. *Primus inter pares,* spus fără emfază şi în sens literal, ca o constatare, nu ca un compliment.

Primul autor român de grafică asistată de calculator. Prima expoziție de gen din România (1997). Prima expoziție românească la Parlamentul European de la Bruxelles (2001). Şi lista ar putea continua.

„Peisaj şi viziune", expoziția vernisată în 15 august 2023 în localitatea Drăuseni şi care se încheie odată cu anul curent, nu e doar un omagiu adus satului natal. Gheorghe Iosif face mai mult decât spune. Prima şcoală românească din Drăuseni a fost renovată în timp record tocmai în vederea expoziției, a cărei legătură cu poezia nu e doar una de circumstanță: poetul Adrian Munteanu a recitat cu ocazia evenimentului un sonet de Şt. O. Iosif, a cărui bunică a trăit în casa de alături. Se confirmă aşadar adagio-ul antic „Ut pictura poesis".

Modernitatea incontestabilă a lucrărilor lui Gheorghe Iosif e cu atât mai pregnantă cu cât autorul nu-şi uită nicio secundă rădăcinile româneşti, creştine. Nimic paradoxal sau anacronic, aşadar, într-o expoziție de grafică asistată de calculator dintr-un sat transilvan anistoric. În fond, au observat-o filozofii, aristocrația românească veritabilă e rurală. Şi asta ne poate da nădejde pentru anii ce vin.

La final de an, bilanțul cultural braşovean se îmbogățeşte astfel cu un eveniment de substanță şi de ținută. Nu putem decât să-i fim recunoscători autorului. Excelsior!

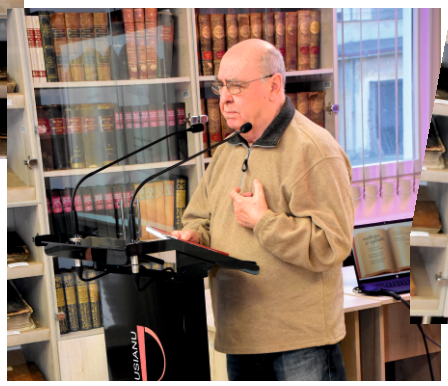

Ziua Internațională a Poeziei

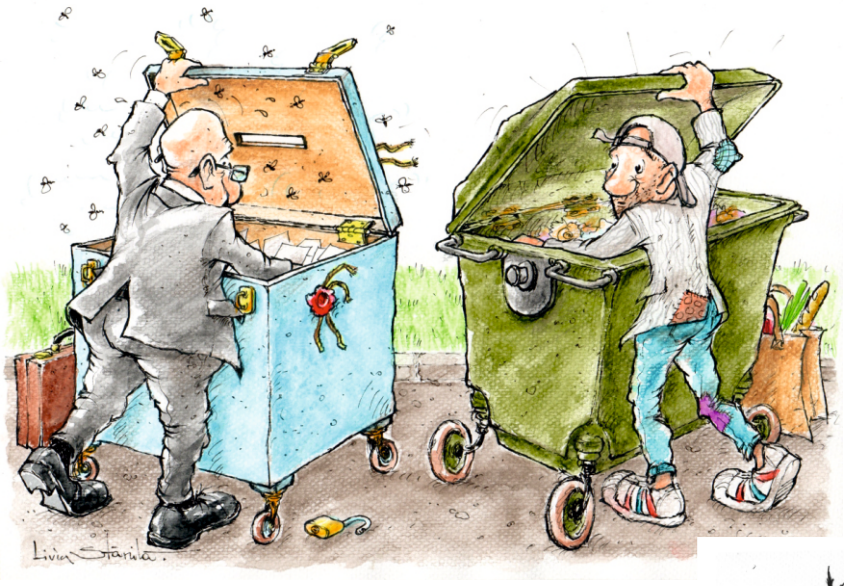

Dor și drag de Dragobete

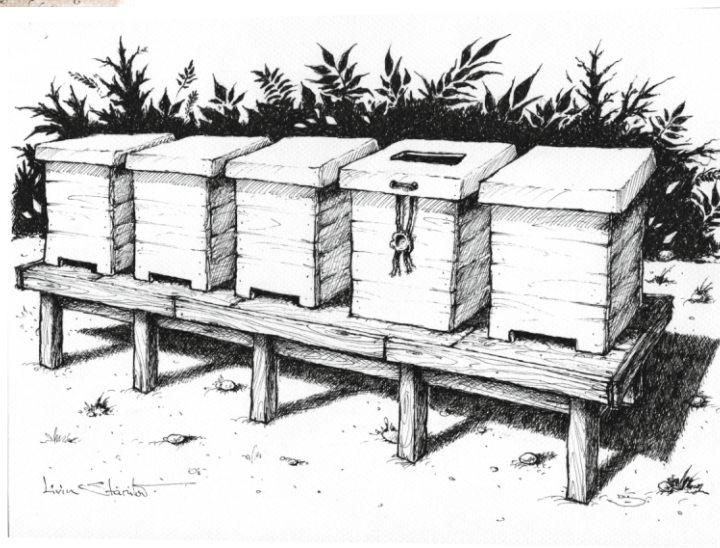

Caricaturi de Liviu Stănilă

Colectivul redacțional mulțumește frumos tuturor colaboratorilor care au trimis valoroasele materiale pentru întocmirea acestui număr de revistă. Ne cerem scuze în același timp deoarece din volumul impresionant de texte scrise, având în vedere lipsa de spațiu, au fost alese doar cele mai reprezentative. Menționăm de asemenea și faptul că, publicația nu își asumă ideile sau opiniile autorilor, responsabilitatea juridică pentru conținut conform art. 206 din Codul Penal, aparține în exclusivitate acestora. Revista poate oferi cititorilor săi dezbateri ideatice situate pe poziții comune, diverse, chiar polemice, respectând regula proporționalității în spațiul alocat.

Lucrări de GHEORGHE IOSIF

